

67009

286481

~~Sancti Bernardi~~
Flores San-
cti Ber-
nardi.

Cum Privilegio.

GATTINI

R

9

Modus solemniter editus
qualiter lector competentes
sibi sententias seu dicta ex vni
uerso volumine per alphabe
ti seriem valeat sine difficulta
te colligere. In iesu christi no
mine. Amen.

Az pompa siue supfluitas
lib. iij. cap. xix. per totum.

Abhominatio clericorum li.
iij. cap. x. per totum.

Abysus duplex terror. s. iudi
tiorum: z admiratio diuino
rum: ex quaz vna ad alteru
trahit aia li. vij. cap. li. a. c.

Abrahe sinus z fides li. ij. cap.
xxvij. b.

Abstinentia z impius fructus
li. v. cap. xvij. per totum.

Abstinentia species est mar
tyrij li. v. cap. xix. e.

Actus iustus li. viij. ca. xxxv. a.

Acus foramen camela pertra
sire li. vij. cap. xliij. b. c.

Acceptio personarum lib. iij.
cap. xxiiij.

Adiutoriu dei li. v. cap. xxxix.
per totum.

Adiutorium diuinum tria ge
nera hoium non habitant
li. viij. cap. lxiiij. per totum.

Adolescentes promoti ppter
sanguinis dignitatem lib.
iij. cap. ij. b.

Adolescentium industria qua
senes supant li. iij. ca. ij. c. d.

Adolescentem verbum iusti

tie hostem reputandum li.
iij. cap. xxvj. c.

Adherere deo li. j. cap. xix. e. z
xx. per totum.

Aduentus domini spiritualis
li. j. cap. xxvij. per totum.

Aduentus patris z filij ad ani
mam li. j. cap. xxix. per totu.

Aduentus domini spiritualis
multiplex vtilitas partim
conceditur ad vsuz: miracu
lum: salutem: auxilium sola
tiu: z feruore li. j. cap. xvj. a.

Aduentus domini siue visita
tio quomodo pzenosci pot
li. j. cap. xvij. per totum.

Aduentus domini ad animas
li. cap. iij. c. z. xv. per totum
xxiiij. b. c. xxvij. per totum.

Aduentus domini corporalis
li. j. cap. xi. per totum li. vij.
c. vij. d. e. li. x. ca. xxiiij. c. li. xi.
cap. ij. a. b. cap. vj. b.

Aduentus domini triplex vti
litas: illuminat cecitate ad
iuuat infirmitatem: prote
git fragilitatem nostram li.
vij. cap. vj. per totum.

Aduentus domini triplicem
ostendit distinctionis gra
dum: nouum: antiquu: eter
num li. j. cap. viij. per totu.

Aduetus dni benignitate eius
manifestat. li. ca. xij. p totu.

Aduentus dni a duobus nos
liberat inimicis. s. a morte
carnis. z a morte spiritus li.
vij. cap. viij. per totum.

Aduentus domini triplex no

bis representat miseriam. f. formam humilitatis: probamentum dilectionis: sacramentum redemptionis li. viij. cap. iij. per totum.
 Aduentus domini triplicem nobis exhibeat mixturam mirabilem. Coniuncta enim sunt deus et homo. Virgo et mater: fides et cor humanum li. viij. cap. iij. per totum.
 Adversitas et prosperitas lib. vij. cap. lxij. per totum.
 Adulantium et adulationum periculum li. iij. cap. xxvj. a. li. v. ca. xxvij. a. li. vj. cap. 23. d. Item. xxix. a. li. v. cap. xxx. a.
 Advocatorum perniciēs lib. iij. cap. xxij. per totum.
 Affectio triplex: quas caro gignit: quā rō regit: quā sapientia p̄dit li. vij. cap. xvij. c.
 Affectio sancta duplex timoris et amoris li. j. cap. xj. c.
 Affectiones anime quattuor li. vij. cap. xlvij. b. li. ix. cap. ix. a. Item. xxvij. b.
 Affectiones animarum. v. s̄m q̄ sub deo sunt quincuplici ter lib. ix. cap. vj. lib. x. cap. xi. per totum.
 Affectiōes que sunt primi motus: nec nimis timende: nec parvipēdēde li. vj. ca. xxx. b.
 Affectio: intentio: et memoria renouant interiorem hominem li. viij. cap. xxij. a.
 Affectus et intellectus purgati sunt in nobis li. vij. ca. xxij.

Affectualis et actualis differt ordo lib. vij. cap. xix.
 Affinitas anime cum deo lib. ij. cap. iij. p̄ totū. Item. xij. a.
 Agnitio et deuotio due penitentie anime li. vij. cap. xxij.
 Ale due quibus volant anime ad diuersa spes et timor lib. vij. cap. xij.
 Ale due ieiunij: oratio et iustitia li. v. cap. xvij. c.
 Altaris sacramentus li. ij. cap. xix. per totum.
 Altario seruientis ad altario viuere li. iij. cap. iij. c.
 Ambitionis malum li. ij. cap. xx. f. li. iij. cap. xv. f. g. Item. xx. b. c. Item. xxvij. a. Item. xxix. b. Item. xxx. li. iij. cap. j. b. li. v. c. v. e. Item. x. cap. li. vj. cap. viij. Item. ix. a.
 Ambitio sobria li. vj. ca. ix. b.
 Ambitionum diuersa genera li. iij. cap. xvj. a.
 Ammonitio preparat viam ad uenientis spiritui ad cor audientis li. j. cap. xvij. b. c.
 Ambulantibus in spiritu duo proponuntur gradus sui reprehensio: et gratia et actio. lib. vij. cap. xij.
 Amor dei ad hoīes lib. v. cap. xxij. d. xxxv. per totum.
 Amoris dei gratia nos duplex argumentus: sanguinis. f. et spiritus et effusionem li. vij. cap. li. per totum.
 Amoris dei erga nos triplex modus amauit dulciter: sa-

pieter: fortiter li. viij. ca. xij.
 Amor hominis ad deum li. v. cap. xxxij. c. cap. xxxv. b. li. vij. cap. li. a. lxx. b.
 Amandi deum causa. li. ij. cap. xxij. per totum amandi deum modus lib. ij. cap. xxv. p̄ totum li. viij. c. xij.
 Amandi deum premium lib. ij. cap. xxvj. per totum.
 Amare deum ex toto corde. t. a. t. vim. quid sit li. viij. cap. xij. li. x. cap. xvij. a.
 Amor facit ut perfecte homo comprehendat deum li. j. ca. ix. d. xvij. e. f. xxx. a. b.
 Amoris quattuor gradus lib. ix. cap. xlij.
 Amoris quincuplex modus. f. pius: iocundus: iustus: uolētus: deuot⁹ li. vij. ca. xij. c.
 Amor et timor simul li. j. ca. ix. c. lib. vij. cap. i. lib. viij. cap. lxxvj. d.
 Amatorum huius seculi stultitia: et periculum lib. v. cap. xxxvij. b. li. vj. b. vij. b. xxxvj. d. li. vij. ca. 53. c. li. 8. ca. liij. a.
 Anime tres vires: ratio: voluntas: et memoria li. vij. ca. vij. b. xli. a. xlvij. a. li. viij. cap. j. a. xxv. a. c. xvij. a. lv. a. lib. x. cap. xxvj. a.
 Anima christi lib. j. cap. vij. e. f. vij. b.
 Anime pretiositas lib. vj. cap. xxxv. c. d.
 Anima facta est ad imaginem et similitudinem dei lib. ij. cap. iij. a. b.
 Anime nobilitas et dignitas lib. ij. cap. j. d. e. iij. a. lib. vj. cap. xxxv.
 Anima est magna: dei capax: recta li. ij. cap. j. v. xij. totū. lib. vj. cap. vij. d.
 Anima sancta coniungitur deo et pascitur a deo li. j. cap. xix.
 Anima cognoscitur q̄ diligis a deo lib. j. cap. xix.
 Anime cibus et panis iustitia lib. vj. cap. vij. d.
 Anime forma lib. ij. cap. v. e. f.
 Anime simplicitas li. ij. ca. vi.
 Anime gradus quo precellit cetera iumenta li. ij. cap. vij. li. vj. cap. xxxv. a.
 Anime vita vel viuere. lib. ij. cap. vij. lib. ix. cap. vi. b.
 Anime libertas li. ij. cap. ix.
 Anime propria forma obscurari potest: nō deleri li. ij. ca. ix.
 Anime libertas deturpari potest s̄ nō destrui li. ij. ca. xij.
 Anime fiducia ad deum lib. ij. cap. xij.
 Anima crescit et dilatatur charitate et gratia li. ij. cap. xij.
 Anima innitens deo omnia potest li. v. cap. xxix. e.
 Anime loquitur deus. et in ea operatur multipliciter lib. x. cap. xix. a.
 Anime dignitas. sciētia et virtus lib. ij. cap. lxxvj.
 Anima non satiatur nisi deo. lib. vi. cap. vij. d.
 Anima solitarie viuens lib. v.

cap. xxxix. a.
Anime vita z sensus libro. vij.
cap. xij.
Anime paradiscus spiritalis
lib. ix. cap. vij.
Animam bonaz sola bona vo-
luntas facit lib. vij. cap. xv.
Anime vel animi vicissitudi-
nes male lib. vij. cap. xvij.
Anima cecidit de statu eterne
felicitatis li. viij. ca. xxxvij.
Anime status quincuplex sub
patrefamilias magistro: do-
mino: patre: z sponso lib. x.
cap. xj. a.
Ania cognoscere se debet one-
rata peccatis li. vij. ca. ij. c. d.
Anima triplici subiecta est va-
nitati lib. vij. cap. vij. b.
Anime corruptio triplex lib.
vij. cap. xli. a.
Anime mors duplex z resur-
rectio duplex lib. ix. cap. vj.
Anime dotes z beatitudo lib.
x. cap. xxvj.
Anime sanctorum desiderant
recipere corpora sua libro
x. cap. xxv.
Anime z dei duplex lingua li.
vij. cap. xvj.
Angelis z hominibus factus
est christus sapientia: iusti-
tia: sanctificatio: z redem-
ptio lib. ix. cap. xxxij.
Annunciatio christi libro. xi.
cap. ij. a.
Antiquorum pena vel limbus
lib. ij. cap. xxvij.
Apparet deus multipliciter

in hac vita z in futura lib. j.
ca. xxi. xxiij. xxij. 24. p. totu.
Appellationum cautela seruanda
lib. iij. cap. xxij. xxij.
Appetitus naturalis z con-
sensus voluntarij differen-
tia lib. vij. cap. lxvij. Item
lib. x. cap. ix. a.
Aqua triplex a saluatore no-
bis apposita libro. viij. ca-
pitulo. lxxix. a.
Aqua quadruplex: qua qua-
druplicem vitiouz morbu
lib. ix. cap. ix. a. xxxvij. c.
Arbitrium liberum lib. ij. cap.
ix. lib. vij. cap. lxvij.
Arbitrium liberum cui ex tri-
bus libertatibus tribuatur
lib. viij. cap. xv. c. d.
Arbitrij liberi effectus libro
vij. cap. lxix.
Arbitrij liberi deturpatio li.
ij. cap. xij.
Arbitrium liberum dignitas
est hoies li. viij. cap. lxvij. a.
Arbitrij liberi consilij: z con-
placiti dca li. viij. cap. xx.
Arborum infructuosaruz tria
genera lib. viij. cap. lxij.
Arrogans comparatur demo-
nibus lib. viij. cap. lxv. c.
Ascendendi sola est humilitas
lib. v. cap. v. d.
Ascendendum duobus pedi-
bus lib. vij. cap. xxij.
Ascendendi quatuorplex gra-
dus lib. ix. cap. v.
Ascendit mons castitatis lib.
vij. cap. xxxvj.

Ascensus z descensus christi
lib. vij. cap. j.
Ascensus z descensus noster
lib. vij. cap. ij.
Asperitas z vilitas libro. vij.
cap. xlvj. a.
Astutia quartus est pes cathe-
dre pestilencie li. ix. ca. xxij. a.
Astutia siue caliditas z laquei
diaboli lib. v. cap. xv. a. b. li.
vij. cap. xli. a. li. ix. cap. xvij.
c. lib. x. cap. vij. a. xli. e.
Atria domus dei locus est ani-
marum sine corpore li. viij.
cap. xxij. a. b.
Avaritia z auarus libro. vj.
cap. vj. d.
Avaritia quattuor voluit ro-
tis vitiouz: que sunt pusil-
lanimitas: inhumanitas:
contemptus: dei: mortis:
obliuio lib. x. cap. ij. e.
Aurium z auditus cautela lib.
x. cap. iij. e.
Auxilium domini requirendu
z ipsius vtilitas lib. vj. cap.
xxxj. d. li. viij. cap. v. c. d. vj. c.
Auxilium impendendus pro
christo lib. v. cap. xxij. a. b.
Baptismi sacramentum.
z effectus lib. ij. ca. xvj
Baptismus paruulorum qd
operetur lib. ij. cap. xvij.
Beatitudo eterna z gaudiuz
eternum: siue premium bea-
torum lib. ij. cap. xxvij. b. li.
v. cap. xlv. xvj. lib. vij. cap.
lxxv. d.
Beatitudo iustoz crescet in

visione pene reproborum
lib. vj. cap. xxxix. d.
Beatitudo sua dies est hoies sicut
lapsus pma dies li. 7. c. 60. b.
Benedictio triplex: puentes:
adiuuans: consumans lib.
viij. cap. viij. a.
Beneficia dei ad homines li.
ij. cap. xxv. a. li. v. cap. xxvij.
li. vij. cap. xxij. c. xxvj. b. xj.
lib. ix. cap. xij. e. xli. e.
Beneficia dei quattuor li. ix.
cap. xxxvij. a. c.
Beneficia dei semp in corde ru-
minando li. 8. cap. xxxj. b.
Beniuolentia z beneficia dei
lib. v. cap. xxv.
Beniuolentia z prudencia in pfi-
liis sunt necessaria li. 7. ca. 31.
Blasphemie spiritus cicic per
psalmodie confessionem li.
x. cap. xli. b.
Bona domini tria: naturalia:
spiritalia: eterna lib. viij.
cap. lxxij.
Bone voluntatis triplex bo-
num lib. viij. cap. xij. b.
Bona eminentia in homine
tria: dignitas: scientia: vir-
tus lib. viij. cap. lxvij. a.
Breuitas vite li. vj. cap. xxxvj.
Quid iustus septies in
die lib. j. cap. xv. d.
Cadit iustus per temptatio-
nem z resurgit libro. v. ca-
pitulo. xli. d.
Calix demoniorum sunt pec-
cata lib. vj. cap. xxxvij. d.

Camelum transire in acus.
Capax dei est anima. in anima
est dei capax.
Charitas et eius effectus li. v.
cap. xxxiiij. li. viij. cap. lxx. b.
lib. viij. cap. xxxvj. xliij. b.
lxxiiij. b. c. lxxiiij. b.
Charitas triplex lib. viij. cap.
xxix. a.
Charitas terti^o est panis quo
quilibet reficiendus est lib.
viij. cap. lxxv.
Charitas tertium est vinculu
quo deo astringimur li. viij
cap. lxxvj. b.
Charitas tertia est potentis
filia. que preficitur irascibi-
litati et domum suam ponit
ad austrum. lib. viij. cap.
xxvij. a. d.
Charitas duplex actualis et af-
fectualis: scilicet ali^o ordo actua-
lis. alius affectualis lib. viij.
cap. xxvij. xix. per totum.
Carnis scientia matrem pecca-
tori se exhibet sicut mundi
scientia patre li. viij. cap. xliij.
Carnis pugna li. 9. ca. xvij. a. b.
Carnis et spiritus societas fide-
lis lib. x. cap. xxv. d.
Caro laqueus est noster lib. v.
cap. xv. a.
Carni duo debemus custodiā
et disciplinā lib. v. cap. xxij. c.
Carnales concupiscentie de-
corem nature fedant lib. v.
cap. xxiiij. c. lvj. cap. v. a. lib.
ix. cap. xvij.
Carnis pinguedo et venatio.

lib. vj. cap. xxvij. a. b.
Carnalis spiritus aliquādo lo-
quitur lib. x. cap. xvij. c.
Casus rationis triplex. memo-
rie triplex. voluptatis tri-
plex lib. viij. cap. j.
Casus anime rationalis de sta-
tu trine felicitatis lib. viij.
cap. xxxvij. a.
Casus hominis primi in quo
cecidimus oēs li. x. ca. xvj. d.
Castitas et ipsius decor lib. v.
cap. xvj. lib. viij. cap. xliij. a.
Castrum anime libro. vj. cap.
xxvij. b.
Castrum dominicū triplicē re-
grit apparatus li. viij. ca. lvi.
Castrum dominicū tribus sub-
iacet periculis li. viij. ca. lvij.
Cathedra pestilentie quattu-
or pedibus subsistit lib. ix.
cap. xxij. a.
Cecitatis nostre est appetitus
vanitatis li. ix. cap. xxij. a.
Celum est homo spiritualis li.
ij. cap. xiiij. b.
Centuplum vita eterna est li.
viij. cap. lxxv. b. c.
Cibus triplex. humilitatis. ca-
stitatis. contēplationis lib.
viij. cap. xxxiiij.
Cibus hominis deus. cib^o dei
homo lib. j. cap. xix. a. b.
Circūcisio loco baptismi erat
antiquitus lib. ij. cap. xvj. b.
Circūcisionis spiritualis dies
viij. lib. x. cap. xv. f.
Ciuitas superne laudes lib. v.
cap. xlv. lib. viij. cap. xciiij. a.

c. xcvij. b. xcvij. a.
Clamor pauperum ad prelatos
lib. iij. cap. xvij. a.
Clericorum ambitio li. viij. ca. j.
Clerici qui pueris ordine que-
runt ecclesiastica beneficia
lib. iij. cap. iij.
Clerici qui male expedit red-
ditus ecclesie lib. iij. cap. v.
Clerici qui male seruiunt et ec-
clesiasticis abutuntur be-
neficiis lib. iij. cap. iij. j.
Clericos nullius esse ordinis
lib. iij. cap. vj.
Clericorum impudentia lib.
iij. cap. vj.
Clericorum insolentia lib. iij.
cap. viij.
Clerici a singulis generib^o ho-
minum usurpant quod delectat
lib. iij. cap. ix.
Clericorum abhominatio lib.
iij. cap. x.
Clericorum ammonitio ut se
corrigant lib. iij. cap. xj.
Clericorum periculum lib. iij.
cap. xij.
Clericorum pena et iudicium
lib. iij. cap. xxx.
Clericorum funiculus lib. iij.
cap. v. b.
Cogitationū tria genera otio-
se. violente. fetide lib. viij.
cap. xxxvij.
Cogitationum tres sunt speci-
es. affectuose. vitiose. onero-
se lib. viij. cap. j. b.
Cogitandus est deus a gratias
agēte quadrupliciter. scilicet crea-

tor. redemptor. benefactor.
remunerator li. ix. cap. 38. a.
Cogitandus deus est a pecca-
tore lib. ix. cap. xiiij.
Cogitandum est circa redem-
ptionem nostrā li. viij. ca. vij.
Cogitandum est circa vitam et
sensum aīe lib. viij. cap. xij. a.
Cogitandus circa vite presen-
tis miseriam li. viij. cap. xlv. d.
Cogitatio si bona est: sermo
dei est: si mala nostra est lib.
viij. cap. xl. a.
Cogitare velle et perficere ope-
ratur deus li. viij. ca. xxij. a.
Cogitatio morosa. lib. v. cap.
xv. c.
Cognitio et ignorantia dei li.
viij. cap. xxij. a. b.
Cognitio sui humiliat lib. vj.
cap. ij. d. li. viij. cap. xx. a.
Cognitio sui et dei lib. viij. cap.
lxvj. b. c. d.
Concupiscentia carnis et con-
tra eam remedium lib. viij.
cap. xxvij. b.
Concupiscentie malum totum
corpus contaminat li. vj. ca. v.
Concupiscentia retrahit nos a
volūate diuina li. x. ca. v. a.
Concupiscentia absque consensu
non nocet li. vj. cap. xxxi. c.
Concupiscentie preficitur
spes li. viij. cap. xxvij. a.
Confessio duplex est peccato-
rum et laudē li. viij. cap. xxv.
Confessionis triplex modus: hu-
milis: purus: et fidelis li. viij
cap. xxxij. a.

Confessionis iudiciū duplex
lib. vii. cap. xxvij. c.
Confessio qualis esse debeat
lib. v. cap. ij. a.
Confitentio deo tria hominū
genera: mercennarius: ser-
uus: fili^o li. viij. cap. lxxij. a.
Confortat meditationes dei
fatigatum in studijs spiri-
tualibus lib. j. cap. xxv.
Compassionis affectus quib⁹
z qualiter tribuendus sit li.
ij. cap. xxij. c. d. e.
Compassionis affectus ex in-
tima sui cōsideratione pro-
cedit lib. v. cap. xxiiij. b.
Comprehenditur deus in hac
vita a sanctis fidelibus per
amorem z timorē li. j. ca. ix.
Compunctio quadruplex: ex
gemino metu libro nono
cap. xliij. a.
Compunctio peccatorem ex-
hibet filiū grē li. vij. ca. lj. b.
Compunctionis vnguentum
lib. viij. cap. xxxj. a. b.
Coniugatorum ordo z status
lib. viij. cap. xliij. a. b.
Congregatio triplicem mo-
dum viuendi requirit: ordi-
naliter: socialiter: z humili-
ter lib. v. cap. liij. a.
Conscientia quadruplex li. ix.
cap. vij.
Conscientiam bonam opera-
tur duo: penitere de malis
z abstinere lib. iij. cap. iij. b.
lib. viij. cap. xxix. a.
Conscientie bone testimoniū

in tribus consistit libro. v.
cap. xxxvj.
Conscientia vas sanum z in-
concussū lib. viij. cap. 30. b.
Consensus quid sit libro. x. ca-
pitulo. ix. a.
Consensum non prestandum
malis suggestionibus lib.
vij. cap. xl. c. lib. viij. cap. lvi.
b. lxi. a. lxxvij.
Consensus in bonum gratie
cooperatur libro. vij. cap.
lxvij.
Consensus voluntarij z appe-
titus naturalis differentia
lib. vij. cap. lxxvij.
Considerationis superne tres
species sunt: dispensatiua:
extimatiua. speculatiua li.
viij. cap. xc. c.
Consideratio triplex qua de-
bet omne opus preueniri:
an liceat: an doceat: an ex-
pediat lib. viij. cap. 30.
Consideratio sui duplex li. vij.
cap. lv.
Consideratio: diffusio: z utili-
tas li. v. cap. xliij. a.
Consideratio quattuor virtu-
tes cardinales ordinat lib.
v. cap. xliij. b. c. d.
Consideratio duplex esse de-
bet in corde peccatoris. sci-
licet peccatorū z gehenna-
lium tormentorum libro. x.
cap. xj. a.
Consilium duplex bonorum z
malorum lib. viij. cap. liij.
Consilio duo sunt necessaria:

prudencia: beniuolencia li.
vij. cap. xxxj.
Consilij est probare quicquid
expediat lib. viij. cap. xviij.
Consilium proprium q^o per-
niciosa res sit libro. vi. capi-
tulo. xliij.
Consilium impiorū intratur
quattuor modis: z ab itroi-
tu quattuor virtutibus resi-
statur lib. ix. cap. xxi. a.
Consolantur ecclesiaz due res
tempore z loco peregrina-
tionis lib. vij. cap. x.
Consolatio diuina lib. v. cap.
xli. c. lib. viij. cap. lv. c.
Consolatio presentis laboris
centuplum est libro. vij. ca-
pitulo. lxxv. a.
Consolatio pro spe salutis eter-
ne lib. viij. cap. xl. b.
Consuetudo indurat in bonū
z in malum lib. iij. cap. xj. a.
lib. vj. cap. xxv.
Consuetudo peccati requirit
z impugnat primordia con-
uersionis libro. ix. capitulo
iij. a. lib. x. cap. xx. c.
Consumationem nostram de-
siderat sancta trinitas: an-
geliz omnes sancti libro. x.
cap. xxiiij.
Contemplationis siue confi-
derationis tres species in-
considerationis.
Contemplationis triplex mo-
dus lib. viij. cap. lxxxvj.
Contemplationis quattuor spe-
cies lib. ix. cap. xli.

Contēplatio est dormitio que
deum somniat li. 3. cap. 16. d
Cōtemplationis diffinitio z
effectus siue modus lib. v.
cap. xliij.
Contemplationis consolatio
lib. viij. cap. xliij. a.
Contemplatio facit presente z
deo lib. viij. cap. lxx.
Contemplationem impediūt
tria lib. viij. cap. lxxxvij.
Contemplatio furatur animā
a seipia lib. viij. cap. lxxij. a.
Contemplatio mors anime
vel excessus mentis dici po-
test lib. viij. cap. lxxiiij. b.
Contemplationis excellētia
triplex lib. viij. cap. xc.
Contemptus quartus gradus
est vijs demonum libro. vj.
cap. xxvij. b.
Contempru peccatum aggra-
uatur lib. iij. cap. xj.
Contemptus veritatis est cau-
sa nostre cecitatis libro. vij.
cap. xliij. c.
Contemptus dei est secundus
pes cathedre pestilentie li.
ix. cap. xxi. a.
Contemptor laudis humane
sibi cauet in duobus libro.
viij. cap. xxx.
Contemptus mūdi z terreno-
rum lib. v. cap. xxxvij.
Contemptus z rebellio ad mā-
data libro. iij. capitulo. xj. li-
bro. viij. capitulo. xxxiiij. b.
trigesimo quinto. lib. viij.
capitulo. xliij. b.

Contemptio vitiorum lib. vi.
 cap. xxij.
Continentia lib. v. cap. xvj.
Continentia triplex: sensuuz:
 membrorum: cogitationuz
 lib. vij. cap. xxxvj. a.
Continentia est quintus pa-
 nis fractus z multiplicatus
 a domino: que tres hostes
 sustinet: carnes: mundum:
 diabolus lib. x. cap. xij. d.
Continentiū ordo per danielē
 figurat li. viij. cap. xliij. a.
Contumacia est ceca superbia
 lib. vij. cap. xxvij.
Contritio duplex secundum
 corpus homines vexans li.
 ix. cap. xvi. a.
Conuersio duplex interiorz
 exteriorz lib. vij. cap. xlvij.
Conuersionis nouitas z con-
 uersationis tempus pusilla
 nimitatem inducit aliquan-
 do lib. viij. cap. xvj. b.
Conuersionem nostram prece-
 dit quadruplex status lib.
 ix. cap. ij.
Cor triplex: altuz: humile: me-
 dicine lib. viij. cap. lxx.
Cor duobus modis dat vitam
 z ab ipso procedit lib. vij.
 cap. xxvij.
Cordis instabilitas libro. vj.
 cap. xxiiij.
Cordis duritia li. vj. cap. xxvj.
Cordis puritas li. iij. cap. xviij.
 a. lib. viij. cap. lxxx. b.
Cordis insatiabilitas vel cu-
 piditas lib. vj. cap. vj. xij. b.

xxiiij. c. d. lib. vij. cap. xxij.
 b. xliij. a.
Corporum glorificatorum do-
 tes lib. x. cap. xxvj.
Corpus valet anime in tribus
 statibus lib. x. cap. xxv. d.
Corpora sua desiderant ani-
 me sanctorum resumere li.
 x. cap. xxv.
Corruptio duplex aie z corpo-
 ris: anime triplex corporis
 quadruplex lib. vij. cap. xij.
Correctio iusti recipienda est
 lib. j. cap. xvij. c.
Correctionis modus libro. iij.
 cap. xxij.
Correctionis debitum lib. vj.
 cap. xxiiij.
Crapule vitium li. v. ca. xxviij.
Crucis christi effectus li. viij.
 cap. xxxv. b. cap. viij. a.
Crucis christi quattuor cor-
 nua propter quadruplicem
 temptationez li. ix. cap. xix.
Culpa penam mitigat z miti-
 gatur a pena li. vij. ca. xlv. b.
Cupiditas libro. vj. cap. vj. to-
 tum. viij. d.
Curia romana lib. iij. ca. xx. b.
Curiam frequentantes ppter
 ambitionē lib. iij. cap. xxvj.
 a. li. iij. ca. j. c. li. vj. ca. viij. b.
Curiositas in genere li. vj. cap.
 xvij. lib. vj. xvij. a.
Currus spiritualis lib. ix. cap.
 xxvij. a.
Currus vitiorum quadruplex
 malitie: luxurie: auaritie: su-
 perbie. lib. x. cap. ij.

Debitores sumus dei no-
 stri z proximi lib. viij.
 cap. x. c. xxix. a.
Debitores z debita que debe-
 mus quattuor li. ix. cap. xij.
Debemus deo quicquid habe-
 mus: nec propterea satisfacimus debito plene lib. ij.
 cap. xxv.
Debitum quo tenemur per in-
 stitiam cuiuslibet etiam pro-
 prio corpori lib. v. cap. xxij.
 lib. viij. cap. lxxiiij.
Deficere est nolle perficere li.
 vij. cap. liij. b.
Descensus christi ad inferos.
 li. ij. cap. xxvij. c.
Descensus christi z noster. In-
 ascensus.
Desiderium summe trinitatis
 z sanctorum omnium de no-
 stra consumatione libro. x.
 cap. xxiiij.
Desideria celare deberent ad
 deum per gratia bona per-
 cipienda li. ix. cap. xj. d.
Desiderium querendi z vidē-
 di deum lib. j. cap. xxiiij. d.
 xxvij. a. b.
Desiderium eternorum li. vij.
 cap. xxiiij. d. li. viij. ca. xcvi. a.
Desperatio lib. ij. cap. xxi. c. li.
 vj. xxiiij. li. viij. cap. lxxij. c.
Detractionis vitium pessimū
 li. vj. cap. xxix.
Detractorum consortia fugiē-
 da lib. ij. cap. xx. b. c.
Detractionis verbum quanti-
 sit pōderis li. vij. ca. xxxv. c.

Deuotionis bonum libro. vj.
 cap. xli.
Deuotionis vnguentum tem-
 peratū est li. viij. ca. xxxj. b.
Deuotio z cognitio due sunt
 penitentie que animam le-
 uant lib. vij. cap. xxiiij. a.
Deuotio aqua est que proces-
 sit de latere domini dormi-
 entis lib. viij. ca. lxxix. b.
Deuotio fons est tertius pro-
 diens de paradiso rigas bo-
 norum operum plantas li.
 ix. cap. xxxvij.
Deuotio mentes illuminat z
 tranquillat: laborēq; dul-
 corat lib. x. cap. xv. c.
Deus quid est lib. j. cap. j. x. a.
 d. lib. viij. cap. xxv. a. b. lib.
 ix. cap. xliij. a.
Deus ubiq; est libro. j. capitu-
 lo. iij. a.
Deus quomodo sit in creatu-
 ris lib. j. cap. ij. cap. iij. lib. v.
 ca. xliij. c. d.
Deus vnus est li. j. cap. iij. xix.
 e. xx. lib. ix. cap. xliij. a.
Deus trinus est in personis
 vna tamen substantia lib. j.
 cap. v.
Deus quomodo comprehen-
 di possit i hac vita li. j. ca. ix.
Deus est pena reproboruz li.
 j. cap. x.
Deus videndus est in futuro
 sicut est lib. j. cap. xxj.
Deus in hac vita non pōt vi-
 deri sicut est lib. j. cap. xxij.
Dei visionum diuersi modi li.

I. cap. xxiij.
Deus cui z quali anime appa-
rere solet li. j. ca. xxiij. xxvj.
Dei euntis z redeuntis in aia
vicissitudines li. j. ca. xxvij.
Dei visitatio nō est plena abs-
q; veritate simul z gratia li.
j. cap. xxvij.
Deus quō querēdus li. j. ca. 31.
Dei adiutorii in adiutorii
Dei beneficia in beneficia.
De' erit oia i oib' li. 7. c. 7. b. c.
Dei esse: est esse omnium lib.
j. cap. j. b. ij. b. c.
Dei immensitas lib. j. cap. ij. a.
Dei omni potētia lib. j. cap. j.
Dei simplicitas li. j. cap. 4. a. d.
Dei viuo ad aiam li. j. cap. xix.
Deus incomprehensibilis est
lib. j. cap. ij. b.
Deus ignis z carbo est libro
j. cap. xvij. f.
Deus tria operatur in nobis:
cogitare: velle: z perficere
lib. viij. cap. xxij. a.
De operatio triplex: sine crea-
tura: contra creaturas: per
creaturam lib. viij. cap. xxj.
Dei opatio triplex: creatō: for-
matio: cōsumatio li. 8. ca. 25.
Dei meditationes confortant
fatigatum in studiis spiri-
tualibus lib. j. cap. xxv.
Deus recolitur z conspicitur:
conspicitur: per memori-
am: intelligentiam: volun-
tatem lib. viij. cap. xxv.
Diaboli malicia duplex: tribu-
latio z voluptas li. 7. ca. xlij.

Diabolus diuersis modis insul-
tat in spōlas xpī li. x. ca. vij.
Diaboli vie due presumptio
z obstinatio li. 6. ca. xxvij. a.
Diaboli instantia: z astutia: z
crudelitas in tentando: z
modus resistendi lib. v. cap.
xiiij. b. xv. lib. vj. cap. xvj. a.
lib. vij. xl. b. lib. viij. cap. lvj.
b. lib. ix. cap. xvij. xvij. e. lib.
x. cap. xiiij. e. xvij. c. d.
Dies duplex presens z futur⁹
lib. vij. cap. lx. a.
Dies q̄ttuor p̄nie li. 9. ca. iij.
Dies spūales diuersi li. x. ca. xv.
Dies tres lib. viij. cap. lxxvij.
Dignitas ecclesie. In ecclesia.
Djudicatio z reprehensio li.
vj. cap. xxxix. c. lib. vij. cap.
xiiij. xx. a. xxvij. c.
Dilectio proximi libro. v. cap.
xxiiij. c. lib. x. cap. xvij. b.
Dilectio proximi triplicez re-
grit sollicitudinē li. 8. ca. 30.
Dilectio inimici li. x. cap. 17. c.
Disciplina lib. v. cap. xj. li. viij.
cap. xxvij. c.
Discordia domum parat dia-
bolo lib. viij. cap. lvij. a.
Discretio lib. iij. cap. xiiij. c. lib.
v. cap. ix. lib. viij. cap. xiiij. c.
xiiij. d. lib. x. cap. xv. f.
Discretio spirituum z cogita-
tionum lib. vij. cap. xl. b. lib.
x. cap. xvij. a.
Distractio animi ad multa li.
ij. cap. xxj. c. li. vj. cap. xxiiij.
d. lib. vij. cap. xxij. a.
Diuitie z ipsarum abusio lib.

liij. cap. xiiij. b. lib. vj. cap. vj.
lib. vij. cap. xliij. b. xliij. c.
lib. viij. cap. liij. a.
Dolofitas: duplicitas: vel simu-
latio lib. ij. cap. xj. a. lib. iij.
cap. xxvj. b. lib. vj. ca. lxxvj. b.
Dolos nimius quāta mala fa-
ciat in principio auctorita-
tum que sunt in fine lib. 2.
Dominādo libido li. iij. ca. xx.
Domus deo paratur in trib⁹
lib. viij. cap. v.
Domus dei trib⁹ subiacer pe-
riculis lib. viij. cap. lvij.
Domus dei triplex distinctio
lib. viij. cap. xciiij.
Dona septem spiritus sancti:
cōtra septē vitia li. x. ca. xx.
Duplicitas in dolofitas.
Duritia cordis. In cordis.
Ecclesia presens necessa-
ria est ad cōsumationē
celestis gl'ie li. ij. ca. xxvij. a.
Ecclesia presens trifaria indi-
get custodia a tribus gene-
ribus hostiuz li. iij. ca. vii. d.
Ecclesiam presentem due res
consolantur memoria pas-
sionis christi: z supne sote-
ratis cōsideratio li. vij. ca. x.
Ecclesie tres status vel ordi-
nes li. viij. cap. xxxvj. xliij.
a. li. ix. cap. xxxvij. d.
Electorum signa per que co-
gnoscentur lib. x. cap. xvj.
Episcopi z eorū puritas z of-
ficium lib. iij. cap. xvij.
Episcopi non iudicādi sed ho-
norādi lib. iij. cap. xxij.

Episcopoz cupiditas z ambi-
tio li. 3. ca. xxx. li. iij. ca. j. a. b.
Episcopozum superfluitas in
apparatu lib. iij. cap. xvij.
Episcopozum suspitio z vitio
sa sollicitudo lib. iij. cap. xxj.
Epōzū in curia circa aias li. 3.
cap. 21. b. xxv. b. li. 6. ca. ij. b.
Equus lib. x. cap. ij. b. d.
Eucaristia z eius effectus: ac
perceptio digna z indigna
lib. ij. cap. xix. lib. vj. cap. lxxv.
e. a. b. lib. viij. cap. lvj. e.
Excessus bonus duplex li. viij.
cap. lxxiiij.
Excusatio pcti li. 5. cap. 14. d.
li. 6. cap. xxvij. b. lib. viij. ca.
xxij. d. lib. x. cap. viij. a.
Exempluz bonū li. v. cap. xxij.
a. lib. viij. cap. xcvi. b.
Exercitiū spirituale in tribus
cōstit lib. viij. cap. lx.
Exercitatio quantum valeat
lib. vj. cap. xj. b. c.
Fabule z nuge li. 6. c. xj. a
Facilitas credulitatis
lib. iij. cap. xliij. b.
Falsitas z dubietas due sunt fi-
lie ignoratiē li. 7. cap. 39. a.
Felicitas falsa lib. vj. cap. vj. a.
Felicitas eterna libro. v. cap.
xlvj. a.
Felicitas triplex aqua cecide-
rat prim⁹ hō li. viij. ca. 38. b.
Felicitas triplex libro. ix. cap.
xv.
Femina seduxit diabolu z ho-
minem lib. j. cap. xiiij. b. c.
Festiuitas sanctorū tria hz cō

sideranda: auxilium: exemplum: et confusionem nostram lib. viij. cap. xcvj.
Fides lib. v. cap. xxxj.
Fides triplex preceptorum: signorum: et promissorum lib. viij. cap. xxvij.
Fides umbra est li. viij. ca. lxxv.
Fides perficitur rationali in cuius domo custos est prudentia li. viij. ca. xxvij. a. b.
Fides vnus ex tribus modis quibus vestigandus est deus: et beati spiritus qui cum eo sunt lib. viij. cap. xcj.
Fides absque baptismo in necessitate sufficit ad salutem li. ij. cap. xvij.
Fides aliena infantibus ad salutem sufficit libro. ij. cap. xvij. c. d. e.
Fideli totus mundus diuitiarum est lib. vj. cap. vj. c.
Figuratiua precepta in lege lib. vij. cap. lvij. a.
Filius et filiatio libro. ix. cap. xxvij. b.
Filius dei christus diuersis modis se habet ad patrem lib. x. cap. xxij.
Filius defert patri quia diligit eum lib. viij. cap. lxxij. a.
Flagellatio diuina lib. viij. ca. x. a. xl. b. lib. ix. cap. xiiij. a.
Fons est christus: de quo quatuor emant riuuli lib. ix. ca. xxxij. a. xxxvij. a.
Fontes quatuor prodeuntes de paradiso spirituali lib.

ix. cap. vij.
Fornicatio lib. v. cap. xvj. a.
Fortitudo necessaria est libro viij. cap. lvij. lib. ix. cap. x. a. xxi. a. lib. x. cap. xx. c.
Fragmenta septem panum lib. x. cap. xij.
Fructificantur male tria genera hominum lib. viij. ca. lxxij.
Fruendi deo in eterna vita triplex modus li. viij. ca. xcvij.
Gaudium verus deus est lib. v. cap. xliij. e.
Gaudium eternum lib. v. cap. xlv. c. xlvj.
Gaudium electorum triplex: ante mortem: ante iudicium: post iudicium li. viij. cap. xcv.
Gaudium spirituale libro. v. cap. xliij. e.
Generatio duplex libro. vij. cap. xliij.
Glorificatur deus a nobis lib. viij. cap. x. e.
Gloria vera que intus est lib. vj. cap. xxij. c. d.
Gloria mundi contemnenda li. v. cap. xxxvij.
Gloriari in solo deo lib. vj. ca. xxij. b. c. d. li. viij. cap. li. b.
Glutinum duplex quo sibi coherent spiritus in celo lib. vij. cap. lxxvj.
Gratia triplex li. viij. cap. ix.
Gratie dei effectus libro. v. cap. xxvij.
Gratia a solo deo et soli libero arbitrio datur libro. vij. capitulo. lxxvj.

Gratia preueniens et subsequens lib. v. cap. xxvij. b. c.
Gratie dei diuersa impedimenta lib. x. cap. vj.
Gratie et legis diuersitas lib. vij. cap. lvj.
Gratia creans et saluans lib. vij. cap. lxx. a.
Gratie dei temperatur nobis lib. ij. cap. xv.
Gratie attribuendum esse bonum liberi arbitrij lib. viij. cap. xxij. b. c.
Gratiarum actio li. v. cap. xxvj. lib. ix. cap. xxxvij. a.
Gratiarum actio secundum est spose vnguentum li. viij. ca. xxxj. b.
Gratiarum actio quartum est genus orationis li. ix. ca. xj. e.
Gule vitium lib. v. cap. xxvij.
Habitus prelatorum superfluous li. ij. ca. xxvij. a. b.
Habitus pretiosus lib. iij. ca. xvij. lib. ix. cap. xx. a. b.
Habitus clericorum inordinatus lib. iij. cap. vj. a.
Homo primus quadruplici virtute fuit vestitus li. ix. ca. j. a.
Hominis primi iustitia recta et pura sed infirma fuit lib. ix. cap. xxij. a.
Homo primi plasmatio li. ij. ca. j.
Hominis dignitas lib. ij. cap. j. b. ij. a. lib. vj. cap. xxxv. d. lib. ix. cap. xxxvj. a.
Hominis status ante peccatum lib. ij. cap. iij. a.
Homo rectitudo quoad animam et quoad corpus li. ij. ca. iij. c.

Homo vetus et nouus lib. vij. cap. xxxvij.
Hominis tria bona eminentia lib. viij. cap. lxxij.
Hominum regnum celorum possidentium quatuor genera lib. ix. cap. xl.
Hominis primi lapsus lib. ij. cap. j. e. iij. lib. viij. cap. j. a. 38 b. lib. x. cap. j. a. b. xvj. d.
Homo triplici incomodo laborat lib. viij. cap. vj. b.
Humana miseria. In miseria. Homo quatuor molestijs subiacet duabus secundum corpus: et duabus secundum animam lib. ix. cap. xvj.
Homo seruit quatuor in hac vita: carni mundo: diabolo et deo lib. ix. cap. xvij.
Humane conditionis vilitas lib. vj. cap. xxxv.
Homines equales natura genuit lib. v. cap. xj. a.
Hominum quatuor modi li. ix. cap. xxij.
Hominum quatuor gradus lib. ix. cap. xxv.
Hominum quatuor genera quorum tria periculosa: quartum satis securum lib. ix. cap. xxvj.
Honor debetur deo libro. v. cap. xxxij. c.
Honores elatum reddunt peccatorem lib. iij. cap. iij. b.
Honores prelacionum minus placent: si onera attenduntur lib. iij. cap. ij. a.
Hostis duplex. i. culpa et pena

lib. viij. cap. xlv. a.
Hostes continentie tres. scilicet mundus: caro: & dia. lib. x. cap. xiiij. d.
Hostes tres implentes hominem in malus: mundus: homo ipse: & diabolus libro. viij. cap. lxij.
Humilitatis & humiliationis differentia lib. viij. cap. xxj.
Humilitatis diffinitio virtus & dignitas lib. v. cap. v.
Humilitatis triplex gradus vel perfectus lib. viij. cap. ij. a.
Humilitas duplex quam. scilicet parit veritas in cognitione: & quod charitas in affectione lib. viij. cap. xx.
Humilitatis due species: humiliter de se sentientes: & aliter presentibus consentire lib. viij. cap. xxix.
Humilitatis triplex cib: purgatorius: consolatorius: contemplatiuus lib. viij. ca. 34.
Humilitas secundus panis est: quo reficitur homo dei lib. viij. cap. lxxv.
Humilitas. vij. dies est animas illuminans lib. x. cap. xv.
Humilitas quod sit necessaria lib. v. cap. vij. lib. viij. ca. xliij. c.
Humilitas quomodo custodiri possit lib. v. cap. vij.
Humiliationis nostre causa lib. vi. cap. j. f. ij.
Humilitate per. v. sensus operatur deus in anima lib. ix. cap. xx. b.

Humiliatorum tria sunt genera lib. viij. cap. xxj. a.
Humilitas christi lib. vj. cap. j. f. lib. viij. cap. iij.
Iactantie malum lib. vj. cap. xx. lib. ix. cap. xx. a.
Ieiunium lib. v. cap. xvij. lib. x. cap. xiiij. c.
Ignis deus est consumens non assilgens lib. j. xvij. c.
Ignis ardor est deum precedens lib. j. cap. xvij. e.
Ignis tria habet fumum: ardorem & lucem lib. ix. ca. 26. a.
Ignitus eloqui lib. j. cap. xvij.
Ignorantia triplex sui dei: & ceterorum lib. viij. cap. lxxvj.
Ignorantia duplex proprie glorie & proprie defectus libro viij. cap. lxxv.
Ignorantie filie due falsitas & dubietas lib. viij. cap. xxxix. a.
Ignorantia dei desperationem parit lib. vj. cap. xxiiij. a.
Ignorantia non separat a voluntate dei lib. x. cap. v. d.
Ignorantia dei facit ut nihil sit homo lib. viij. cap. xxiiij.
Ignorantia sui facit ut homo similis sit pecori lib. ij. cap. iij. lib. viij. cap. lxxv. a.
Ignorantia sui superbiam parit lib. vj. cap. ij. a. c.
Ignorantiam sui curiositates parit lib. vj. cap. xvij. b. c.
Ignorantia sui presumptionem & obstinationem parit lib. vj. cap. xxvij. a.
Iesu nomen triplicem habet

virtutem lib. viij. cap. v.
Imago dei in aia lib. ij. ca. iij. a.
Imago dei patris filius est lib. ij. cap. iij.
Impedire salutem animarum est christum persequi lib. ij. ca. xx.
Impedimenta septem: que nos trahunt a mandato ob servatione lib. x. cap. iij.
Impenitentia malum lib. vj. cap. xxvij.
Impatientia est anime perditio lib. v. cap. xxj. a.
Impudentia clericorum lib. iij. cap. ij.
Incarnationis dominice sacramentum celandum fuit diabolo lib. j. cap. xiiij.
Inferni pene lib. vj. cap. xl.
Infirmetas christi quid nobis profuit libro. viij. cap. vj. lib. xj. cap. ij. d.
Infirmetas anime lib. iij. ca. vj. a.
Infirmetas corporis separat a voluntate divina libro. x. cap. v. b.
Ingratitudo lib. v. cap. xxvij. b. c. d. lib. viij. cap. lxx. b. lib. viij. cap. xxxij. c. lib. ix. ca. xxxvij. c.
Inimici duo a quibus nos liberati natiuitas christi: mors scilicet corporis & aie lib. viij. ca. 8.
Innatum malum lib. viij. ca. xl. a.
Inobedientie pondus lib. viij. cap. xxxiiij. b. libro. viij. capitulo. xlix. b. c.
Inobedientia non pensatur sed inobedientis intentio lib. iij. cap. xj.

Innocentie mons ascenditur lib. viij. cap. xxxvi. b.
Intelligentia conspicitur deus lib. viij. cap. xv. a. b.
Intellectus quod sit lib. viij. ca. xcj.
Intellectus purgandus est lib. viij. cap. xxij.
Intentio duo debet habere rem & causam id est quid intendatur & propter quid libro viij. cap. lxxvj.
Intentio renouat interiores statum lib. viij. cap. xxxiiij. a. lib. ix. cap. xxx. a. xxxij. d.
Inuidia lib. vj. cap. iij.
Iracundia & ira lib. vj. cap. iij.
Ira subuertit iudicium libro. iij. cap. xxv.
Ira dei duplex quia. scilicet punit: cum qua a puniendo cessat libro viij. cap. lxx.
Irasci debemus nobis & peccato lib. viij. cap. iij. b.
Irascibilitas maritatur charitati lib. viij. cap. xxvij. a. d.
Irreuerentia tertius est peccatus cathedre pestilentie libro. ix. cap. xxij. a. b.
Irreprehensibilem debet se exhibere vniuersis coram deo: & hominibus duobus modis libro septimo capitulo. xlvij.
Iudicij est discernere quid liceat vel non libro. viij. capitulo. xvij. a.
Iudicare alios non debemus lib. v. cap. xxxix.
Iudicatio sui. In iudicatio.

Judicium quadruplex: veritas: odij: timoris: et amoris lib. ix. cap. xxvij.
Judicium subvertunt ira et nimia pietas lib. iij. cap. xxv.
Judicium futurum lib. vi. cap. xxxix. lib. viij. cap. lxxxvij.
Jumenta curruum duo lib. ix. cap. xxvij.
Jumentum significat duos cor de lib. ix. cap. xxv. a. b.
Justitia dei lib. j. cap. x. xij. d. lib. viij. cap. iij.
Justitia reddit unicuique quod suum est lib. v. cap. xxij. li. viij. cap. x. c. xlij. a.
Justitie esuries lib. vi. cap. vij. c. lib. viij. cap. liij. a.
Justitia panis est anime lib. vi. cap. vij. d.
Justitia est vita anime libro. viij. cap. liij. a.
Justitia in duobus consistit: in innocentia: et beneficia lib. viij. cap. xxxix.
Justitia est rectitudo voluntatis et perfectio anime libro ix. cap. xj. b. c.
Justitia quadruplex libro. ix. cap. xxxij.
Justitia primus dies spiritualis in quo nascitur puer lib. ix. cap. xv. a.
Justorum triplex genus libro viij. cap. lxxxij.
Justorum status ante adventum christi lib. ij. cap. xxvij.
Juvenum promotio li. iij. cap. ij.

Labor manuum libro. vi. cap. xj. b. li. x. cap. xliij. d.
Lachrymarum quattuor genera lib. ix. cap. xv.
Laboris remuneratio lib. viij. cap. xxvj. a.
Lachryme et fletus lib. viij. ca. xxxvj. a. lib. viij. cap. lvj. c.
Langor amoris li. viij. ca. xvij.
Latitudo dicitur per charitatem lib. ix. cap. xliij. b.
Latitudo anime est amor lib. j. cap. ix. d. lib. ij. cap. xliij. a.
Laus dei lib. v. cap. xlij. b. lib. vi. cap. xvj. c.
Laus humana libro. vi. cap. x. xliij. d. lib. viij. cap. xxx. a. li. viij. cap. lj. b. li. ix. ca. xvij. c.
Letitia inepta lib. vi. cap. xix.
Leuitas et eius signa libro. vi. cap. xvij.
Leuitas impedit veritatem bonorum lib. viij. cap. lxij.
Leuitas effectus triplex libro ix. cap. xxvj. a.
Lex triplex serui: mercenarij: et filij. li. viij. ca. lxxij. lxxij.
Lex vetus austeritatem parit lib. viij. cap. lvij.
Libertas triplex a peccato: a miseria: a necessitate libro. viij. cap. xv.
Libertas triplex: nature gratie et glorie lib. viij. cap. xvj.
Libertas anime. In anime.
Libidinis ardor li. v. cap. xvij. b. lib. vi. cap. xxvij. a. b.
Linus deo coniungitur libro viij. cap. iij. a. b.

Limbus antiquorum libro. ij. cap. xxvij.
Lingua duplex dei et anime li. viij. cap. xvj.
Lingua male triplex maledica: blasfema: magniloqua lib. v. cap. xij. b.
Lingua mala septies: dissoluta: impudica: magniloqua: adulatoria: contumeliosa: detractoria lib. x. cap. iij. a.
Lingue custodia li. x. cap. iij. f.
Locus triplex. superior. medius. inferior lib. viij. ca. lxxx.
Locus triplex in quo tripliciter cernit deus li. viij. ca. 86.
Longitudo deus est propter eternitatem lib. j. cap. ix. a. lib. ix. cap. lxxij. b. c.
Locutio triplex facienda ab homine deo lib. v. cap. xij. c.
Loquacitas et multiloquium li. vi. cap. xx. b. li. x. cap. iij. b.
Luxuria lib. vi. cap. xxvij.
Luxurie currus lib. x. cap. ij. c.
Maculant ecclesiam clerici tripliciter lib. vi. capitulo. xxx. d.
Magnanimitas. in prelati magnanimitas.
Magni in oculis suis libro. vi. cap. ij. a. xliij. a. lib. ix. ca. xx. a.
Magnitudo anime. In anime magnitudo.
Magniloquiū. In iactantia.
Magni fide magna et sublimia merentur videre libro j. cap. xxvj.
Maieestas christi et infirmitas

quid nobis proferunt lib. viij. cap. vj.
Mala scientia. In scientia.
Malitia est primus pes cathedre pestilentie lib. ix. ca. 22. a.
Malitie currus et rote lib. x. cap. ij. a. b.
Malitia retrahit nos a voluntate diuina lib. x. cap. v. a.
Malitia ignorantiam parit: ignorantia malitiaz operit lib. ix. cap. xxxij. a.
Malum duplex: innatum et seminumatum lib. viij. cap. xl.
Malum duplex culpa et pena lib. viij. cap. xlv. a.
Malus triplex qui passuri sunt peccatores in fine: horroz: dolor: et pudor li. 8. ca. 89. a.
Mandatum prelati triplex: verbum: exemplum: et oratio lib. iij. cap. iij. c.
Mandatorum obseruatione impediunt sepre li. x. cap. iij.
Mandati pondus importabile non preuicacatores sed humiles facit lib. viij. capitulo. xvij. b.
Mandatorum neglectus vel contemptus lib. viij. ca. xxxv.
Manuum opus. In labor manuum.
Maria virgo et mater li. viij. cap. iij. b. c. lib. xj. cap. j. b.
Marie assumptio et glorificatio lib. xj. cap. j. b.
Marie dignitas lib. xj. cap. j. c. d. iij. a. b. iij. a. vj. a. d.
Marie nomen lib. xj. cap. iij.

¶ **S**arie pietas et misericordia lib. xj. cap. v.
¶ **S**arie prerogativa lib. xj. ca. j. b. c. e. i. j. b. c. v. j. a. b.
¶ **S**arie reuerentia: laus: et honor li. x. cap. j. a. d. c. iij. c. iij. a. b. c. vj. per totum.
¶ **S**arte virtutes lib. xj. cap. j. d. v. vj. b.
¶ **S**arie refugium: suffragium et efficacia auxiliu li. xj. ca. iij. b. c. iij. b. c. d. v. a. b. c. d. e. vj. d. e.
¶ **S**artyrum supplet locum baptismi lib. iij. cap. xvij. e.
¶ **S**artyrj genus est quotidiana corporis afflictio lib. v. cap. xvj. c.
¶ **S**artyes honorandos libro viij. cap. xcij. c.
¶ **S**atrimoniu spirituale duo habet genera pariendi lib. vij. cap. lxxij. a.
¶ **S**atrimoniu carnale libro viij. cap. xliij. b.
¶ **S**edicus spiritualis lib. iij. cap. xvj. a.
¶ **S**editatio et oratio duo sunt pedes quibus ascendendum est lib. vij. cap. xxij.
¶ **S**editationis diuine confortant fatigatus lib. j. ca. xxv.
¶ **S**ediū tenendum li. ij. cap. xxj.
¶ **S**emozia renouat interiore homine li. viij. cap. xxij. a.
¶ **S**emozia recolitur deus lib. viij. cap. xxv. a.
¶ **S**emozia sumus similes patri lib. viij. cap. xxv. d.
¶ **S**entis excessus lib. vij. cap.

lxxij. a. lxxij. li. 8. ca. xxv. e.
¶ **S**endaciu lib. vij. ca. xxxix. b.
¶ **S**ēs tria in se habet per que recolitur: conspiciatur: concupiscitur deus libro. viij. cap. xxv. a.
¶ **S**ercennarius cupit sibi propterea fuit li. viij. ca. lxxij. a. lxxij. a. c. li. ix. cap. xxvij. a. lib. x. cap. xj. a.
¶ **S**eritum lib. ij. cap. ix. b. lib. v. cap. xxx. xxv. d. e.
¶ **S**etus duplex habendus li. viij. cap. xli. a.
¶ **S**etuenda tria nouissima: mors: iudicium: gehenna lib. viij. cap. lxxxvij.
¶ **S**isterium triplex ministrorum christi lib. viij. cap. xj.
¶ **S**inuta duo christo offerenda: corpus scilicet et anima lib. vij. cap. ix. a.
¶ **S**iterationes quattuor: imissio amaritudinis: subtractio oportunitatis: virtus resistendi: et sanitas affectionis lib. ix. cap. xij.
¶ **S**isericordia triplex expectatio: penitentia: et continentia lib. viij. cap. xxxv.
¶ **S**isericordia dei septem custoditio a malis: expectatio ad penitentiam: inuitatio in bonum: penitentis susceptio: custodia a reciduo: gratia promerendi: et gratia obtinendi lib. x. cap. xij.
¶ **S**isericordiarum septem fragmenta lib. x. cap. xij.

¶ **S**isericordia dei circa nos li. v. cap. iij. lib. vij. cap. x. a. ly. b. lib. viij. cap. viij. a.
¶ **S**isericordia dei est vnus fons paradisi li. ix. ca. xxxvij. c. d.
¶ **S**isericordia hominis lib. v. cap. xxij. lib. viij. cap. xxvj. a. ix. cap. j. a.
¶ **S**iseria et indigentia humana lib. vj. cap. ij. d. v. vj. a. b. xxxij. xxxv. a. li. vij. cap. xlv. a. lib. viij. cap. vj. a. lxxv. b. li. ix. cap. xix. a. xxix. li. x. ca. v. c.
¶ **S**ixtura triplex in incarnatione domini facta lib. viij. ca. iij. a.
¶ **S**olestie hominis. In hominum quattuor molestiis.
¶ **S**onachorum antiquorum bonus status lib. iij. cap. xv. a.
¶ **S**onachorum intemperantia lib. iij. cap. xliij.
¶ **S**onachorum superfluitas et abusus in cibo: potu: et hitu li. iij. cap. xv. xvj. xvij.
¶ **S**onasterialis obseruatio in duobus diuiditur: in preceptis et remedijs lib. viij. cap. xxij.
¶ **S**onasterialis conuersatio ad duo tenetur: ad subiectionem stabilitatem lib. viij. cap. 33.
¶ **S**ons triplex castitatis: innocentie: et patientie: quorum quilibet tres habet gradus per quos ascendendum est lib. viij. cap. xxxvj.
¶ **S**ozalia precepta li. 7. ca. 58. a.
¶ **S**ozbus vitiolorum quadruplex lib. ix. cap. vij. a.
¶ **S**ozs hominis duplex lib.

vij. cap. iij. lib. ix. cap. vj. a.
¶ **S**ozs christi lib. vij. cap. iij. vj. c. lib. viij. cap. lxxj. a.
¶ **S**ori potuit christus quia homo fuit: mors eius liberare nos potuit: quia iustus li. 7. cap. v.
¶ **S**orte sanctorum pretiosam faciunt tria: vita: causa: vita simul et causa li. viij. cap. xxij.
¶ **S**ors iustus somnus est refrigerij. peccatoribus autem pena pessima lib. vj. cap. 38. b. lib. viij. cap. lxxj. d.
¶ **S**ortis imitatio est omnis mutatio lib. ij. cap. viij. b.
¶ **S**ors corporalis lib. vj. cap. xxxvj. c. d. xxxvij. libro. viij. cap. lxxxvij. a.
¶ **S**ultiloquius in loquacitas.
¶ **S**udicia carnis li. x. ca. ix. d. e.
¶ **S**undamur multipliciter li. viij. cap. lxxj.
¶ **S**undi gloria et contemptus lib. v. cap. xxxvij.
¶ **S**undi vilitas et miseria lib. vj. ca. xxxvj. li. viij. ca. xvij. c.
¶ **S**undi scientia docet vanitatem lib. vj. cap. xliij.
¶ **S**undi spiritus loquitur lib. x. cap. xvij. c.
¶ **S**undus est vallis plorationis lib. vj. cap. xxxij. d.
¶ **S**udi opus tria habet consideranda quod sit: quomodo sit: ad quod sit constitutus lib. viij. cap. lxxxj.
¶ **S**undus impugnat hominem li. viij. ca. lxxj. b. li. x. ca. xij. c.
¶ **S**utatio est quedam mors in mortis
¶ **S**utabilitas. In leuitas.

Naturalitas christi nos a
duobus liberat inimicis
peccato. s. z morte li. vij. ca.
viii. lib. xi. cap. ij. d.

Natura homines equales ge
nuit lib. v. cap. xi. a.

Naturalis appetitus. In ap
petitus.

Negligentia abbatum. In ab
batum.

Neglectus mandatorum: in
mandatorum neglectus.

Negligentia curiositatem ge
nerat lib. vi. cap. xvij. libro.
x. cap. xx. a.

Negligentia inexcusabilis est
lib. vij. cap. xij. a.

Motitia. In scientia.

Mouissima tria mouenda. In
metuere.

Mouitas triplex: contra tripli
cem vetustatem lib. vij. ca
pitulo. xxxvij. a.

Mouelle plantationes irriga
tione indigent li. ix. ca. 37. a

Mouitas conuersionis aliquā
do diffidentiam z pusillani
mitatem inducit lib. vi. ca
pitulo. xvj. b.

Mubit anima deo per charita
tem lib. ij. cap. xij. d.

Muge sunt in ore sacerdotis
blasphemie lib. vi. cap. xi. a.

Obedientie virtus lib.
v. cap. x.

Obedientia larga z vera lib.
v. cap. x. e. f. li. viij. cap. xlvij.
c. xlvij. b.

Obedientia simulata z infru

ctuosa lib. iij. cap. ix. c. libro.
v. cap. x. c.

Obedientie tres mete li. viij.
cap. xlvij.

Obedientie tres gradus lib.
viii. cap. xlvij. a.

Obedientie precepta z reme
dia lib. vij. cap. xxxij. b.

Obedientiam maiores prepo
nendam lib. vi. cap. xxxij.

Obediendum est prelato tan
q̃ deo lib. iij. cap. ix.

Obediendum non est prelato
contra deum vel contra vo
ti professionem iubenti lib.
iij. cap. ix. a. x. lib. vij. ca. 33. c.

Obedientia preponitur con
templationi lib. vi. ca. lxxij. a.

Oblatio vite nostre tria reg
rit: vt. s. ibi sit constantia vi
rilis: continentia carnis: z
conscientia humilis lib. vij.
cap. ix. b.

Obseruantie purificantes ser
uos dei sex: silentiū psalmo
dia: vigilie: ieiunum: opus
manuum: carnis munditia
lib. cap. xiiij. a.

Obstinatio est via demonum
lib. vi. cap. xxvij. a.

Obstinatio est summa totius
religionis subuersio: z vene
num insanabile lib. vi. cap.
xxvij. c. d.

Obstinatio impedit vnitates
fraternitatis li. vi. ca. 63. d.

Obstinationis quadruplex:
gradus: dissimulatio: igno
rantia sui: obstinatio: z con

temptus lib. vi. cap. xxvij. a. b.

Oriofitas lib. iij. cap. xi. a. lib.
vi. cap. xi. lib. vi. cap. xxv. c.
lib. viij. cap. xxxvij. a. c.

Oculum interiozem simplicē
faciūt duo: amor boni: z co
gnitio veri lib. ix. cap. xxx. a

Oculum interiozem neq̃ faci
unt duo: cecitas z peruersi
tas lib. ix. cap. xxx. b.

Oculi materialis z oculi spiri
tualis triplex impedimen
tum lib. viij. cap. lxxvij.

Oculus cordis quadruplex li.
ix. cap. xxxj. xxij.

Oculi tria inquinantia to
tam aīam lib. viij. cap. lxx.

Olei tres proprietates lucere
pascere vngere li. viij. ca. v. a

Onus duplex peccatorum z
beneficioz li. vi. cap. xxxvj.

Onus pessimum propria vo
luntas lib. vi. cap. xliij.

Operatio dei triplex. In dei
operatio.

Operatur deus tria in nobis:
in deus tria.

Operuz tria genera: pure bo
na: pure mala: media libro.
iij. cap. x. b. c.

Operatio quinq̃ habere de
bet vt sit laudabilis libro. x.
cap. xxi. a.

Opinio lib. vi. cap. xxi. b.

Opus manuum. In labor ma
nuum.

Opus sine voluntate aliquan
do prodest sed non contra
voluntatem: sic z voluntas

sine opere sed non contra
opus lib. vi. cap. xlix.

Opus omne triplici conside
ratione debet preueniri. In
consideratio triplex.

Opus triplicem requirit afflu
entiam: sapiens. s. continen
tia: patientia: obedientia
lib. viij. cap. xxxij. c.

Orandi quattuor modi. s. ob
secratio: oratio: postulatio:
z gratiarum actio li. ix. ca. xi.

Orationis commendatio: di
gnitas: z efficatio li. v. ca. iij.

Orationem continuam infru
ctuosam non patitur deus
lib. ij. cap. xv. b.

Oratio potus stomachi est cō
ponens in stomacho cōsci
entie quod benegestum est
lib. iij. cap. xvi. c.

Oratio pes est quo aīa ascen
dit lib. vi. cap. xxiij.

Oratio loci z temporis con
gruitatem requirit libro. v.
cap. iij. d. xij. c.

Orationis triformis ordina
tio lib. viij. cap. lxxj. c.

Orationes impediunt tria ti
mor: temeritas: z tepor lib.
viii. cap. lxxij.

Ordo rectus: in auctoritatib⁹
in fine.

Ornamenta monasteriorum
supuacua lib. iij. ca. xx. xxi.

Ornatus corporis superfluus
z vanus lib. vi. cap. xxxv. e.
lib. ix. cap. xx. a.

Oris triplex affluentia. s. con

fessio criminum gratiarum
actio: z sermo edificatinnis
lib. viij. cap. xxxij. b.

Patentia z ipsius laus z
causa libro quinto capi-
tulo. xxj.

Patentie mons triplicez ha-
bet gradum libro septimo
capitulo. xxxvj. b.

Patentia ante murale bonū
est lib. viij. cap. lvj.

Patentia quintus dies illu-
minās animā lib. x. ca. xv. d.

Pacificorum tria genera lib.
v. cap. xxxvij. c.

Panis triplex quo qlibet refi-
ciendus: continentia: humi-
litas: charitas lib. viij. cap.
lxv.

Panum septe fragmenta li.
x. cap. xij.

Panis aie iustitia li. vj. ca. 7. d.

Paradisus noster christus do-
min⁹: de quo qtuor fontes
prodeunt lib. ix. cap. xxxvij.

Paradisus aie de quo quattu-
or fontes prodeunt: in quat-
tuor virtutes: contra quat-
tuor vitia libro. ix. cap. vij.

Paradisus voluptatis libro.
ij. cap. iij. a.

Pariendi duo genera. In ma-
trimonio.

Paruulorum baptismum. In
baptismum.

Pascua scripturarum tria li.
iij. cap. vij. e.

Pascendus est grex dñi tripli-
citer: exemplo conuersatio

nis: verbo pdicationis: fru-
ctu orationis libro. iij. cap.
j. c. iij. e.

Passionis christi memoria z
meditatio semper habēda.
libro quinto capitulo. xl. li-
bro septimo capitulo. quar-
to. a. septimo. a. d. decimo. a.
li. b. libro nono capitulo.
xxxvij. d. lib. xj. cap. ij.

Passionis z mortis christi vir-
tus z vtilitas libro quinto
capitulo. trigesimo quinto
c. xl. a. libro septimo capitu-
lo. tertio. b. quarto. quinto.
a. sexto. septimo. d. libro no-
no capitulo. xxxiij. d.

Paupers triplex census: sen-
sus: z voluntatis libro. viij.
cap. liij.

Paupertas christi lib. v. cap.
xix. a. b.

Paupertatis virtus z laus li.
v. cap. xix. c. d.

Pauperes z ignobiles subli-
mati ecclesia li. 4. cap. 13. b.

Paupertas falsa lib. v. capitu-
lo. xix. c. d.

Pauperum clamor ad ponti-
fices lib. iij. cap. xvij. a.

Pax z ipsius virtus z laus li.
v. cap. xxxvij.

Pax debetur proximo lib. 8.
cap. xlij. a.

Pax duplex data fuit homini
primo ante peccatum libro
ix. cap. j. b.

Pax triplex: amara: amarior:
amarissima libro sexto capi-

tulo. xxx. c.

Peccatum quid est lib. vj. ca.
xxxj. b.

Peccatorum triplex gradus
scilicet peccata minima: me-
diocra: magna lib. viij. cap.
xxxv. a.

Peccatum quincuplex circa
transgressionem primi ho-
minis lib. x. cap. j.

Peccata primaria. vj. libro.
vj. cap. j.

Peccatum intentione iudica-
tur lib. iij. cap. xj. a.

Peccati z peccatoris seruit⁹
lib. ij. cap. x. lib. viij. capitu-
lo. xxxv. d.

Peccatum mors est anime li.
vj. cap. iij. xlvij. b.

Peccatum contemptu: vsu: z
consuetudine: aggrauatur
lib. iij. cap. xj. a.

Peccatum seperat inter deus
z animam libro. viij. capitu-
lo. xxxvij. b.

Peccatum mortis homini in-
duxit lib. vj. cap. iij. a.

Peccatum conscientiam ro-
dit lib. vj. cap. xlv. a.

Peccata adinuicez contraria
lib. vj. cap. xxxij.

Peccata venialia z leuioza li-
bro. vj. capitulo. xxxj. libro.
viij. cap. xxxij.

Peccati excusatio libro quin-
to capitulo. xiiij. d. libro sex-
to capitulo. xxvij. b. libro.
viij. cap. xxxij. d. lib. x. capi-
tulo. j. d. viij.

Peccati audacia z impuden-
tia lib. x. cap. xx. d.

Pedes duo quibus ascenden-
dum est scilicet meditatio z
oratio lib. viij. cap. xxxij.

Pedes quattuor cathedre pe-
nitentie scilicet malitia cō-
temptus irreuerentia: astu-
tia lib. ix. cap. xxij.

Pena reproborum deus est
lib. j. cap. x. a.

Pena eterna damnatorum li-
bro. j. capitulo. x. b. libro. vj.
capitulo. xxxix. d. xl. libro.
viij. capitulo. liij. b. lib. viij.
capitulo. lxxxvij. b.

Pena aliquando contra nos:
aliquando pro nobis libro
viij. cap. xlv.

Penitentie quattuor dies: ti-
mor: labor: dolor: z pudor
libro. ix. cap. iij.

Penitentie virtus z laus lib.
v. cap. j.

Penitentie asperitas per amo-
rem lenis fit libro. iij. capi-
tulo. xj. b. c.

Penitens vere libro quinto
capitulo. j. a.

Penitentie anime due: agni-
tio: z deuotio libro septi-
mo capitulo. xxij. a.

Peregrinatio a domino lib.
viij. cap. lxx.

Persecutio discernit mercen-
narios a pastoribus libro
iij. cap. xxix.

Persequi christum libro pri-
mo capitulo. x.

Persecutio: in tribulatio.
Perseuerantie virtus et laus
lib. i. cap. ix. f. lib. v. ca. xxvij.
Personarum acceptio. In ac-
ceptio.
Peruersitas. In malitia.
Pestilentie cathedra. In cha-
thedra.
Petiones cordis tres: quib⁹
tria petunt lib. viij. ca. lxxi.
Picture parietum libro. iij.
cap. xxi.
Pietas dei. In misericordia
dei.
Pietas hominis. In miseri-
cordi hominis.
Pietas prelatorum. In platorum.
Pigritia: tepiditas: et desidia
li. vi. cap. xv. li. viij. cap. 57. b
Pinguedo carnis. In carnis.
Placere deo et hominibus nō
posse lib. iij. cap. xix. a. b.
Plenitudo quadruplex habē-
da in futura vita li. viij. ca.
xxvij. a. lib. x. cap. xxvj. a.
Pontificis officium: ethimo-
logia et puritas li. iij. ca. xvij
Potus nimius lib. iij. ca. xvj.
Prebendarum siue beneficio-
rum et dignitatum collatio
ac multiplicatio lib. iij. cap.
xxx. lib. iij. cap. j. b. c. ij. b.
Preceptorum legalium duplex
genus. s. moralia et figuralia
lib. vi. cap. lvij. a.
Preceptorum. In mandatorum.
Predicatori quid sit cauendū
lib. iij. cap. xv.
Predicatur secure taliter lib.

liij. cap. xvj.
Predicationi opus addendū
lib. iij. cap. iij. d. xliij. c.
Presertim vtiliter et viuere sotia-
liter non sunt vnius meriti
lib. iij. cap. xij.
Preferre se alijs lib. vi. cap. ij.
b. xxj. c. xxij.
Prelatorum periculum lib. iij.
cap. xxij. li. viij. cap. xliij. c.
Prelatorum pietas: compas-
sio: et mansuetudo libro. iij.
cap. iij. b.
Prelatorum cupiditas lib. iij.
cap. v. b. c. xxvij. d. e. lib. x.
cap. vij. c.
Prelatorum exemplum lib. iij.
c. ap. viij. a. li. viij. cap. xlv. a.
Prelatorum constantia lib.
iij. cap. ij. f.
Prelatorum superbia lib. iij.
cap. xxij. b. xx.
Prelatorum zelus et sollicitu-
do lib. iij. cap. iij. vij. xvj. d.
lib. vi. cap. xj. b.
Prelatorum doctrina lib. iij.
cap. vij.
Prelatorum iudicium lib. iij.
cap. xxx.
Prelatio a quibus specialiter
fugienda sit lib. iij. cap. xv. f.
Prelatione quis sit dignus.
lib. iij. cap. j.
Prelationis usurpatio libro
iij. cap. xxvij.
Prelatis quid sit necessariū
lib. iij. cap. ij. iij. e. xij. d.
xxij. d. lib. viij. cap. xlv. a.
Prelatus negligens lib. iij.

cap. j. d. iij. b.
Prelatus malus lib. ij. cap. xx
d. e. lib. iij. cap. j. b. xix. b. c.
xxvij. xxvij. e. li. iij. cap. iij.
c. xij. a. lib. vi. cap. xj. b.
Prelato sunt oneri anime in-
firmi lib. iij. cap. vi.
Premium eternum. In beati-
tudo.
Premium diligendi deum li.
ij. cap. xxvj.
Preparatio domus dei. In
domus.
Presumptio lib. ij. cap. xxi. c.
lib. vi. cap. xxvij. lib. viij. ca.
lxij. d. lxx. b.
Presumens de meritis non
meretur sed de meretur li.
v. cap. xxx.
Pretiosus habitus. In hitus.
Primus homo. In hō prim⁹.
Primi motus. in affectus aie.
Princes regis egypti. i. dia-
boli: scilicet malitia: luxu-
ria: auaritia lib. x. cap. ij. a.
Processo domini quattuor
habuit ordines li. ij. ca. 35. a.
Proficiendū semper lib. vij.
cap. xv. d. xlvj. c. liij. a. c. lib.
viij. cap. lxxvij. b.
Profundum dei per timores
cōprehenditur li. j. cap. ix. e.
Promissio dei duplex: scilicet
vite presentis et future lib.
vij. cap. lxxv. a.
Promotio iuuenū ad ecclesia-
sticas dignitates li. 4. ca. ij.
Propria volūtas. in volūtas:
Prospertitas. In aduersitas.

Prouidentia maxima con-
tra triplex malum adhiben-
da. lib. viij. cap. liij. b.
Prouidentur bona corā deo
tripliciter. cogitatione. in-
tentione. prouidentur et co-
raz hominibus tripliciter.
habitu. actōe. sermone. lib.
viij. cap. xlvij. a.
Proximo triplicem debemus
sollicitudinem dilectionis.
lib. viij. cap. xxx.
Proximo auxiliū debemus.
In auxiliū.
Prudencia necessaria in cōsu-
lijs. lib. viij. cap. xxxj.
Prudētia est secundus dies spi-
ritualis. lib. x. cap. xv. a. b.
Prudencia custos est rationa-
bilitatis ordinata a fide. lib.
viij. cap. xxvij. b.
Prudencia et prudentes. lib.
9. cap. xxi. a. xxiiij. f. xxv. b.
Psalmodie virtus et laus. lib.
v. cap. xlv. lib. x. cap. xliij. b.
Pudor duplex. s. adducēs pec-
catum. et adducens gloriā
lib. vi. cap. lvj.
Pudor duplex in cōpunctio-
ne. cogitare. s. deum benefa-
ctorem. cogitare patrem.
lib. ix. cap. xliij. a.
Pugna et defensio contra dia-
bolum. lib. viij. cap. lvj. b.
Purgatorium. lib. viij. cap.
lxxix. b.
Purgatores et purificatores
sex. lib. x. cap. xliij. a.
Purgandi in nobis duo: itel-

lectus: et affectus libro. vii.
cap. xxij. a.
Puritas cordis. In cordis.
Puritas in duobus consistit
lib. vii. cap. xxix. a.
Pusillanimitas malum et da-
num lib. vi. cap. xv. lib. vii.
cap. lxiij. c. lib. vii. cap. lvij.
lxij. c. lxxvii. b.
Ratio coniungitur fidei:
et per ipsam regitur lib.
vii. cap. xxvij. a. b.
Ratio sola consentiens inter
ficat animam libro septimo
cap. xlvij. b.
Ratio esse debet sine errore li-
bro. vii. cap. lv. b.
Ratio comes et quasi pedisse-
qua est voluntatis libro. x.
cap. ix. a.
Rationis multiplex casus li.
vii. cap. j. b. c.
Ratio corrupta duobus mo-
dis fallitur lib. vii. ca. xli. a.
Rebellio ad mandata. In co-
temptus.
Redemptio nostra duo consi-
deranda habet modum et
fructum lib. vii. cap. vij.
Redemptionis sacramentum tri-
plicem ostendit potentiam
diuinitatis lib. vii. cap. iiij.
Redemptionis beneficiu an-
geli non meruerant lib. ix.
cap. xxxiiij. b.
Redemptionis beneficiu sem-
per habendus in corde lib.
ix. cap. xxxvii. d.
Regnum dei quattuor modis

habetur. scilicet conceditur
promittitur: ostenditur: per-
cipitur lib. ix. cap. xxxix.
Regnum celorum quattuor
genera hominum possidet
lib. ix. cap. xl.
Regularis observatio in duo
diuiditur: in precepta: et re-
media lib. vii. cap. xxxij.
Religiosorum peruersitas li.
iiij. cap. xiiij.
Religiosi non iudicet episco-
pos: nec episcopatus ambi-
ant lib. iiij. cap. xxiij.
Religiosorum cupiditas et di-
scursus lib. iiij. cap. xxiij. d.
Religiosorum superbia libro
iiij. cap. xxiij. e. xviiij. libro. vi.
cap. j. b.
Religiosorum sumptuositas
et ornatus in domibus lib.
iiij. cap. xx. xxi. a.
Renouatio interior in tribus
consistit lib. vii. cap. xxiiij. a.
Resistendum temptationib.
lib. v. cap. xv.
Respondentia sibi duo. s. et pu-
gna et victoria li. v. ca. xiiij. b.
Resurrectio duplex anime et
corporis lib. ix. cap. vj. a.
Resurrectio corporum et glo-
rificatio lib. vii. cap. xcv. c.
lib. ix. cap. vj. a. xvj. b. lib. x.
cap. xxv. c. xxvj. c.
Reuelatur tria de deo tribus
lib. vii. cap. xl. d.
Reuertendi ad dominum tri-
plex modus lib. vii. capitu-
lo. xxxviiij.

Riuuli quattuor de christo fon-
te manantes libro. ix. capi-
tulo. xxxiiij. a.
Note cursus spiritualis qua-
tuor: quem ducunt seruus
mercenarius et filius lib.
ix. cap. xxvij.
Note currus malitie: luxurie:
et auaricie: quattuor libro
decimo capitulo. ij.
Ruina voluntatis et rationis
triplex lib. vii. cap. j. b. c.
Sacramentum baptisimi
In baptisimi.
Sacramentum eucharistie. in
altaris sacramentum.
Sacramentum penitentie. In
penitentie.
Sacramentum incarnationis
In incarnationis.
Salus humana in duobus co-
sistit: i libero arbitrio et gra-
tia lib. vii. cap. lxxvij.
Salutem nostram operantur
tres: deus: angelus: homo
lib. vii. cap. vij.
Salutis nostre testimonium
triplex: spiritus: aqua: san-
guis lib. x. cap. xvj. e.
Sanctum hominem tria faci-
unt: victus sobrius.
Sanctus iustus: sensus pius.
lib. vii. cap. lxxxv.
Sanctum hominem faciunt
duo: timor et amor dei libro
j. cap. ix. b. c.
Sanctorum triplex genus li.
vii. cap. xxiij. a.
Sanctorum triplex status li.

vii. c. xciiij. a.
Sanctorum gaudium triplex
In gaudium.
Sanctorum festiuitates. In
festiuitas.
Sanctorum mortem pretiosam.
In mortem.
Sanctorum memoria triplex
generat desiderium lib. vii.
cap. xcviij. a.
Sanctorum anime desiderant
recipere corpora sua lib. x.
cap. xxv.
Scorum bitudo. In bitudo.
Sci fruuntur deo triplici. i fruuntur.
Sancti duplici glutino cohe-
rent sibi. In glutinum.
Sctificat deus filijs li. 8. ca. x. b.
Sanguis iuge proprie voluntatis
due sunt filie: vanitas et vo-
luptas lib. vii. cap. xliij. a.
Sapientia triplex: cordis: oris:
operis lib. vii. cap. xxxiiij.
Sapientia triplex: carnis: iusti-
tie: dei lib. vii. cap. liij.
Sapientia quid sit libro. vii.
cap. xix. c.
Sapientia vincit malitias li.
j. cap. xiiij. c. d.
Sapientie et virtutis differ-
tia lib. vii. cap. lxxj. a.
Sapores quattuor: quibus qua-
tuor prout sunt sapiunt li.
x. cap. xvij.
Sapor dei diuersimode se ha-
bet diuersis timentis sapit
iustitiam et potentiam: ama-
ti bonitatem et misericordi-
am lib. x. cap. xxij.

Satisfactio et afflictio libro. ix.
 cap. vii. c.
 Scala duplex: innocentie et patientie libro. vii. cap. xxxvi. a.
 Scandalum triplex oculi: manus: pedis li. viii. cap. lxxiiij.
 Scandalum faciunt proditores in domo dei libro. viii. cap. lvij. a.
 Scientia mala duplex mundi et carnis libro. vii. cap. xliij.
 Scientia hominis libro. viii. cap. lxxvij. b.
 Scientie lumen libro. ij. cap. xxiiij.
 Scientia tria operatur penititudinem: correctionem: sollicitudinem li. ij. cap. xxij. c. d.
 Scientia et hominem duplex libro. viii. cap. lxxvij. b.
 Scientie ambitio libro. vi. cap. viii. d.
 Scientia zelus temperat libro. v. ca. ix. a. b. li. vii. cap. xxiiij. a.
 Sciendi triplex modus scilicet quo ordine: quo studio quo fine li. viii. cap. lxxvij. a.
 Scire volentium. v. generali. vii. cap. lxxvij. a. b.
 Secula alterius vite duo libro. vii. cap. lxxij. b.
 Seculi huius vite sunt arbores ifructose libro. ix. ca. 64. a.
 Sedere a dextris quid sit libro. x. cap. xxiiij. b.
 Seminatum malum et innatum libro. vii. cap. xl.
 Sensus in homine quid sit li. x. cap. ix. a.
 Sensus et vita anime libro. vii. capitulo. xij.
 Sensus corporis quinque peritus: et sensus anime similiter libro. ix. cap. vi. b. c.
 Sensus pius in tribus consistit libro. viii. cap. lxxxv.
 Sensem regimen valde utile libro. viii. cap. xc. a.
 Sensuum purgatio quomodo fit libro. x. cap. xiiij.
 Sentire deum li. i. ca. xxvij. c.
 Sequi deum tripliciter. i. in seruitute: utilitate: et asperitate libro. viii. cap. xxxvij.
 Sequi christum diuisio utilis libro. ix. cap. xxxiiij.
 Sequuntur deus in processione boni simplices libro. ix. cap. xxxv. a. b.
 Sermo dei duplicem habet operationem: scilicet animas vitiosas sanare et bonas ammonere libro. vi. cap. xv. a.
 Sermo dei est cognitio nostra bona libro. vii. cap. xli. a.
 Sermo bonus est signum visitationis et aduentus spiritus sancti libro. j. cap. xvii. b. c. d.
 Seruientium deo triplex gradus: incipientium: proficentium: profectorum libro. viii. cap. xxvij.
 Seruit homo quattuor: carni mundo: deo: diabolo libro ix. cap. xvij.
 Seruus non sponte: sed propter timorem seruit libro. viii. cap. lxxiiij. a. b.
 Signa quedam que ostendunt

esse hominem de numero electorum libro. x. cap. xvij.
 Signa quibus cognoscuntur boni spiritus a malis: et contra libro. x. cap. xvij.
 Silentij virtus et laus libro. v. cap. xi. d. xij. li. x. cap. xiiij. a.
 Silentij triplex utile libro. v. cap. xij. b.
 Similitudo dei in anima libro. ij. cap. vi. a.
 Simplicitas dei. In dei simplicitas.
 Simplicitas anime. In anime simplicitas.
 Simplex oculus. In oculum.
 Simulatio. In dolositas.
 Singularitatis virtus libro. vi. cap. xxi.
 Sinus abrahe. In habrae.
 Sobrietatis preficitur ad custodiam concupiscibilitatis libro. viii. cap. xxvij. c.
 Sobrius victus li. viii. cap. 85.
 Socialiter viuere libro. iij. cap. xiiij. a. lib. viii. cap. liiij. a.
 Sollicitudo est pars scientie libro. ij. cap. xxiiij. d. e.
 Sollicitudo vitiosa li. 3. ca. 21.
 Sollicitudo prelatorum libro. iij. cap. vii.
 Sollicitudo duplex animam agitat spectimoris libro. ix. cap. xvi. a.
 Sollicitudo triplex. in dilectione proximi habenda libro. viii. cap. xxx.
 Sol quomodo videtur libro. j. cap. xxij. b.

Solitaria vita libro. v. cap. 39.
 Spei laus et virtus libro. v. capitulo. xxxij.
 Spes preficitur concupiscibilitati libro. viii. cap. xxvij. a. c.
 Spes triplex orta ex triplici fide libro. viii. cap. xxvij.
 Spes presentem ecclesiam. m. consolatur li. vii. cap. x. b.
 Spes est septimus panis quoniam iustus reficit libro. x. cap. xiiij. f.
 Spes libidines prouocat libro. v. cap. xvij. b.
 Spine quatuor iter quas versamur libro. ix. cap. xxix.
 Spiritus sanctus quare ipso nomine appellatur libro. primo. cap. xiiij. a. b.
 Spiritus sanctus pcedit: spirat: inhabitat replet: glorificat libro. j. cap. xiiij. a. b.
 Spiritus sancti effectus libro. j. cap. xiiij. c. et infra.
 Spiritus sanctus non semper eodem modo est in viris spiritalibus libro. j. cap. xv.
 Spiritus modo venit modo recedit: et causa quare hoc facit libro. j. cap. xv.
 Spiritus multiplicitas libro. primo. cap. xvi.
 Spiritus sancti aduentus libro. j. cap. xvij.
 Spiritus sancti. vij. dona et eorum effectus libro. x. cap. xx.
 Spiritus via duplicem habet gradum libro. vii. cap. xiiij.
 Spiritus sanctus est inuocandus libro. j. cap. xvi. d.

Spiritus est veritas: falsitate
fugiens lib. viij. cap. xxxix.
Spiritus triplex etiam indi-
gnus datur lib. viij. cap. viij.
Spirituum discretio lib. viij.
cap. xl. b.
Spirituum quatuor genera:
pecorinus: humanus: ange-
licus: z diuinus lib. ix. capi-
tulo. xxxvj. a.
Spirituum quinque genera: sci-
licet dei: hominis: carnis:
mundi: diaboli lib. x. capi-
tulo. xvij. a. b.
Sponse christi insultat diabo-
lus. In diabolus.
Status anime. In aie status.
Status quatuor precedentes
conuersione. In conuersione.
Status hois. In hois status.
Stella in marie nomen.
Subiectionis triplex modus
lib. viij. cap. xlvj.
Substantie tres in christo lib.
j. cap. vij.
Suffragia sanctorum deside-
randa libro. viij. xcvij. c.
Superbie due species: ceca: sci-
licet z vana li. vij. ca. xxvij.
Supbia quadruplex: scilicet
corde: oris: operis z habitus
lib. ix. cap. xx.
Superbie vitium lib. vi. cap. j.
Superbia vnde nascatur lib.
vj. cap. ij.
Superbia initium est omnis
peccati lib. vi. cap. j. a. lib. j.
cap. xxix. c.
Superbia leuitatem parit li.

bro. vi. cap. xvij.
Superborum est proprius leta-
semper appetere lib. vi. ca-
pitulo. xix. a.
Superbie refrenatio li. vi. ca-
pitulo. xxxv. c.
Suspicio vitiosa. In eorum.
Suspicio non patitur credere
nos ab a ijs amari lib. viij.
capitulo. lxij. d.
Tabernacula dei li. viij.
cap. xxvij. c.
Temperantia. In sobrietas.
Templum. In domus.
Temporalium vanitas z inuti-
litas lib. v. cap. xxxvij. c. d.
Temporalia ministrat nobis
deus duabus de causis lib.
vij. cap. lxj.
Temptationum quatuor gene-
ra lib. ix. cap. xvij. xix. a.
Temptatio religiosorum du-
plex lib. iij. cap. xxi. b.
Temptationum necessitas: aspe-
ritas: z utilitas lib. v. capi-
tulo. xliij.
Temptationibus resistendo vi-
ctoria acquiritur lib. v. capi-
tulo. xv. li. viij. capitulo. v.
d. lvij. b.
Temptationis casus utilis li.
v. cap. xliij. d. e. lib. viij. capi-
tulo. xl. b. c.
Temptationes mundi z corpo-
ris lib. vi. cap. v. b.
Temptatio est vita hominis
lib. vi. cap. xxxvj. a.
Temptationum aculei multi-
plices. lib. vij. cap. xxxvj. b.

Temptatoris astutia z instan-
tia. In diaboli astutia.
Temptatis fugiendus est
ad diuinum auxilium lib. v.
cap. xxiij. c. li. ix. cap. xj. d. li.
x. cap. xv. b.
Tempus quidem damnosum
lib. v. ca. iij. b. theologie vir-
tutes li. viij. cap. xxvij.
Testimonium triplex: alterius:
nostri: z dei lib. viij. cap. lj.
Tepiditatis vitium z pericu-
lum lib. vi. cap. xv.
Testimonium conscientie. In
conscientie.
Testimonium salutis. In salutis
Timor duplex malus z bonus
z vterque triplex lib. vij. ca-
pitulo. xxxvij.
Timor duplex in loquendo ha-
bendus lib. viij. cap. xli. a.
Timor triplex: z eius effectus
lib. v. cap. viij. c. lib. viij. ca-
pitulo. li. a.
Timoris triplex gradus lib.
vij. cap. xxxvj. a.
Timor domini sanctus subli-
mi z profundo dei respon-
det lib. j. cap. ix. c.
Timor iustificatione precedit
lib. viij. cap. l.
Timoris dei excellencia z eius
multiplex effectus libro. v.
capitulo. viij.
Timore dei initiat quis ad
sapientiam: z per timorem
peruenitur ad spez lib. viij.
cap. xli. a.
Timore affigitur quis domi-

no z configitur quasi clauis
lib. viij. cap. lxxvj. b.
Timenda tria nouissima. In
metuenda.
Timor est prima dies peniten-
tie. lib. ix. cap. iij. a.
Timor primus exagitat pri-
ordia conuersionis nostre
li. ix. cap. xvij. b.
Timor primus contra negli-
gentiam exurgit li. x. ca. xx. a.
Timor z amor simul. In amor
z timor.
Transgressio triplicem parit
modum culpe lib. viij. capi-
tulo. xlix.
Tribulationum temporalium
utilitas: solatium z fructus
lib. v. cap. xx. li. vij. ca. xliij. a.
Trinitas creata lib. viij. cap. j.
xxv. a. c. xx. xvij. b.
Trinitas increata lib. j. cap. v.
vj. c. cap. viij.
Tribus cor. In cordis in-
stabilis.
Uallis duplex. flagitiorum z fa-
cinorum lib. vij. cap. xxxvj. a.
Uanagloria lib. vi. cap. xxij.
Uanagloria est sagittavolans
in die lib. ix. cap. xvij. c.
Uanagloria est puluinar pec-
catoris lib. ix. cap. xxij. e.
Uanitas triplex est filia pro-
prie voluntatis lib. viij. cap.
xliij. a.
Uanitas triplex: cui creatura
subiecta est li. vij. cap. vij. b.
Uanitas laudis humane lib.
vj. cap. x.

Vanitas seculi cauenda li. viij. cap. xlvj. a.
Vanitati similis factus est homo lib. vij. cap. xxij. b.
Vanitate docet scientia mundi lib. vij. cap. xliij.
Vanitas temporalium: in temporalium.
Vbera prelati lib. iij. cap. v. d.
Velle triplex: nature: gratie: culpe lib. vi. cap. lxx.
Verbum triplex: In carnatu: Inspiratu: eructatum lib. viij. cap. ij.
Verbū dī multiplex operatio lib. x. cap. xix.
Verbū dei in corde est bona cogitatio lib. vij. cap. xla. a.
Verbum otiosum lib. vij. cap. xxv. c. lib. x. cap. iij. b.
Verbofinitas septem species lib. x. cap. xliij. a.
Verbum quo deus homini loquitur li. j. cap. xxiiij. f.
Verecundie virtus et laus lib. v. cap. xij.
Verecundie duplex bonū in anima lib. v. cap. xij.
Veritatis agnitio in tribus gradibus consistit lib. vij. cap. xxvj.
Veritas et misericordia obuiauerunt sibi li. j. cap. xvij. c.
Veritas angelos non amat lib. v. cap. xli. c.
Veritas humilitate parit lib. viij. cap. xx. a.
Veritas reficit rationem lib. viij. cap. lviij.

Veritas et gratia iocundam et penam faciunt dei visitationem lib. j. cap. xxvij.
Veritas ambitionem dissipat lib. vij. cap. viij. a. b.
Vetustas triplex lib. vij. cap. xxvij. a.
Via spiritus. In spiritus via: Vinctus sobrius. In sobrius.
Victore summum genus lib. vij. cap. lvi. b.
Victoria meretur gloriam li. v. cap. xliij. b.
Virtorum contemptio. In contemptio.
Vitia septem: et eorum effectus In spiritus sancti dona.
Vitiōz gemina species. f. flagitia: et facinorosi. 7. ca. 36. a
Vigilia triplex: operū: verborū: et cordis lib. viij. ca. xli. a.
Vigilia prelatorum lib. iij. ca. viij. b. c. d.
Vigilia est tertia obseruantia seruus dei proposita lib. x. cap. xliij. c.
Vigilanti presentat se deus li. j. cap. xvij. a. b.
Vilitas humane conditionis In humane.
Vilitas et aspitās. In aspitās.
Vinculum triplex quo astringimur deo: memoria passionis: timor dei: et charitas primum et secundum ex clauis: tertium est glute lib. viij. cap. lxxvj.
Virginitas triplex: carnis: mentis professionis lib. xj. cap. i. d.

Virginitas proponitur humilitati lib. v. cap. vi.
Vires anime. In anime vires.
Virtus quid sit lib. v. cap. 29. b
Virtus in homine duplex inquirēdi saluatore suū: et ad herendi ei inseparabiliter. lib. viij. cap. lxxvij. b. c.
Virtus tria in seruientibus deo operatur. f. timorem: spem: charitatem lib. viij. cap. xxxvj.
Virtutes cardinales sunt: In sitia: fortitudo: temperantia: prudentia: valde necessaria sunt prelati li. iij. ca. iij. f
Virtutes cardinales necessarie sunt ad perfectionem conversionis lib. ix. cap. xxi.
Virtutes cardinales unde oriuntur lib. ix. cap. vij. b. ix. b. xxxiiij. e. f.
Virtutum cardinalium offitium et utilitas lib. viij. capitulo. lxx. libro. ix. cap. x.
Virtutes thelogice. In theologie.
Virtutum cardinalium necessaria consideratio libro. v. cap. xliij. b.
Virtutis et sapientie differentia: quia virtus operatur: sapientia finit lib. vij. cap. lxxj. a
Virtus aliquando initium reputatur: et e contrario libro v. cap. ix. a.
Virtutes quibus vestitus fuit primus homo. In hominibus
Visio dei futura et frui libro. j. cap. xxi. c. xxvj. c. lib. v. cap.

xlvi. d. xlvj. b. c. lib. viij. cap. xcix. a.
Visio et apparentia dei: ac comprehensio eius in hac vita li. j. ca. ix. a. xxiij. xxiij. 24. 6.
Visitatio diuina et spiritualis. lib. j. cap. xxvij.
Vita anime deus libro. v. cap. xxxvij. b. lib. vij. cap. iij. a.
Vita bona li. vij. cap. xxxvij. b.
Vita vitiosa lib. vij. cap. xxxvij.
Vita christi lib. vij. cap. iij. li. ix. cap. xij. a. xxxiiij. d.
Vita actiua et contemplatiua lib. vij. cap. lxxvj.
Vite eterne promissio lib. vij. cap. lxxv.
Vita est anima lib. ij. cap. vij.
Vita solitaria. In solitaria.
Vita et sensus aie li. vij. ca. xij.
Vita duobus modis a corde pcedit lib. vij. cap. xxvij.
Vita humana in duobus versatur: prosperitate: et aduersitate lib. vij. cap. lxxij.
Vite presentis breuitas libro vij. cap. xxx.
Vnguentum triplex: contritionis: deuotionis: et pietatis lib. viij. cap. xxxj.
Unio anime ad deū li. j. ca. xix.
Unitatis diuine excellētia li. j. cap. vi. xix.
Unitas duplex naturarum et sensus lib. j. cap. xx. c.
Unitatem diuidit propriū consilium lib. vij. cap. xiiij.
Unitas bonorum duplex iustificans et glorificans li. viij.

cap. lxiiij. a.
Unitas iustificans duplex ad
seipsum: z ad proximum li.
vij. cap. lxiiij.
Unitas ad proximum duobus
modis habetur lib. vij. cap.
lxiiij. d.
Unitas in creaturis septiplex
scilicet collectiua: constitu-
tiua: coniugatiua: natiua: po-
testatiua: votiua: dignatiua
lib. . cap. vi.
Unitatem quas habere debet
quis ad proximum impedi-
unt duo. s. obstinatio z su-
spitio lib. vij. cap. lxiiij. d.
Unus deus. In deus vnus.
Locis diuine in anima multi-
plex operatio lib. x. cap. xix.
Voluntas qd fit lib. x. cap. ix. a.
Voluntas sola aliquando suf-
ficit ad meritum libro. viij.
cap. xxij. b.
Voluntas nunquam mouet absque
ratione licet aliquando con-
tra rationem lib. x. ca. ix. a. b.
Voluntas triplex libera: mala:
bona lib. viij. cap. xvij.
Voluntas perfecte triplex bo-
num lib. vij. cap. xix.
Voluntas bone quadruplex
gradus. s. recta: valida: deuota:
plena lib. vij. cap. xv. b.
Voluntas ruina triplex libro
viij. cap. j. c.
Voluntas sola seruituti peccati
hominem subdit lib. ij. ca. x.
Voluntas sine opere aliquan-
do sufficit lib. vij. cap. xlix. b.

Voluntatem bonam habet qui
vult habere bonam volun-
tatem lib. viij. cap. xv. c.
Voluntas duplex misera z bea-
ta lib. viij. cap. xx. b.
Voluntas recta lib. viij. capi-
tulo. lv. b.
Voluntas sola meretur in ho-
mine lib. x. cap. x.
Voluntas propria dicitur san-
guisuga: que duas habet fili-
as: vanitatem: z voluptatem
lib. vij. cap. xliij. a.
Voluntas propria discretionem
extinguit lib. v. ca. ix. d.
Voluntas propria contraria
est charitati lib. vij. cap. xij. a.
Voluntas propria sola infer-
num parat lib. vij. cap. xij. a.
Voluntas propria omnes ob-
seruantiam dissipat lib. vij.
cap. xliij. a.
Voluntas propria via est pec-
catorum lib. vij. cap. xij. b.
Voluntas propria deum im-
pugnat lib. vij. cap. xij. c.
Voluntas propria crudelis be-
stia est: que vult deum non
esse deum lib. vij. cap. xij. d.
Voluntas propria in gehem-
nam inducit li. viij. ca. 78. c.
Voluntas propria lepra est cor-
dis lib. vij. cap. xliij.
Voluptas corporis fugienda
lib. v. cap. xvi. xvij. c. lib. vij.
cap. xlvj. a.
Voluptas rete diaboli lib. vij.
cap. xliij. a.
Voluntatem docet scientia car-

nis lib. vij. cap. xliij.
Voluptas est filia proprie vo-
luntatis lib. vij. cap. xliij. a.
Vnus difficultatem tollit lib.
vi. cap. xi. c. xxv.
Xpi thesu nomen: z eius
virtus lib. viij. cap. v.
Xpi aduentus: anima: ascensus
z descensus. Idem. In
firmitas: incarnatio: natiui-
tas: nomen: passio: vita: mors
paupertas: redemptio: filia-
tio: singula in locis suis z lris
Vidocrisis z ypocrite lib.
ij. cap. xi. a. lib. vij. cap. ix.

xxx. lib. vij. cap. lxvj. b. lib.
ix. cap. xvij. b.
Zelus triplex habendus
s. feruidus: circumspectus:
Inuictus lib. viij. cap. xiiij.
Zelus absque scientia minus ef-
ficax est lib. v. cap. ix. a. b. lib.
vij. cap. xxij. a.

ExPLICIT tabula super Ber-
nardum.

Clar est verbis id odorife-
ris opus herbis. Mlepe gerit
flores Bernardus nobiliores.

In nomine domini nostri
iesu christi. Incipit prologus
sequentis operis.

Um nō es-
sem alicui
exercitio
magnope-
re occupa-
tus. Pla-
cuit mihi:
vt opuscu-

la viri illustrissimi Beati Ber-
nardi Egregij abbatis clare-
uallis: diligenter inspiciendo
percurrere: et siquid in eis lau-
dabile memoriarq; dignū: pre-
cipue de virtutibus inuenirez
excipiens: scripto breuiter cō-
mendarem. Nec defuit volun-
tati mee diuine gratie auxili-
um: sine qua nec cogitare suffi-
cim⁹ bonūz. Ipsa itaq; me pre-
ueniente et subsequēte propo-
situm meum effectui mancipa-
ui. Multa tamen plura q̄ ab
initio decreueram quia visa
sunt mihi multum vtilia et dul-
cedine edificationis redundā-
tia non solum de virtutibus:
verumetiam de vitijs ac sentē-
tijs nec non et quibusdam di-
stinctionibus valde necessa-
rijs ex libris predicti viri no-
minatissimi diuina mediante
gratia colligens in vno volu-
mine coartari. Ceterum opus
istud q̄ de diuersis rebus mē-
tionem facit fm̄ diuersitatem

reruz: de quibus loquimur in
diuersos libros distinguitur:
et decem librorum tractatibus
cōcluditur. Primus liber tra-
ctat de deo patre et filio et spiri-
tu sancto. Secundus de homi-
ne et anima. Tertius de prela-
tis. Quareus de clericis et mo-
nachis. Quintus de virtutib⁹.
Sextus de vitijs. Quattuor se-
quentes libri. Scilicet. septi-
mus. octauus. nonus. et decim⁹.
de quibusdā distinctionibus
multuz vtilibus specialiter lo-
quitur: in quattuor ordinatio-
ne alia ratio q̄ in ceteris ob-
seruatur. Precedentes enīz li-
bri solummodo propter dissi-
militudinez materie pro se sin-
guli diuisi sunt. Isti vero nō so-
lum causa materie: sed p̄cipue
propter modum et dispositio-
nem capitulorum inter se diffe-
rentium ab inuicem discernū-
tur. Septimi etenīz libri sin-
gula capitula sunt duplicia: q̄
de duab⁹ rebus principaliter
agunt. Octauī vero triplicia:
quia de tribus rebus vnumq̄
q̄ eorum tractat. Noni autēz
quadruplicia: quia singuloruz
quadruplex est causa. Decimi
vero libri capitula: possunt di-
ci diuersiloqua: quonīaz de di-
uersis rebus quorumlibet exi-
stī materia. Sciendum autēz
q̄ in quibusdā huius operis
locis nō eodem modo nec eo-
dem ordine sententie disposi-

te sunt: quo in libris ex quib⁹
excepte sunt: scripte leguntur
quoniam alibi plus alibi minus
positum est. Quedā enim pro-
pter compendiositatez: z que
minus ad rem pertinere vide-
bantur: pretermittendo tran-
suli. Aliqua vero propter sen-
sus z materie conuenientiam
hinc z inde sumpta intermi-
scui. Nonnulla etiam licet ra-
ro in alia verba commutauī.
Quāobrem si ad sermonūz vn-
de extracta sunt hec recurrēs
ordinem: aliquid in hoc opus-
culo minus plusue vel aliter
reperis q̄ in textu libri positū
est noueris q̄ huiusmodi ordi-
nationis causa extiterit ratio-
iam predicta. Ut autem inspe-
ctis folijs lectori citius occur-
rat: q̄ uoluerit: in titulis cuius-
libet capituli: cuius sit mate-
rie: breuiter est prenotatum.
Quia vero de diuersis tracta-
tib⁹ varijsq; epistolis prefens
opus collectus est: z ob hoc di-
uersas ac multimodas senten-
tias simul positas in plerisq;
locis huius operis est inueni-
re. Propterea quo tractatu
quo sermone vel qua epistola
singule sentētie regrēde sunt
iuxta eas in ipsis paginis nu-
mero est annotatum. Ut si for-
te tanta varietas auctoritatū
connexarum: ac interrupte z
inordinate materie: quantula-
cunq; discordia studiosi lector.

ris: intellectum obscurauerit
aut etiam falsitas aliqua: siue
defectus quolibet modo con-
tingens: ipsum impederit: z
propter huiusmodi obscurita-
tem elucidandam ad fontem
originalem: vnde hec descen-
derunt: recurrere desiderauē-
rit: annotationes ibi scriptas
consideret: z sic quo sit eundū
agnoscens: facilius inuenire
valeat: quod querebat. Pre-
terea superaddidi in vltimis
huic operi quedam verba to-
tius consolationis plena z su-
per mel z fauū dulciora de bea-
tissima dei genitrice Maria.
De quibusdam etiaz sermoni-
bus prefati venerabilis patris
excepta: que p capitula distin-
guēs e quibus locis sunt sum-
pta: per annotationes ibi se-
iuxta se positas designauī.
Explicit prologus. Incipi-
unt capitula libri primi.
De eo quid sit deus. caplm. j.
Quod deus vbiq; est. ij.
Quō de⁹ est in creaturis. iij.
De eo q̄ vnus est deus. iij.
De eo q̄ trinus est deus: z de
vnitate trinitatis: qua tres
psone vna substantia sunt. v.
De excellentia supradicte tri-
nitatis. vi.
De illa vnitate qua tres sub-
stantie in christo vna perso-
na sunt. vij.
De distinctione triuz graduū
in dñica incarnatione. viij.

Liber Primus

Quomodo comprehendī pōt
deus in hac vita. ix.
Quomodo deus pena reprobo-
rum est. x.
De aduentu domini corpora-
li. xj.
Quod per aduentum domini
manifesta ei benignitas ip-
sius. xij.
Quod celandum fuit diabolo
dominice incarnationis sa-
cramentum. xiiij.
De spiritu sancto. xiiij.
Quod non semper eodez mo-
do sit spiritus sanctus in vi-
ris specialibus sed modo ve-
niat modo recedat. xv.
De multiplicitate spūs. xvj.
De aduentu dñi spūali. xvij.
Quomodo pñosci potest ad-
uentus siue visitatio domi-
ni. xvij.
Quomodo perfecte vnif ani-
ma cum deo. xix.
Que sit differentia inter vni-
tatem illam qua pater z fili-
us vnum est z illam qua ad-
herens deo scilicet anima
vnus spiritus est. xx.
De visione illa qua videndus
ē de⁹ in futuro sicuti est. xxj.
Quod non potest videri deus
in hac vita sicuti est. xxij.
De diuersis modis visionum
dei. xxiiij.
Cui vel quali anime deus ap-
parere solet. xxiiij.
Quod meditationes diuine
confortant fatigatuz in stu-

dijs specialibus. xxv.
Ad magni fide magnaz subli-
ma de supernis merentur
videre. xxvj.
De vicissitudinibus dei exē-
tis z redeūtis in aia. xxvij.
Quod absq; veritate simul z
gratia non est plena visita-
tio dei. xxviii.
Quid sit patrem z filium ven-
ire ad animam. xxix.
Quomodo cognoscit anima
q̄ diligitur a deo. xxx.
De querendo deo. xxxj.
Explicit capitula. Inci-
pit liber primus exceptionūz
collectarum de diuersis opus-
culis beati Bernardi Egre-
gij abbatis clareuallis. Cap-
itulum de deo. Quid est deus
in. In libro de consideratio-
ne. Capitulum j.

Quid est de-
us: qui est
merito q̄-
dem nil cō-
petentius
eternitati
que deus
est. Si bo-
num: si magnum: si beatum: si
sapientem: vel quicquid tale:
de eo dixeris: in hoc verbo in-
stauratur q̄ est: est nemp̄ hoc
est ei esse: q̄ est omnia esse: si z
centum talia addas: non reces-
sisti ab esse. Si ea dixeris ni-
hil addidisti: si non dixeris ni-
hil minuiisti. Quid item deus
a ij

B fine quo nihil est: tam nihil est: fine ipso: q̄ nec ipse fine se potest. Ipse sibi ipse omnibus est: ac per hoc quodammodo solus ipse est: qui suum ipsius est: et omnium esse. Sicut oia in ipso: sic ipse in omnibus est. Quid est deus? cui secula non accesserunt: nec decesserunt: coeterna tamē. Quid est deus? ex quo oia: per quem omnia: in quo omnia. Quid est deus? quo nihil melius cogitari potest. Non est in deo: nisi deus: q̄ habet hoc est. Veritas est: sapientia est: virtus. Eternitas: summum bonum. Dominus sabbaoth. Iudicās omnia cum tranquillitate: placidissimus: serenissimus: pacatissimus.

E Qui solus solam nescit ignorantiam. Totus lux: totus oculus: et qui minime aliquando fallitur: quia minime claudit: qui extra se non querit lumen ut videat: ipse qui videt: ipse unde videt.

C In q̄nto lib. de p̄sideratiōe. **A**dat ut charitas: nouit ut veritas sedet ut equitas: dominatur ut maiestas: regit ut principium: tuetur ut salus: operatur ut virtus: reuelat ut lux: assistit ut pietas. Quid est deus? q̄ ad vniuersos spectat finis: q̄ ad electionem salus: q̄ ad se ipse nouit. Quid est deus? voluntas omnipotens beniuolētissima virtus: lumen

eternum. Incommutabile ratio: summa beatitudo. Creans mentes ad se participandum: viuificans ad sentiendum: afficiens ad appetendum: dilatans ad capiendum: iustificans ad promerendum: accendens ad celum: fecundans ad fructum: dirigens ad quietem formans ad beniuolentiam: moderans ad sapientiam: roborans ad virtutem: visitans ad consolationem: illuminans ad cognitionem: perpetuans ad immortalitatem. Implens ad felicitatem: circūdans ad securitatem. Inuisibilis et inaccessibilis in se: in suis spectabilis atq; mirabilis et solus mirabilis: qui facit mirabilia magna solus. In exilio mansuetus: et amabilis: in iudicio iustus et terribilis: in regno gloriosus et admirabilis. Illic rector est morum in iudicio discretor meritorum. In regno distributor p̄miorum. Totus suauis: totus salubris est. Totus delectabilis: totus deniq; desiderabilis. In ipso siquidem plenitudo gratiarum: vniuersitas miserationis. In exhaustus fons pietatis. Alfluentia tota spiritualis vnguenti. Qui omnia solo verbo et corpora creauit et spiritus: cui de sola voluntate celestis suppedit efficientia: tam creandis rebus: q̄ ordinandis: prout voluerit. Vult cui vult: quan-

tum vult. Cuius omni arbitrio incunctanter presto est omne opus: omne altum inclinatum: omne diuersum cedit. Omne creatū fouet: docet: vel monet sine lingua. Prebet vel tenet sine manibus: sine pedibus currit: et succurrit pereuntibus solo spirituali nutu cum vult. Ad quecumq; vult agenda contentus. Soli deo idem est facere quod loqui: idem loqui q̄d velle. Siquidem apud deum nec verbum deficiet ab intentione: quia veritas est nec factus a verbo q̄ virtus est: nec modus a facto: quia sapientia est. Veritas. Charitas. Eternitas. Beata et beatificans trinitas. Veritas exulum primarum: exilij finis. Tu es vera libertas: tu vita: tu gloria: tu sufficientia: tu beatitudo: tu perfecta et sancta voluntas et requies spirituum beatorum. Quod de vbiq; est. In quibusdam sententijs. Cap. ij. **U**bi est deus? Quid dixi miser: sed ubi nō est. Altior est celo: inferno profundior: latior terra: mari diffusior. Nusq; est vbiq; est: quia nec abest ulli: nec villo capitur loco. Vbiq; enim regnat: vbiq; imperat: vbiq; maiestas eius. Omnia replet: cōplectur vniuersa: omnia est omnibus: q̄ omnia administrat: nec quicq; est omnium proprie. Nam

q̄ in se est lucem inhabitat inaccessibilem: et pax eius exuperat omnem sensum: et sapientie eius nō est numerus: et magnitudinis eius non est finis: nec potest eum videre homo et viuatur. Non q̄ longe ab vno quoq; sit: qui esse omnium est: fine quo omnia nihil. Sed ut plene mireris: et nihil eo presentius est: et nil incomprehensibilius. Quid nempe cuiq; rei presentius est q̄ esse suum? q̄d cuiq; tam incomprehensibilis: q̄ esse omnium? Sane esse omnium dixerim deum: non quia illa sunt: q̄ est ille: sed q̄ ex ipso: et per ipsum et in ipso sunt omnia. Esse est ergo omnium que facta sunt: ipse factor eorum. Tali proinde modo dignatur illa maiestas suis esse creaturis omnibus quidem q̄ sunt animantibus aut q̄ viuunt. Porro ratione videntibus lux: recte vero viuētib; virtus: videntibus gloria. Quomodo deus est in creaturis. In expositiōe super missus est. Capitulum. iij. **D**eus qui vbiq; equaliter totus est per suā simplicem substantiam: aliter tamen in rationabilibus creaturis q̄ in ceteris et ipsarum: aliter in bonis q̄ in malis est per efficaciam. Ita sane est in rationabilibus creaturis: ut tamen non capiatur ab ipsis. **A**

rationabilibus autem omnibus quidem capi potest per cognitionem: sed a bonis tantum capitur z per amorem. In solis ergo boni ita est: ut etiam sit cum ipsis propter concordiam voluntatis: nam dum suas voluntates ita iustitie subdunt ut deum non dedecet vel le quod z ipsi volunt per hunc quod ab eius voluntate non dissentiant: deum sibi specialiter iungunt. Deus quidem equaliter atque indifferenter ubique preesto est diuine utique presentie maiestatis: z magnitudine veritatis sue: gratie tamen exhibitio: ne seu inhibitione quibusdam longe quibusdam prope esse dicitur: angelorum dicitur: z hominum hic est rationabilium creaturarum: denique longe a peccatoribus salus. Ceterum a sanctis pia dispensatione: ad tempus z non ex toto sed iuxta aliquid aliquando longe se facit. Peccatoribus semper longe est: At in ira hunc non in misericordia. Quamobrem orat ad dominum sanctus z ait. Non declines in ira a seruo tuo sciens quia z in misericordia poterit declinare. Prope est ergo dominus sanctus z electis suis etiam cum longe esse videat: z non equaliter omnibus sed alijs plus alijs minus pro merito z diuersitate. De eo quod unus est deus: super capitulo. In ser. lxxviii. Capitulum. iij.

Habet in natura simplicissima dei diuinitas quod si unus respicere multos z quasi multos unum. Nec ad multitudinem multus erit: non ad paucitatem rarus: nec ad diuersitatem diuersus: nec restrictus ad unum: nec anxius ad curas: nec perturbatus seu turbulentus ad sollicitudines: sic sane uni contentus: ut non detentus: sic pluribus: ut non distentus. Sola summa z increata natura: que deus est: hanc sibi vindicat veram singularemque sue essentie simplicitatem: ut non aliud z aliud: non alibi quodque z alibi sed ne modo quidem z modo inueniatur mea. Mepe in semet manens quod habet est: z quod est semper z vno modo est. In ea z multa in unum z diuersa in idem dirigunt: ut nec de numerositate rerum sumat pluralitatem: nec alternationem de varietate sentiat. Loca omnia continet: z queque suis ordiant locis nusquam contenta locorum. Tempora sub ea transeunt: non enim futura expectat. Preterea non recogitat: penitentia non experitur. Unum in deo sunt z cum deo magnitudo: bonitas: iustitia: sapientia. Nec enim aliunde bonus quod unde magnus z bonus: nec aliunde denique simul hec omnia est: quod unde deus z hunc quod non nisi de seipso. Multa di-

cuntur esse in deo z quidem sane catholiceque: sed multa unum: verbi causa dicimus magnus: bonum: iustus: z innumera talia sed non nisi omnia unum in deo z cum deo. Deus ipse z catholicus est: tamen non habet hoc z illud quod non hec z illa: est qui est: non que est. Durus: simplex: integer: perfectus: constans ibi. Nichil de temporibus: nichil de locis: nichil de rebus thraens in se, nichil ex se deprensens in eis. Non habens quod ad numerum diuidat: non que colliat ad unum. Unus quippe est sed non unitum. Non partibus constat ut corpus: non affectibus distat ut anima: non formis distat ut omne quod factum est. Ipse sibi forma: ipse sibi essentia est. Non est formatus deus: forma est: non est affectus deus: affectio est: non est compositus deus: merum: verum: simplex: est. Simplex idem quod unum: simplex deus quod unus est. Est autem unus: z quomodo aliud nihil: si dici possit unus simus est. Unus est sol quod non sit alter: vna luna: quod eque altera non sit. Atque id quidem deus: sed plus. Quid plus? unus etiam sibi: z hoc vis tibi declarari. Idem est semper: z vno modo. Non sit solus sol non sic vna luna: clamat uterque: non esse unum sibi: ille motibus: illa z defectibus. Deus autem

non modo unus sibi: vel z sed in se unus est: nihil in se nisi se habet: non ex tempore alternationem habet: non in substantia altitatem. Hinc de eo boetius. Hoc vere unum in quo nullus est numerus: nullus in eo aliud preter id quod est. Omnia para huic uni omne quod unum dici potest: z unum non erit. De eo quod trinus est deus: z de unitate trinitatis: qua tres persone vna substantia sunt. In lib. v. de consideratione.

Capitulum. v.

Deus trinitas est: deus trium singula personarum. Quid ergo? destruimus quod dictum est de unitate: quia inducimus trinitatem? Non: sed statuimus unitatem: dicimus patrem: dicimus filium: dicimus spiritum sanctum: non tres deos sed unum. Substantia vna est: persone tres sunt vna substantia scilicet tres persone. tres persone vna substantia sunt: vna natura vna essentia: vna deitas personarum. Proprietates non aliud quod personas ipsasque: non aliud quod unum deum: vnam diuinam substantiam: vnam diuinam naturam: vnam diuinam z summam maiestatem ecclesia catholica confitetur. Aut si diuidere quis conetur personas a substantia vel proprietates a personis: nescio quomodo trinitatis se profite

ri cultorem possit: qui in tantam rerum excesserit numero sitatem. Dicamus itaq; res sed non ad preiudicium unitatis. Dicamus vnum sed non ad confusionem trinitatis. Neq; enim nomina vacua sunt: nec absq; significantia casse voces. Querit quis quomodo hic possit esse: sufficiat ei tenere sic esse: nō hoc rationi perspicuum sed fidei persuasum. Sacramentum hoc magnum est: et quidem venerandum non percutandū. Quomodo pluralitas in unitate et hac veritate aut ipsa in pluralitate scrutari hoc temeritas est: credere pietas est non se vita et vita eterna est.

De excellentia supradicte trinitatis. In. v. li. de consideratione. Capitulum. vi.

Percurrat nunc consideratio nostra multa vna: quo eminentia huius singulis vnus fiat euidentior. Est unitas que collectura potest dici: cum verbi causa multi lapides faciunt acervum vnum. Et est unitas constitutiva: cum multa membra vnum corpus: vel multe partes vnumquodcūq; totum construunt. Est et coniugativa qua fit vt duo iam nō duo sint sed vna caro. Et est naturalia qua anima et caro vnus nascitur homo. Est unitas potestativa qua: homo virtutis non instabilis non dissimilis

vnus sibi met semper nititur inueniri. Est consentanea cum per charitatem multorum hominum est cor vnum et anima vna. Est et votiva cum anima votis omnibus adherens deo: vnus spiritus est. Est et dignativa unitas qua lumen noster a dei verbo in vnā assumptus est personam. Verum hec omnia quid ad illud summum atq; vt ita dicam vnice vnum: vbi unitatem consubstantialitas facit? Huic vni quidvis illoz si assimuletur erit quoquomodo vnum: si compares nullo. Agitur inter omnia que vnum recte dicuntur arcem tenet unitas trinitatis: qua tres persone vna substantia sunt. Secundo loco illa precellit qua e contrario tres substantie in christo vna persona sunt. Porro hec et quicūq; alia dici vna potest summe illius unitatis imitatione non comparatione vna appellari vera sobriaq; prebat consideratio. Nec abducimur ab hac unitatis professione assertionem trium: cum in hac trinitate nō recipiamus multiplicitatem: sicut nec solitudinem in unitate. Quamobrem cum dico vnum non me trinitatis turbat numerus: quod essentiam non multiplicat: non variat non patitur. Rursum cum dico tria non me arguit intuitus unitatis: que illa quocūq;

tria seu illos tres non cogit in confusionem: nec in singularitatem redigit. Idem me sentire fateor et de illa unitate: cui secundum ab ista inter cetera vna honorem dedi.

De illa unitate qua tres substantie in christo vna persona sunt. In li. v. de consideratione: et in serm. de vigilia dñi hodie. Capitulum. vii.

Dico in christo verbum animam et carnem sine confusione essentiarum vnā esse personam: quia sicut in illa singulari diuinitate trinitas est in personis: unitas in substantia sic in coniunctione dei et hominis trinitas est in substantiis: unitas in persona. Et sicut ibi persone non scindit unitate: unitas nō minuit trinitatem: ita et hic persona nō confundit substantias: nec substantie ipse persone dissipant unitatem. Summa illa trinitas hanc nobis exhibuit trinitatem: opus mirabile: opus singulare in omnia: et super omnia opera sua. Verbum enim et anima et caro in vnā conuenere personam: et hec tria vni: et hoc vnum tria sunt: non in confusione substantie: sed unitate persone. Nec negauerim hanc ad illud quoq; genus unitatis pertinere: qua anima et caro vnus est homo. Decuit quippe familiarius similiusq;

cum hominis conuenire constitutione: q̄ pro homine constitutum est sacramentum. Decuit et cum summa que inest deo et deus est veritate congruere: vt modo ibi tres persone vna essentia. Ita hic conuenientissima quadā contrarietate tres essentie: sint vna persona. Vides ne pulcre inter vtramq; unitatem hanc collocari: in eo vtiq; qui constitutus est mediator dei et hominis homo christus iesus? Pulcherrima inq; conuenientia vt salutare sacramentum congrua quadam similitudine ambobus respondeat: vt saluanti videlicet et saluato: ita hec unitas duarum consistens media unitatum: alteri succumbere: alteri premere cognoscitur: quantum superioze inferior tantum inferiori superioze. Tantam itaq; tamq; expressam vñionis vim in se prefert illa persona in qua deus homo vnus est christus: vt si duo illa de se inuicem predices non erraueris: deum videlicet hominem et hominem deum: vere catholiceq; pronunciam. Non autem similiter vel carnem de anima vel animam de carne: nisi absurdissime predicans: et similiter anima et caro viuus sit homo. Nec mirus si non eque poteris anima sit sua illa vitali et si valida intentione connectere: atq; suis af-

In. v. lib. de consideratione. ratio. ne.

sectibus astringere sibi carne:
ut sibi diuinitas hominem il-
lum qui predestinatus est fili-
dei in virtute: longa catena et
fortis astringendum diuina pre-
destinatio ab eterno enim est.
Quid longius eternitate? quod
diuinitate potētius? Unde est
quod nec morte incidente vllate-
nus intercedi hec vnitatis po-
tuit: et si carne et anima ab inui-
cem separatis: mansit et in sepa-
ratione inseparabilis vnitatis.
Nec enim que ex parte conti-
git separatio potuit vnitati
prescribere: permanenti in to-
tis tribus: siue coniunctis siue
disiunctis duobus? nihilominus
perseuerauerit in tribus vni-
tatis personis: eque vnus chri-
stus vnas persona: verbum
anima et caro etiam mortuo ho-
mine perdurauit.

De distinctione trium gra-
dus in dominica incarnatio-
ne. In. v. li. de consideratione.

Capitulum. viij.

Aduertere est in mirabi-
li sacramēto dominice
incarnationis: mire et decen-
tissime distinctionis gradus:
nouum: antiquum: eternum:
nouum: animam que de nullo
tunc creata credit cum infusa.
Antiquum: carnem que a post
vsq; homine: idest ex adam tra-
ducta cognoscitur. Eternum:
verbum que ab eterno patre: coe-
ternum illi genitum indubita-

ta veritate asserit. Verbum est
quod erat in principio apud deum:
et deus erat. Anima que de nul-
lo creata est: et ante non erat.
Caro de massa corruptionis si-
ne corruptione aliqua diuino
segregata artificio: qualis nul-
la iam caro erat: vinculo inso-
lubili in persone coeunt vni-
tates. Habes in his triplex ge-
nus potentie: quod factum sit de
nullo aliquid: de vetusto nouus:
eternum beatumque de damna-
to et mortuo. Quod non erat
creatus: quod perierat reparatus:
quod super omnia erat paulo
minus ab angelis minoratus.
Quod habet ad nostram salutem?
multum per omnem modum.
primum quidem quod pecca-
to redacti in nihili per hunc quo-
dammodo iterato creati sumus:
ut simus initium aliquod crea-
ture eius. Deinde quod ex vetu-
sta seruitute in libertate filio-
rum dei translati: in nouitate
spiritus ambulantes. Postre-
mo quod de potestate tenebrarum
vocati ad regnum claritatis
eternae in quo iam et nos con-
sedere fecit in ipso.

Quomodo comprehendere po-
test deus in hac vita. In libro
quinto de consideratione.

Capitulum. ix.

Suadeamus ut admonet
apostolus comprehendere
cum omnibus sanctis que
sit longitudo: latitudo: subli-

mitas: et profundum. Compre-
hendere dicit non cognosce-
re: ut non curiositate conten-
ti scientie: tota cura fructui in-
hiemus. Non in cognitione
est fructus: sed in comprehen-
sione. Monimus hunc. Est enim
deus longitudo propter eter-
nitatem: latitudo propter cha-
ritatem: sublimitas propter
maiestatem: profunditas pro-
pter sapientiam. Non ideo et
arbitramur nos comprehen-
disse. Non ea disputatio com-
prehendit sed sanctitas: si quo
tamen comprehendere potest quod
incomprehensibile est. At nisi
posset non dixisset apostolus
ut comprehendamus cum om-
nibus sanctis. Sancti ergo com-
prehendunt. Queritis quomo-
do? Si sanctus es: comprehen-
disti et nosti. si non esto et tuo ex-
perimento scies: sanctus facit
affectio sancta: et ipsa gemma.
Timor domini sanctus: et sanctus
amor. His perfecte affe-
cta iam veluti quibusdam duo-
bus brachijs suis comprehen-
dit: amplectitur: stringit: tenet.
Et timor quidem sublimis et p-
fundus: amor lato longoque re-
spondet. Quid tam timidum
quam potestas cui non potest resi-
sti? quam sapientia cui abscondi
non potest. Molerat minus ti-
meri de alterutro carens: nunc
autem perfecte oportet time-
as illud: cui nec oculus deesse.

Omnia vides: nec manus po-
tens omnia. Quid ite tam ama-
bile quam amor ipse quo amas et
quo amaris? amabiliorum ta-
men iuncta eternitas facit: que
dum non excidit: foras mittit
suspicionem. Ama igitur per-
seueranter et longanimitate: et
habes longitudinem. Dilata
amorem tuum vsque ad inimicos
et latitudinem tenes. Esto eti-
am in omni sollicitudine timo-
ratus: et sublimis profundumque
apprehendisti. Aut si maioris
quattuor eque tua diuinis que
tuorum respondere: facis hoc si
stupes: si paues: si fernes: si sub-
stines. Stupenda plane subli-
mitas maiestatis: pauenda abis-
sus iudiciorum: feruorem exi-
git charitatis. Eternitatis perse-
uerantiam suscitandi. Quis
stupet nisi qui contemplatur
gloriam dei? quis pauet nisi qui
scrutatur profundum sapien-
tie? quis feruet nisi qui medi-
tatur charitatem dei? Quis
substinet et perseuerat in amo-
re: nisi qui emulatur eternita-
tem charitatis? Nempe eter-
nitatis quandam imaginem
perseuerantia prestat. Denique
sola est cui eternitas redditur:
vel potius que eternitati ho-
minem reddit.

Quod deus est pena repro-
borum. In libro de considera-
tione. v. Capitulum. x.
Quid est deus? Non mi-

nus pena peruersorum q̄s hu-
milium gloria. Est enim ratio
nabilis quedam equitatis di-
rectio: tu conuertibilis atq; in
declinabilis: quippe attingēs
vbiq;: cui illisa omnis prau-
tas conturbetur necesse est.
Quidni in hanc omne tumi-
dum vel distortum impingat:
z conuassetur? Uel vniuerso
q; obuium forte offenderit.
Eedere nescia rectitudo: nam
z fortitudo est. Quod iniquis
voluntatibus tam contrariuz
z aduersum: q̄s semper conari
impingere: semper z frustra?
Uel oppositis voluntatibus
solaz sue profecto aduersionis
referentibus penam. Quid tā
penale: q̄s semper velle quod
nunq̄s erit. z semper nolle q̄
nunq̄s non erit? quid taz dam-
natum q̄s volūtas addicta hu-
ic necessitati: volendi nolendi
q;: vt ad vtrumlibet iam sicut
non nisi peruerse: ita non nisi
misere moueatur? In eternuz
non obtinebit q; vult: z q; nō
vult in eternum nihilominus
substinebit. Digne omnino vt
qui ad nihil afficitur vnq̄s q;
deceat: ad nihil vnq̄s q; libeat
euadat. Quis hic facit? Rect^o
dominus deus noster: qui cuz
peruerso peruertitur: cui om-
ne aduersum: z sibi aduersari
necesse est. Ita est. Non potest
deo esse contrarium quid: z si-
bimet cohercere, alias cohe-

rere: sed qui arguitur a deo: ar-
gues z a seipso. Nunq̄s recto
prauoq; conueniet: si enīz sibi
inuicem aduersantur z si non
inuicem ledant: lesio alterius
est: absit vt dei. Est z turpius
pena deus: lux est enim: z quid
tam inuisuz obscenis flagitio
sisq; mentibus? Profecto om-
nis qui male agit odit lucem.
Sed dico. Nunquid non po-
terunt declinare? minime om-
nino: lucet vbiq;: z si non omni-
bus: Veniq; in tenebris lucet:
z tenebre eam non comprehē-
derunt. Videt tenebras lux:
cui h̄ est videre q; lucere: sed
non vicissim a tenebris ipsa vi-
detur: quia tenebre eam non
comprehenderunt. Et viden-
tur ergo vt confundantur: z
non vident ne consolentur.
De aduentu domini corpo-
rali. In sermo. de aduentu de
vij. columnis. Caplm. xj.

In aduentu domini si per-
sonam venientis intue-
or: non capio excellentiā ma-
iestatis. Si attendo ad quos
venerit. dignationis magnitu-
dinem expauesco. Si conside-
ro propter quid venerit: am-
plector quoad possum inexti-
mabilem latitudinem charita-
tis. Si modum cogito: exalta-
tionem cognosco humane cō-
ditionis. Venit siquidem vni in ser.
ueritatis creator z dominus. Venit ad homines. Venit pro

pter homines. Venit homo.
Venit medicus ad egrotos: re-
demptor ad venditos: ad er-
rantes via ad mortuos vita.
Venit non perdere sed salua-
re: eripere non ligare. Porro
inextimabilis dignatio z pe-
nitentis iexcogitabilis: q; in car-
ceris huius errorem fratrem:
q; tanta discedere dignata est
celstudo. Jam quis dubitet
magnum aliquid in eam fuisse
vt maiestas tanta de tam lon-
gino in locuz tam indignū
descendere dignaretur? Ma-
ne magnum aliquid: quia mi-
sericordia magna: quia misera-
tio multa: quia charitas copio-
sa. Ad quid enim venisse credē-
dus est? ad querendum quip-
pe ouem centesimam que erra-
uerat: de montibus propera-
uit. Et vt manifestius consite-
antur dño misericordie eius:
z mirabilia eius filijs homi-
num: propter nos venit. Ad i-
ra querentis dei dignatio: ma-
gna dignitas hominis sic que-
sit: in qua qui gloriari volue-
rit non erit insipiens. Non q;
aliquid esse videatur: tanq̄s a
seipso: sed quod tanti eum fe-
cerit ipse. Omnes enī diuitie.
omnis gloria mundi: z quicqd
in eo conspicitur minus est ad
hanc gloriā: immo nec est ali-
quid in eius comparatione.
Quod per aduentū dei ma-
nifestata est benignitas ipsius.

In ser. de Epiphania apparui-
it. Capitulū. xij.
Prius q̄s appareret dei
humanitas latebat eius
benignitas. Apparuerat eius
potentia in rerum creatione.
Apparebat sapientia in earuz
gubernatione: sed benignitas
misericordie maxime in hu-
manitate: siquidem vt prius
erat: nam misericordia domi-
ni ab eterno: sed vnde tāta co-
gnosci poteret? Promitteba-
tur: sed non sentiebatur: vnde
z a multis non credebatur. Sed
non venit in carne diuinitas:
vt vel sic carnalibus exhiberet:
z apparere humanitate beni-
gnitas agnosceretur. Ubi enī
dei innotescit humanitas: iāz
benignitas latere non potest.
In quo enim magis cōmenda-
re poterat benignitatem suā:
q̄s suscipiendo carnem mea?
Quid tā opere declaratur eius
misericordiam: q̄s q; ipsa susce-
pit miseriam? Quid ita pieta-
te plenum: q̄s q; dei verbuz p-
pter nos factuz est feni? Quā-
to enim minores se fecit in hu-
manitate: tanto maiore se exi-
buit in bonitate. Et quanto p-
me vilior: tāto mihi carior est.
Magna plane z manifesta be-
nignitas: dei humanitas: z ma-
gnū benignitatis inditiuz de-
clarauit: qui humanitati adde-
re dei nomē curauit. Propter
ea gaudere nos oportet: q; in

nostra venerit: nunc enim facilis ad indulgentiam erit: sed quod facilis modo: tam difficilis erit postea. Et sicut modo nemo est qui reconciliari non possit: ita post paululum nemo qui possit: quoniam sicut benignitas apparuit ultra omnem spem: ultra omnem existimationem: similis expectare possumus iudicij districtiorem. Immensus est deus et infinitus in iustitia sicut et in misericordia. Multus ad ignoscendum. Multus ad ulciscendum. Sed misericordia quidem sibi priora vendicat: ut si voluerimus districtio inueniri non possit: in quem seuiat. Propter hoc enim benignitatem prerogauit: ut per eam reconciliati se veritatem videamus securi. Propterea voluit non solum ad terras descendere: sed etiam innotescere: non solum nasci: sed agnosci.

Quod fuit celandum diabolo dominice incarnationis sacramentum. In expositione super missus est. Capitulum xiiij.

Oportebat principem mundi aliquandiu celeri diuini consilij sacramentum: non quod deus si palam opus suum facere vellet: impediri ab illo posse metueret: sed quia ipse qui non solum potenter: sed etiam sapienter quecumque voluit fecit: sicut in omnibus

operibus suis quasdam rerum vel temporum congruentias propter ordinis pulcritudinem seruare consuevit: ita in magifico opere suo nostre reparationis non tantum potentiam sed et prudentiam suam ostendere voluit. Et quamquam illud quomodo vellet perficere potuisset: placuit ei: tamen eo potius et modo et ordine hominem sibi reconciliare quo nouerat cecidisse. Ut sicut diabolus prius feminam seduxit: et postmodum virum per feminam vici: ita prius a femina virgine seducere et post a viro christo aperte debellare: quatenus malitie et fraudi dum ars pietatis illuderet ac maligni fortitudinem christi virtus contereret: diabolo deus prudentior appareret et fortior. Ita quippe decuit in carnatam sapientiam specialem vincere malitiam: quo non solum attingere a fine usque ad finem fortiter sed et disponderet omnia suauiter. Attingit autem a fine usque ad finem: id est a celis usque ad infernum: utrobique vero fortiter: quando et de supernis expulit superbum et apud inferos spoliavit auarum. Conueniens ergo erat ut suauiter quoque omnia celestia. scilicet et terrena disponderet: quatinus et illinc deiciens in quietum: reliquos in pace firmaret: et hunc debellatum

rus inuidum: nobis prius humilitatis et mansuetudinis valde necessarium relinqueret exemplum. Sicque mirabili fieret modum deramie sapientie: ut et suis suis et hostibus fortis appareret. De spiritu sancto. In sermone pentecostes. Quia libenter.

Pater spiritus. Filius spiritus. Spiritus sanctus. Spiritus est. Spiritus tamen sanctus quia specialiter sanctus dicitur: quia ab utroque procedit firmissimum et indissolubile vinculum trinitatis: tanquam proprie sanctus: quod sit donum patris et filij: omnem sanctificationis creatura: quousque pater quoque et spiritus sanctus: itemque filius: et spiritus et sanctus sit.

Dulcissimum enim quoddam in deo spiritus sanctus est. Benignitas dei et idem ipse deus. De spiritu sancto testatur scriptura: quia procedit: spirat: inhabitat: replet: glorificat. Procedere dicitur duobus modis. Unde et a quo. Unde et a patre et filio. Quo? ad creaturam.

Processio a patre et filio posuit tenebras latibulum suum: sed processio ad homines: iam est fidelibus manifesta. Et prius quidem quoniam sic oportebat signis visibilibus inuisibilis spiritus suum declarare aduentum: nunc eius signa quo spiritualiora sunt: eo magis videtur spiritu sancto digna.

Procedendo predestinat. spirando vocat: quos predestinavit. Inhabitando iustificat quos vocauit. Replendo accumulat meritis quos iustificauit. Glorificando datur premiis quos accumulauit meritis.

Spiritus iste odit sordes: nec habitare potest in corpore subdito peccatis: cui est proprium est peccata repellere: ipsi et proprium est peccata odire. Nec in vno domicilio pariter morabuntur tanta munditia et im-

munditia tanta. Spiritus iste super apostolos in igne apparuit propter lucem pariter et ardorem. Quos enim repleuerit et spiritu feruere: et in veritate cognoscere facit: quia sola

misericordia est que eos et preuenit et perducit. Ipse est qui sedere facit in domo vna qui habitare facit vnus moris in domo: sedeat super sedentes et regescat super humiles: et tremantes sermones suos.

Ipse est qui virginis obumbrabit: apostolos roborauit: ut et in virgineo corpore temperaret diuinitatis accessum: et apostolos indueret virtute exalto feruentissima scilicet charitate. Denique ipse est in quo clamamus abba pater: ipse quoque postulat pro sanctis gemitibus innumerabilibus: et hic quoque in corde nostro. Quid autem in patri: sicut in nobis interpel-

In 6. d. p. the. cele. b. c. f. m. i. s. z. i. f. s. f. c. o. s. p. u.

In 6. d. p. the. cele. b. c. f. m. i. s. z. i. f. s. f. c. o. s. p. u.

In 6. d. p. the. cele. b. c. f. m. i. s. z. i. f. s. f. c. o. s. p. u.

In 6. d. p. the. cele. b. c. f. m. i. s. z. i. f. s. f. c. o. s. p. u.

In 6. d. p. the. cele. b. c. f. m. i. s. z. i. f. s. f. c. o. s. p. u.

lat pro nobis: ita in patre delicta donat cum ipso patre. Ad uocatus noster ad patrem in cordibus nostris: deus noster in corde patris. Ita quidem poscimus idem ipse donat: qui donat ut poscimus. Et sicut nos erigit pia quadam fiducia ita domini inclinat ad nos magis pia misericordia. Porro ad faciendum bonum quid in nobis bonus spiritus operatur? profecto monet et docet et mouet. Monet memoriam. Ratione docet: mouet voluntatem. In his enim tribus tota consistit anima nostra. De morte suggerit bona in cogitationibus sanctis: atque ita ignauiam nostram torporemque repellit. Propterea quoties huius suggestionem boni senseris in corde tuo: da honorem deo: et age reuerentiam spiritui sancto: cuius vox sonat in auribus tuis: ipse namque est qui loquitur iustitia. Operaturque docet rationem. Multi siquidem monentur ut benefaciant: sed minime sciunt: quid agendum sit: nisi ad sit gratia denuo spiritus sancti: et quam inspirat cogitationem doceat in opus perferre: ne uicua sit in nobis gratia dei. Sed quid? Scienti bonum et non facienti peccatum est illi. Propterea non solum moneri et doceri: verum etiam moueri et affici ad bonum ne-

cesse est: ab eo utique spiritu qui adiuuat infirmitatem nostram et per quem in cordibus nostris diffunditur charitas que bona est voluntas. Spiritus sanctus charitas et benignitas est: in quam predestinati sumus ab eterno: per quem sicut pater et filius sunt unus: sic et nos unum sumus in ipsis. Spiritus sanctus remissionem peccatorum operatur: facit sollicitum ambulare cum deo. Scrutatur profunda peccatorum nostrorum: discretor cogitationum et intentionum cordis: qui nec minimam paleam intra cordis quod possidet habitaculum patitur residere: sed statim igne subtilissime circumspectionis exurit. Spiritus dulcis et suavis qui nostram voluntatem erigit et dirigit ad suam ut eam et veraciter intelligere: et seruenter diligere et efficaciter implere possimus.

Quod non semper eodem modo sit spiritus sanctus in iudicio spiritualibus: sed modo veniat: modo vadat. Sup. cat. ser. xvij. Capitulum. xv.

Venit et vadit. put vult Spiritus sanctus: et nemo facile scit unde veniat vel quo vadat. Ad illud sine damno salutis fortassis nescire licet. Quoties quando veniat vel quando vadat id plane periculosum se ignorantur: cum enim huius

ritus sancti circa nos dispensatione quidem vicissitudines vigilantissime non obseruant: sit ut nec absentem desideres: nec presentem glorifices. Nepe quicquid idcirco recedit: ut audiens requiratur: quoniam modo si habere nescitur requirere. Et rursum qui dignatur ad hoc redire: ut consoletur: qualiter dignetur pro sua maiestate suscipere: si necadesse sentit. Mens ergo que ignorat abscissum: patet seductioni: et que reditum non obseruat: erit ingrata visitationi. Nunquam ergo sine nostra conscientia magistra vinctio que dolet de omnibus tollat a nobis: nunquam cum venerit inueniat operatos: sed semper vultus suspensos expectantes habentes finis ad largam domini benedictionem. Vigilandum pinde omni hora: quia nescimus qua hora spiritus venturus sit: seu iterum abiturus. Itaque et cedit spiritus: et qui stat eo tenete deserente cadat necesse est. Sed non collidit: quia dominus rursum ponit manum suam. Et has alternare vices in his quod spirituales sunt non cessat. Venique septies cadit iustus: et septies resurgit: sed tamen cadit in die ut se cadere videat: et cecidisse sciat: et resurgere cupiat: et requirat manum adiutis. Itaque qui in spiritu ambulat: nequaquam permanet in uno statu: nec eadem semper facilitate perficit: et non est

in homine via eius: sed quemadmodum ei spiritus moderator dispensat: put vult: nunc segnius: nunc alacrius: que retro sunt obliuiscens: ad anteriora se extendit. Ergo cum te torpore accidia vel tedio affici sentis: noli propter ea diffidere aut desistere a studio spirituali: sed iuuatis require manum: trahi te obsecras: donec denuo suscitetur gratia: factus promptior alacriorque curras. Sic autem quod diu est gratia delectare in ea: ut non te existimes donum dei iure hereditario possidere: ita dum vis securus de eo quasi nunquam perdere possis: ne subito cum forte retraxerit manum: tu aio cecidas: et tristior fias quam olim. Curabis potius pro consilio sapientis: in die malorum non timor esse bonorum: atque in die bonorum non timor esse malorum. Ergo in die virtutis tue noli esse securus: sed clama ad deum et dic. Cum defecerit virtus mea: ne derelinquas me. Porro in temptationis solare et dic. Trahe me post te. Sicut non te deseret spes in tempore malo: nec in bono prouidentia deerit: erisque inter aduersa et prospera tenens quandam eternitatis ymaginem: utique hac inuolabile et incommutabilem constantis animi equalitatem. benedicens dominum in omni tempore. De multiplicitate spiritus sancti: sermone de penitentia Quam libenter. Cap. xvi.

Aere multiplex spūs: q̄ tā
multiplex filijs hōiuz in
spirat: vt nō sit qui se abscondat
a calore eius. Siquidē cōcedit
eis ad vsum: ad miraculū: ad sa
lutē: ad auxiliū: ad solatiū: ad
feruorē. Ad vsum q̄dem vite:
bonis z malis: dignis pariter
z indignis: cōia bona abūdā
tissime tribuēs: ita vt videat:
hic discretionis limitē nō te
nere. Ingratus est qui in his
quosq; bñficiū spūs non agno
scit. Ad miraculū in signis z
pdigijs: in varijs virtutibus
quas p quozlibet manus ope
ratur. Ipse est antiqua mira
cula suscitās presentibus fidē
astruat p̄teritoz. Sed qz non
nullis hāc gratiam sine ppria
utilitate largit: tertio ifundit
ad salutē: cū in toto corde no
stro reuertimur ad dñm deum
nostrū. Porro ad auxiliū dat:
cū in oī colluctatione adiuuat
infirmatē nostrā. Nā cū testi
moniū phibet spiritui nostro:
qz filij dei sumus: ea inspiratio
est ad cōsolationē. Datur etiā
ad feruorē cū in cordib⁹ perfe
ctoꝝ vehemētius spirās: vali
dum ignē charitatis accēdit:
vt nō solū in spe filioꝝ dei: sed
in in tribulationibus gloriē
tur: cōtumeliā gloriā reputan
tes: obprobriū gaudiū: despe
ctionē exultationē. Pauci sūt
qui h spū repleant. pauci sunt
qui hoc studeāt emulari. Lon

tenti sumus angustijs n ostris:
nec respirare in libertatē illā:
nec salte ad eam spirare cona
mur. Inuocemus spiritū viui
ficatōrē adiutorē cōfidētes qz
dabit pater qui i celis est spm
bonū petētib⁹ se. Orem⁹ vt
dignos nos inueniat vel poti
us efficiat: quaten⁹ veniat ad
nos: z apud nos faciat man
sionem.

De aduentu domini spiri
tuali. In ser. de aduētū. de. vij.
circūstantijs. Capitulū. xviij.

Sicut ad operandā salu
tē in medio terre semel
venit in carne visibilis deus:
ita quotidie ad saluādas aias
singuloꝝ in spiritu venit z in
uisibilis. Propterea dignū est
vt si nō valet infirm⁹ in occur
sum tanti medici pcedere lon
gius saltē conē erigere caput
aliquatenus: z assurgere veniē
ti. Non te oportet o hō maria
trāsfretare: non penetrare nu
bes: nō transalpinae necesse
est. Nō grādis inquā tibi oñdi
tur via: vsq; ad temetipsum oc
currere: qm ppe est verbū in ore
tuo z in corde vsq; ad cordis
cōpunctionē z cōfessionē om
nis occurre: vt salte ex eas de
sterquillinio misere p̄sentie:
qm indignū est illuc auctores
pietatis intrare. Et h quidez
de eo aduētū sūt dicta: quo sin
guloꝝ mētes inuisibili dignat
illustrare potētia. Triplicē enī

ites de
aduē.
medio
tripli
cino
uatiōe

eius aduētū nouimus: ad ho
mines: in hoies: cōtra hoies.
Ad hoies quidē indifferenter
nō autē ita in oēs: aut contra
oēs. Primus si tertio notū sūt:
vt pote manifesti. Secūdu spi
ritalis z occult⁹ est: in quo de
lectabili dormiūt qui eum no
rūt. In priore quidē in terris
visus est: z cū hoibus cōuersa
tus est. In posteriori vero vi
debit oīs caro salutare dei no
stri. Ad diuī occult⁹ est in quo
soli eū in seip̄is vidēt electi z
salue sunt aie eoꝝ. In primo
venit in carne z in ihermitate.
In h medio in spiritu z virtu
te. in vltimo in gloria z male
state: per virtutē enī peruenit
ad gloriā: qz dñs virtutū ipse
est rex glorie. Aduētus siquidē
iste medius via quedā est: per
quā a primo veniat ad vltimū.
In primo christus fuit redem
ptio nostra. In vltimo appare
bit vita nostra. In isto requi
es est z solatio nostra. Ad sin
gulos z ad oēs cōiter veniet i
misericordia z veritate. Ubi
enī multa iā fuit de miseria
ne p̄sumptio: sed obliuio veri
tatis nō p̄tinuo ibi deus. Sed
neq; ibi vbi terroꝝ multis ex re
cordatiōe veritatis: nulla autē
de memoria misericordie con
solatio. Nam neq; veritatē te
net qui misericordia vbi vere
est non agnoscit: nec vera esse
sine veritate misericordia pōt

sup ps
abit

Itaq; vbi misericordia z veri
tas obuiauerunt sibi: ibi fese
etiā iustitia z pax osculantur:
nec abesse his potest: cuius in
pace factus est locus.

Quomodo potest p̄noscī
aduētus siue visitatio dñi. Su
per car. ser. lviij. Caplm. xviij.

Venit dñs: accelerat: ap
propiat: adest: respicit: al
loquit. Venit affectu z studio
miserēdi: accelerat subuenien
di zelo: appropriat: humiliādo
semetipsum: adest presentibus:
pspicit in futuro: loquit do
cens z suadens de regno dei.
Sic est aduētus spōi: benedi
ctiones z diuitie cū eo salutis:
z vniuersa que de ipso sunt af
fluunt delitijs: redundātia cer
te locūdis ac salutaribus sacra
mentis. Porro que amat vigi
lat z obseruat: z beata quā dñs
inuenerit vigilantē. Nō trāsi
bit illā nec p̄teribit ab ea: s; z
stabit z loquet ei: loqueturq;
amatoria: loquet siquidē vt di
lectus. Quis putas in nobis ē
a deo vigilās z obseruās tps
visitatiōis sue sponsumq; ad
nūientē ita per singula eius
momēta diligenter explorās.
vt cū venerit z pulsauerit con
festim aperiāt ei? Dico eo cui
ex officio loqui est: nec tacere
licet quicqd illud est qz de hu
iusmodi: vel meo: vel alieno te
neo experimēto: z qz facile ex
periri plures queunt. Si igit

admonitus fuero vel foris ab
hoie vel intus a spiritu: de tuē
da iustitia z seruāda equitate:
istiusmodi salutaris suasio erit
mihi pfecto pñcia iminētis
aduētus spōis: z pparatio que-
dam ad digne suscipiendū sup
num visitatore. Nilominus
vero spes eadē arridebit: si ser-
mo insonuerit de humilitate
vel patiētia seu de fraterna di-
lectione z obediētia deferēda
prelatis: maxime autē de sectā
da sanctimonia: z pace z cor-
dis puritate querēda. Quicqd
itaq; siue de his siue de alijs q-
buslibet virtutibus suggestus
aio fuerit: significatio erit mi-
hi visitationē dñi virtutū im-
minere aīe mee. Sed si corri-
puerit me iustus in misericor-
dia: z increpauit me: id ipsum
sentia: sciens qz emulatio iusti
z beniuolentia iter faciunt ei
qui ascendit sup occasum. Bo-
nus occasus cū ad correctionē
iusti stat hō: z corruiit vitiū: z
dñs ascēdit sup illud: cōculcās
hoc pedibus z cōterens ne re-
surgat. Nō ergo contēnenda
est increpatio iusti: que ruina
pecti z cordis sanitas est: nec
nō z via dei ad aīam. Sed nec
illius oīno sermo qui edificat
ad pietatem: ad virtutes: z ad
mores optimos negligenter
est audiendus: qm̄ z illic iter
quo oñdī salutare dei: qz si ser-
mo gratus venit z placidus:

quatin⁹ pulso fastidio cū desi-
derio audiat: iā nō modo veni-
re sponsus sed accelerare: id est
cum desiderio venire creden-
dus est. Illus nāq; desiderium
tuum creat: z qz tu eius pperas
sermonē admittere: inde est qz
ipse festinat intrare. Iā si etiā
ignitū eloquiū sentis: atq; ex
eo pscientiā vri in recordatio-
ne peccati: recordare tunc de
quo scriptura dicit: quia ignis
ante ipsum pcedet: z ipsum p-
pe esse nō dubites. Veniatq; iux-
ta est dñs his qz tribulatio sunt
corde. Si vero nō solus cōpun-
geris in sermone illo sed z cō-
uerteris totus ad dñm: iurās
z statuēs custodire iudicia ius-
titie eius: z adesse ipsum iā nō
ueris: presertim si te inardescere
sentias amoe eius. Etenim
vtrūq; de illo legis: z ignē vi-
delicet ante ipsum pcedere z
ipsum nihilominus ignē esse.
Drūt autem qz is qui premit-
titur ignis: ardorē habet sed
nō amorē coquēs: sed nō exco-
quens: mouēs: nec promouēs:
tñ ad exortandū pmittitur z
pparandū. simulq; ad cōmonē-
dum qd ex te sis: quo dulcius
sapiat postmodum: qz ex deo
mox eris. Et vero ignis qd
est: cōsumit quidē: sed nō affli-
git: ardet suauiter: desolat desi-
latoz: sed qui sic in vitia exer-
ceat vim ignis: vt in aīa pices

exibeat vinctiōis. Ergo in vir-
tute qua imutaris z in amore
quo inflāmaris: dñm presentē
intellige. nā dextera dñi fecit
virtutē. Nō autē fit ex mutatio
dextere excelsi nisi in inferno
te spūs: z in charitate nō ficta.
Porro higne cōsumpta oī la-
be peccati: z rubigine vitiōz:
sed iā emūdata ac serenata cō-
scientia: sequet subita quedā
atq; insolita latitudo mētis z
infusionis illuminationis intelle-
ctum vel ad scientiā scriptura-
rum vel ad misterioz notitiā:
quoz alterū ppter nos oble-
ctandos: alterū ppter edificā-
dos pmissos: reor dari. Ocu-
lus absq; dubio respiciētis est
iste: educēs quasi lumē iustitiā
tuā: z iudiciū tuū tanq; meri-
diem. Sed sane nō per hostia
aperta sed per angusta forami-
na: is tante claritatis radius
se infunder: stāte adhuc dūta-
pat hoc ruinoso pariete corpo-
ris. Erras si aliter speras ad
quātācūq; cordis pficias puri-
tatē. Post hūc tante dignatio-
nis ac miserarionis respectuz:
sequit vox blande z leniter di-
uinā insinuās voluntatē: qz nō
est aliud qz ipse amor: qui otio-
sus esse non pōt de his que dei
sunt: sollicitas z suadens.

Quo pfecte vnif aīa cū deo
sup cāt. sermo. lxxj. Cap. xix.
A **B**onus pater familias
dñs: qui suoz domesti-

corū curam gerit: maxime in
diebus malis vt alat eos in fa-
me: cibans illos pane vite z in-
tellectus: z sic nutries ad vitā
eternā ac pascēs ita. Puto ni-
hilominus pascit ipse: z quidē
escis quibus libēter vescit pro-
fectibus nostris: etenim gaudiū
dñi fortitudo nostra. Ita ergo
z cū pascit pascit: z pascit cum
pascit: simul nos suo gaudio
spāli reficiens: z nostro eque
speciali pfectu gaudēs. Libus
eius presentia mea: cibus eius
salus mea: cibus eius ego ipse.
An nō cinerē tanq; panē man-
ducas? Ego autē qz peccator
sum: cinis sum vt māduer ab
eo. Māduz cū arguor: glutior
cū institutor: de quo quoz cū im-
mutor: digeror cū transformor
vniōz cū cōformor. Nolite mi-
rari h: z māducat nos z mādu-
catur a nobis: quo artius illi
astringamur. Nō sane alias p-
fecte vnimur illi. Etenim si mā-
duco z nō manduco: videbif
in me ille esse: sed nondū in il-
lo ego. Quod si māducoz qui-
dem nec māduco: me in se ha-
bet ille: sed non etiā in me esse
videbif. Nec erit perfecti vni-
tio in vno quouis horum: sed
māducat me: vt habeat me in
se: z a me vicissim māducatur:
vt sit in me: quātus integra sit
firmaq; cōnexio: cui ego in eo
z ipse imeruit. Nis tibi per si-
mile ostendā qd dicit? Attolle

E oculos nunc in quādam subli-
miorē quidē puenientiā: simi-
lem tñ huic. Si ipse fili⁹ in pa-
tre ita esset vt nō tñ in ipso es-
set pater. aut ita pater in ipso
esset: vt nō esset ipse in patre:
audeo dicere z q̄ ipsoꝝ citra
perfectū vnitas remaneret:
si tamen iā veritas esset. Nūc
vero cū z ipse in patre: z pater
in ipso sit: non est quo claudi-
cet vnitas: sed vere z rotunde
vnū sunt ipse z pater. Sic igi-
aia: cui adherere deo bonū est
nō ante se existimet ipse pfecte
vnitaz nisi cū z illū in se z se in
illo manentem persenserit.

Quod si differentia intervni-
tatem illam qua pater z filius
vnum sunt: z illā qua adherēs
deo aia vnus spūs est. Super
cāt. sermo. lxx. Capitulum. xx.

A N On sic vnū dicit aia cū
deo sicut vnū sūt pater
z filius: q̄uis qui aderet deo
vnus spūs est: legi hoc: s̄ illud
nō legi: nō dico de me qui ni-
hil suz: sed nemo plane: nisi de
mens siue de terra siue de celo
vsurpabit sibi illam vnigeniti
vocē. Ego z pater vnū sumus.
Et tamē licet ego pulvis z ci-
nis minime illudere verear: qz
vnus cū deo spūs sum: si vnq̄
tamē certis fuero psuasus ex-
perimentis deo me adherere
ad instar vnus illoꝝ qui in
charitate manent: ac per h̄ in
deo manēt z deus iū eis. Itaz

de tali adhesionē puto dictū:
qui adheret deo vnus spirit⁹
est. Quid ergo: dicit filius ego
in p̄re z pater in me est: z vnū
sumus. Dicit hō: ego in deo z
deus in me est: z vnus spūs su-
mus. Sed nunq̄d pater z fili⁹
vt sūt in inuicē ac p̄inde vnū:
inuicē se manducāt sicut z hō
mo mutua se quādā in sese mā-
dicatione traiciūt: vt per hoc
si nō vnū certe vnus spiritus
sint? Ab sit: neq̄ enī vnū mo-
do insunt sibi h̄ atq̄ illi: sed
neq̄ vna z vnitas vtrorūq̄.
Deniq̄ innuitur vnitatum di-
uersitas: per vnus z per vnū:
qm̄ nec patri z filio vnus nec
homini z deo vnū poterit cō-
uenire. Illic quidē per vnum
vnitas substantie vel nature:
hic per vnus equa vnitas: sed
ideo longe altera. qz inter sub-
stātiās z naturas homini nem-
pe z deo sua cuiq̄ z natura z
substātia est: cū patris filijq̄ cō-
stet penitus esse vnā. Quides il-
lam nec vnitatē esse: si huic sin-
gulari summeq̄ vnitati cōpa-
retur? Itaz quō vnitas vbi nu-
merus naturarū: substantiarū
diuersitas: z tñ vnus spiritus
dicif: z est cū deo anima adhe-
rens deo. Nec p̄iudicat rerū
pluralitas vnitati huic: quā fa-
cit non confusio naturarū sed
voluntatum consensio. Idz
pter hanc quoq̄ multa corda
vnum: z multe anime vna vi-

cuntur sicut scriptum est: mul-
titudinis credentius erat cor
vnum z anima vna. Et h̄ ergo
vnitas. Eterum quid ad illaz
que nō vnione constat: sed ex-
tat eternitate? Non plane illā
quedam instar huius mutua
māducatio facit: qz nec fit: est
enim. Sed nec cōiunctio vel
quasi cōpositio: vel tale aliqd
q̄ vnus nō est. Est autē patri
filioq̄ natura: essentia: volun-
tas: nō modo vna: s̄ vnū: hoc
nepe est illis esse: qz naturā es-
se: hoc velle q̄ esse vel naturā
esse. Non est ita q̄ vnitas: qua
vnus sunt pater z filius: dicat
fieri de naturis: vel essentibus
vel voluntatibus: qz nō sunt:
non est q̄ dicat vel fieri qz est:
nec enī factitia est sed natua:
Sunt in sese pater z filius nō
solū ineffabili: sed etiā incom-
prehensibili modo sui ipsoꝝ ca-
pabiles pariter z capaces: s̄ sa-
ne illa capaces vt nō p̄iubi-
les: ista capaces vt nō p̄icipes.
Est p̄r z filio in quo sibi bene
cōplacuit: semp z filius in pa-
tre: a quo vt nunq̄ nō natus:
ita nunq̄ est separatus. Idz
ro per charitatem hō in deo z
deus in hōie est. Sed hō qui-
dez ab eterno in deo tanq̄ ab
eterno dilectus: qui tamē ex il-
lis sit qui dicūt qz dilexit z gra-
tificauit nos i dilecto filio suo
ante mūdi cōstitutionē. Deus
ergo in hōie: ex quo dilectus

ab hōie. Et si ita est: hō quidē
in deo est: z qñ in hōie de⁹ nō
est. Deus autē in hōie non est:
qui nō sit ex deo. Adhuc autē
in dilectione nō pōt: z si forsi-
tan ad tēpus diligat non dile-
ctus. Idz autē nondū dilige-
re z iam dilectus. Idz cum
iam diligit qui diligebat: hō i
deo: z deus in hōie est: qui autē
nunq̄ diligit: nunq̄ dilectus.
est. Ac p̄ h̄ nec ipse in deo: nec
deus in ipso est. Nec dicta sunt
ad dādā differentia inter il-
lam cōnexionē qua pater z fi-
lius vnum sunt: z illā qua ad-
herens deo anima vnus spūs
est: ne forte qz legitur de hōie
manēte in charitate: qz in deo
manet z deus in eo: z idem de
filio qd̄ nihilominus in patre
sit: z pater in filio par putaret
adoptati prerogatiua z vni-
geniti vnitio.

De visione illa qua viden-
dus est deus sicuti est. Super
cāt. ser. xxxj. Capitulum. xxi.

A N On futura stat: quia for-
ma stat: que tunc videt.
Est enī: nec vllā capite ex eo q̄
est fuit: vel erit mutationem.
Tolle nempe fuit z erit. Unde
iam trāsmutatio alius vicissi-
tudinis obūbratio: At quicq̄
veniens ex eo q̄ fuit: nō cessat
tendere in id q̄ erit: transitū
sane habet per est: sed oīno nō
est. Itā quō est q̄ nunq̄ in eo-
dem statu pmanet? Solū pro-

Inde ē vere q̄ nec a fuit p̄cideret: nec ab erit expūgīf: s̄z solū ī expugnabile remanet ei est: z manet qui est. Nec fuit sane tollit illi eē ab eterno: nec erit esse in eternū. Ac per h̄ sibi v̄dicat verum esse id est increabile: interminabile: inuariabile. Cū ergo ille qui sic est: imo qui non sic aut sic est: videtur sicuti est: stat vt dixi illa visio: q̄ nulla interpollat vicissitudo: z tūc ille de euāgelio vnus oībus qui sic videns denarius redditur in vna spem que of- fertur. Nam qd̄ apparet vt inuariabile in se est: ita inuariabiliter: intuentibus p̄sto est. Et quibus apparet nil videre desiderabilius volunt: nil pos- sunt delectabilius. Quādo ḡ illa v̄l fastidiet auiditas: vel se subtrahet suauitas vel fraudabit veritas: vel deficiet eternitas: Quid si in eternū extenditur vidēdi copia pariter z voluntas: quō non plena felicitas? Nil quippe aut deest iam semp videntibus. aut superest semper volentibus. At talis visio nō est vite presentis: sed in nouissimis reservatur.

Quod non pōt videri deus in hac vita sicuti est. Sup cāt. ser. xxxj. Capitulum. xxi.

Studiofis mētib⁹ deus frequēter apparet: z nō sub vna spem. Quid ita? Profecto quia nondum videtur

sicuti est: z nunc quidem apparet quibus vult: sed sicuti z nō sicuti est. Non sapiens nō sanctus. nō p̄pheta: videre illum sicuti est pōt: aut potuit in corpore h̄ mortali: poterit autem in immortalī qui dignus habetur. Itaq; videt hic sed sicut videtur ipsi: nō sicuti est. Nam neq; solē quez quotidie vides vidisti: tamē aliqñ sicuti est nō sed tñ sicut illuminat. Verbi gratia. aerem: montē: parietē. Quod ne ipsum quidē aliqua tenus posses: si non aliqua ex parte ipsum lumen corporis tui pro sui ingenita serenitate z p̄spuitate celesti lumi simile esset. Nō deniq; alterū mēbrū corporis capax est lumis ob multa vtiq; dissimilitudines. Sed nec ipse oculus cū cōturbatus fuerit lumi appropinquabit: nimirū ob amissam similitudinē. Qui ergo turbat⁹ nullomodo serenū solē videt p̄pter dissimilitudinē: serenus aliquatenus videt p̄pter non nullā similitudinē. Profecto si pari p̄sus puritate iugeret: videret oīno in offensa acie eum sicuti est: p̄pter oīmodaz similitudinē. Itā z solem iustitie illū qui illuminat oēm hominem venientē in hunc mūdum: videt in hoc mūdō sicuti illuminat illuminatus pōt: tanq̄z tā in aliquo similis sicuti est omnino nō pōt: tanq̄z nō

dum perfecte similis. Porro iam presentibus non aliud est videre sicut est: q̄z esse sicuti est z aliqua dissimilitudine non confundi.

De diuersis modis visionū dei. Sup cāt. ser. xxxj. La. xxiij. **A**nta h̄ formarūz varietas atq; nūerositas specierum in rebus cōditis: quid nisi quidā sunt radij deitatis monstrātes quidē q̄ vere sit a quo sunt: non tñ diffinientes p̄orsus qd̄ sit: Itaq; de ipso vides: sed nō ipsum. Cū autē de deo quē nō vides cetera vides: scis indubitanter existere quē oportet ingere: vt inquirentem: nō defraudet gratia: negligētē ignorantia nō excuset. Verū h̄ genus vidēdi cōe. In p̄mptu enim est iuxta apostolūz omni v̄tenti ratione inuisibilia dei per ea facta sunt intellecta cōspicere. Alius p̄cul dubio ille modus quo quōdā patribus crebra illa atq; ambigua diuine presentie familiaritas dignāter idulta est: q̄z nō ipsos quidē sicuti est: sed sicut dignata est: nec vno modo sed sicut ait apostolus: multifarie: multisq; modis: cū ipse in se sit vnus. Et hec demonstratio: nō quidē cōis: sed tamē foris facta est: nimirū exhibita per imagines extrinsecus apparentes: seu voces sonātes. Sed est diuina īspectio eo dif-

ferentior ab his: quo interior: cū perseipsum dignat inuisce- re deus aīam querentē se: que tamē ad querendū toto se desiderio z amore duonit. Et hoc signū istiusmodi aduentus ei⁹ sicut ab eo qui exptus est edocemur. Ignis ante ipsum p̄cedet z inflāmabit in circuitu inimicos eius. Oportet nāq; vt sancti desiderij ardor p̄ueniat faciem eius: ad oēm aīam ad quā est ipse venturus: qui oēm cōsumat rubiginē vitioz z sic p̄paret locum dño: z tunc scit anima qm̄ iuxta est dñs cū se senserit illo igne succensam: Non ergo sic affecta z si dilecta contenta erit oīno: vel illa que multis p̄ ea que facta sunt vel illa que paucis per vīsa z suprema ē facta manifestatio sponsi. Nisi z spiritali p̄rogatia intimis illum affectibus atq; ipsis medullis cordis celi tus illapsū suscipiat: habeat q; p̄sto quē desiderat nō figuratū sed infusū: nō apparentem sed afficientē: nec dubiū quin eo iocundiorē quo intus nō foris. Verbū nēpe est non sonans sed penetrans: non loquax sed efficax: nō obfrepēs auribus sed affectibus blandiens. Facies enī nō formata sed formans. Nō p̄stringens oculos corporis sed faciem cordis letificās: grata quippe amoris munere: nō colore. Non tamē

adhuc illū dixerim apparere sicuti est: quāvis nō omnino aliud h̄ modo exhibeat: q̄ q̄ est. Neq; enī vel sic continue pre-
sto erit quāvis deuotissimis mē-
tibus: sed nec vniiformiter oī-
bus. Oportet nāq; pro varijs
anime desiderijs diuine gustū
presentie variari: et infusum sa-
porē supne dulcedinis diuersa
appetētis animi aliter atq; ali-
ter oblectare palatum.

Cui vel quali anime deus ap-
parere solet. Super canti. ser.
xxxj. Capitulum. xxij.

Spiritus est deus: et con-
cupiscit decorē illius
anime quam forte aduertit in
spiritu ambulante: et curā car-
nis non p̄ficiēte in desiderio
presertim si sui amore flagran-
tem cōspexerit. Tali anime su-
spiranti frequēter imo sine in-
termissione oranti et afflictati
se pre desiderio interdum defi-
deratus ille miseratus occur-
rit. Ergo si quis est ita deside-
rij vir vt cupiat dissolui et esse
cū christo: cupiat autem vehe-
menter ardēter sitiāt: assidue
meditetur: is p̄fecto suscipiet
deum: siquidē desiderij cordis
eius tribuet ei. Et si adhuc pe-
regrinati in corpore: ex parte
tñ id q̄ ad tēpus: et tps modi-
cum: nā cū vigilijs et obsecra-
tionibus. et multo labore et im-
bre lachrymarū questus affue-
rit: subito dum teneri putatur

elabit. Et rursum lachrymāti
et insectanti occures cōprehē-
di patitur: sed minime teneri
dum subito iterū quasi e mani-
bus auolat. Et si insiterit pre-
cibus silectibus deuota anima
denuo reuertetur et voluntate
labiorū eius nō fraudabit eā:
sed rursum mox disparebit: et
non videbit: nisi iterū toto de-
siderio requirāt. Ita ergo et in
h̄ corpore pōt esse de presen-
tia sponsi frequens letitia: sed
nō copia: q̄ si visitatio letifi-
cat h̄ molestat vicissitudo: nec
tamē vel in trāsitu presto erit
sic omni aīe: nisi illi dūtaxat
quā ingens deuotio et deside-
rium vehemens: et predulcis
affectus sponsam probat et di-
gnā: ad quā gratia visitādi ac-
cessurū verbū decederē indu-
at formam sponsi accipiens.

Quod meditationes diui-
ne confortant fatigatū in stu-
dijs spiritualibus. Super cat.
sermo. xxxij. Capitulum. xxvj.

Sunt qui in studijs spiri-
tualibus fatigati: et versi
in torpore atq; in defectu quo-
dam spiritus positi ambulant
tristes vias dñi: corde arēte et
tedente accedunt ad queq; in-
iuncta. Frequēter murmurāt:
longos dies longas et noctes
querunt. Ergo vbi contingit
tale aliqd pati: si misertus dñs
appropiet nobis in via qua
ambulamus: et incipiat loqui

De celo qui de celo est: nec non
fauorabile quicq; cantare no-
bis de canticis syon: narrare
etiā de ciuitate dei: de pace ci-
uitatis: de eternitate pacis: de
statu eternitatis: dico vobis
erit pro vehiculo aīe dormitā-
ti et pigrantī leta narratio:
ita vt pellat omne fastidiū ab
animo audiētis: et a corpore fa-
tigationē. Sunt enim quedā
verba dei ad nos nostre me-
ditationis de ipso: et eius glo-
rie: elegantia potentia. maie-
state. Nō solū amore sed et curā
audā mēte versamus testimo-
nia eius et iudicia oris eius: et
in lege eius meditamur die ac
nocte: sciamus p̄fecto ad es-
se sponsum: atq; alloqui nos
vt nō fatigemur laboribus: ser-
monibus delectati. Felix cui
verbū indiuiduus comes vbi
q; se affabile prebet: cuius in-
desinenter oblectata suauita-
te facundie a carnis mollitijs
et vitijs sese vndecim omni ho-
ra redimendo tēpus et diebus
malis. Non lassabitur: nō mo-
lestabitur: quoniā sic dicit scri-
ptura. Non cōtristabit iustus
quicquid ei acciderit.

Quod magni fide magna et
sublimia merētur videre. Su-
per cat. sermo. xxxij. Cap. xxvj.

M seu regie maiestati sche-
ma apparere existimo his qui
accedēs ad cor altū de maio

ris spiritus libertate et purita-
te cōscientie magnanimiores
facti cōsueuerunt audere ma-
iora: inquieti proius et curio-
si secretiora penetrare: appre-
hendere sublimiora: et repta-
re perfectiora: nō modo sensu
im fed et virtutū. Idē enī pro si
dei magnitudine digni inue-
niuntur: qui inducant in oēm
plenitudinē: nec est oīo in oī-
bus apothecis sapiētie a quo
deus scientiarū dñs arcendos
censeat cupidos veritatis: va-
nitatis nō cōscios. Tales itaq;
magna audēt q̄ magna audēt
q̄ magni sunt: et que audēt ob-
tinent. Magna siquidē fides
magna meret: et quatenus in
bonis dñi fiducie pedē porre-
xeris eatenus possidebis. Igi-
tur istiusmodi magnis spiri-
tibus: magnus occoret spūs
et magnificabit facere euz eis:
emittēs lucē suā et veritatē suā
eosq; adducens et deducēs in
montē sanctū suū: et in taber-
naculo sua. Regem in decore
suo videbit oculi eius qui hu-
iusmodi est: pereuntes ad spe-
tiosa deserti ad flores rosarū et
lilia cōualliu: ad amena orto-
rum et irrigua fontiu: ad deli-
cias cellario: et odoramenta
aromatum: postremo ad ipsa
secreta cubiculi. Isti sunt the-
sauri sapientie et sciētie penes
sponsum absconditi. Nec vite
pascua p̄parata in refectione

animarum sanctarum. Beatus vir qui impleuit desiderium suum ex ipsis hoc solum admonitus sit: ne solus habere velit: que possunt sufficere pluribus.

De vicissitudinibus dei euntis et redeuntis in anima. Super cetera. ser. lxxvii. Cap. xxvii.

21

Osum anime prout vult et venire ad animam et iterum dimittere eam: tamen ut sensu anime non verbi motu ista fieri sentiamus: verbi causa: cum sentiat gratias agnoscit presentiam cum non absentiam querit: et rursus presentiam querit. Quid in requirat? Neque enim subducto sibi tam dulci sponse: iterum aliquid aliud non dico desiderare sed nec cogitare libebit. Restat igitur non absentem studiosè requirat: reuocet abeuntem. Ita ergo reuocatur verbum et reuocatur desiderium anime: sed et anime cui semel indulserit suauitatem sui. Nunquid non desiderium vox? et valida. Verbo igitur abeunte una interim anime continua vox: continuo desiderium eius: tanquam unum continuumque reuertere: donec veniat. Et forte ideo subtrahit se quo audius reuocaretur: teneret fortius. Nam et aliquando simulabat se longius ire: non quod hoc volebat: sed magis volebat audire. Manet nobiscum quoniam aduerperascit. Ergo istiusmodi piam simula-

tionem: imo salutare despersionem: quam tunc corporaliter deus exhibuerit: non cessat eundem modo suo specialiter de uota sibi anima sedulo actitare. Reuerteris teneri vult: abiens reuocari. Neque enim hoc irreuocabile verbum. Et redit pro beneplacito suo quasi visitans diluculo et subito probas. Et ire quidem illi quodammodo dispensatorum: redire vero semper voluntarium est: utrumque autem plenum iudicij. Est penes ipsum horum ratio. Nunc vero constat fieri in anima huiusmodi vicissitudines euntis et redeuntis verbi. Nolo dicere: quomodo mecum agitur in eiusmodi: non expedit quidem: sed prodar sane ut proximis: et si perfeceritis vos: mea insipientia consolabor: deinde insipientiam meam contestabor. Fateor et mihi aduenisse verbum in insipientia dico: et pluries: cumque sepius intraverit ad me: non sensi aliquoties: cum intravit. Elidisse sensi. affuisse recordor. Interdum et presentire potui introitus eius: sentire nunquam: sed ne exitum quidem. Nam unde in animam meam venerit: quomodo abierit: denuo eam dimittens: sed et qua vel introierit: vel exierit etiam nunc ignorare me fateor. Sane per oculos non introiit quod non est coloratum: sed neque per aures quod non sonuit: sed neque per

menti nec infecit aere sed fecit: sed neque per fauces quod non est mansum vel haustum: neque tactu comperi illud quod palpabile non est. Quia igitur introiit? An forte nec introiit quidem: quia non deformis venit? Neque enim est unum aliquid ex his que foris sunt. Porro nec de intra me venit: quoniam bonum est: et scio quoniam non est in me bonum. Ascendi et superius meum: et ecce supra hunc. Verbum eminens: ad inferius quoque meum curiosus explorator descendit: et nihilominus infra inuentum est. Si foras aspecti extra omne exterius meum comperi illud esse: si intus et ipsum interius erat. Et cognoui quidem verum esse quod legeram: quod in ipso viuimus: mouemur: et sumus. Sed ille beatus est in quo ipse est: qui illi viuit: quod eo mouetur. Queris igitur cum ita sint oino inuestigabiles vię eius: unde adesse noxam: viui et efficacis est: moxque ut intus venit: expergefecit dormientem animam meam: mouit: et emolliuit: et vulneravit cor meum: quoniam durum lapideumque erat et male sanum. Lepit quoque euellere: et destruere edificare et plantare. Rigare arida: tenebrosa illuminare. clausa etiam seruare: frigida inflammare: nec non mittere praua in directa et aspera in vias planas: ita ut benediceret anima mea domino et omnia que intra me

sunt: nomini sancto eius. Ita igitur intrans ad me aliquoties verbum sponsum: nullis unquam introitus suus inditijs innotescere fecit: non voce: non specie: non incessu. Nullis denique suis motibus comparatum est mihi. nullis meis sensibus illapsum penetrabilibus meis: tamen motu cordis sicut profatus sum intellexi presentiam eius: et ex fuga vitiorum carnaliumque affectuum: aduersti potentiam virtutis eius: et ex discussione siue redargutione occultorum modorum admiratus profunditatem sapientie eius: et ex quantulacumque emendatione morum meorum expertus sum bonitatem mansuetudinis eius: et ex reformatione ac renouatione spiritus mentis mee. id est interioris hominis mei precepi utrumque: speciemque decoris eius: et ex cõtuitu hominum simul expaui multitudinemque magnitudinis eius. Verum quod hec omnia ubi abscesserit verbum quodam illico langore torpentia perinde iacere incipiunt ac si cacabo bullienti subtraxeris ignem: et mihi signum abscessionis eius: tristis sit necesse est anima mea donec iterum reuertatur: et solito recalcet: cor meum intra me: idque sit reuersionis inditium. Familia re mihi erit quo ad vixero per verbi reuocationem: reuocationis verbum quod utique reuerrere est: et quoties elabatur totiens

repñ
tia spō
f.

B.

repetetur a me: nec cessabo clamare quasi post tergum abeuntis ardenti desiderio cordis ut redeat et reddat mihi letitiam salutaria sunt: reddat mihi seipsum. Fateor filij nihil interim libet: duz presto est aliud quam solum libet.

Quod absque veritate simul et gratia non est plena et iocunda visitatio dei. Super cant. lxxij. Capitulum xxvij.

Utraque res necessaria mihi: et veritas quidem cui abscondi non possum: gratia autem cui nolum. Alioquin sine alterutra visitatio plena non erit: cum illius seueritas absque hac onerosa: et huius hilaritas absque illa dissoluta possit videri. Amara est veritas sine condimento gratie: sicut absque veritatis freno leuis et nesciens modum plurimumque et insolens ipsa de uotio. Quam multis non profuit gratiam percepisse pro eo quod temperamentum de veritate pariter non acceperunt: ex his enim plusquam oportuit complacere sibi in ea: dum veriti non sunt veritatis obtutus: dum non respuerunt ad maturitatem: magis autem totos se leuitati hilaritatis reddiderunt. Unde factum est ut in qua priuatis exultare voluerant: gratia priuarent: quibus vel sero dici potuerit: euntes ergo discite quid sit seruire domino in timore et exultare ei

cum timore. Ergo non in sola gratia plenitudo gratie est: sed ne in sola quidem veritate. Quid prodest scire quid te oporteat facere: si non detur et velle facere? quid si velis quidem: sed minime possis? Quantos expertus sum agnita veritate tristiores et ideo magis quam iam confugere ad ignorantie excusationem non liceret: scientes et non facientes quam veritas hortaretur: que cum ita se habeat neutrum sine altero sufficit. Et quidem penes ipsum sunt utraque res. Denique gratia et veritas per Iesum Christum facta est: ait Iohannes. Si ergo cum vnaquavis harum sine altera pulsauerit ad hostium meum dominus Iesus Christus: ipse est enim dei verbum: a te sponsus: intrabit sane: non tanquam sponsus sed tanquam iudex: absit. Nequaquam si hoc: non intret in iudicium cum seruo suo. Intret pacificus: intret iocundus et hilaris. Adhuc tamē et serius intret: qui seueriori quodam veritatis vultu in me dum insolentiam reprimat purget letitiam. Intret saliens: intret circumspectus qui culpam dissimulando transiliat: penam miserando respiciat. Intret festinus et splendidus suauis et mitis: qui non dedignetur dici et fieri sponsus anime querentis se: cum sit super omnia deus benedictus in secula.

Quid sit patrem et filium ve

nire ad animam. Super cant. ser. lxxij. Capitulum xxix.

Anta est dignatio verbi tanta beniuolentia patris verbi erga bene affectam et bene dispositam animam (quod quidem ipsius patris minus et verbi opus est) ut quę sua tali benedictione preuenerit et apparuerit sibi sua quoque dignentur presentia: et ita non ut modo ad eas veniat sed etiam apud eas mansionem faciat. Non enim sufficit exhiberi nisi ad copiam sui prebeant. Quid est venire ad animam verbum? erudire in sapientia. Quid est patrem venire? afficere ad amorem sapientie. Patris diligere est: et ideo patris aduentus ex infusa dilectione probatur. Quid faceret absque dilectione eruditio? Inflaret. Quid absque eruditione dilectio? erraret. Non decet spiritus sancti verbi est stultitia: porro elatam: pater non sustinet. pater diligit filium: et omnem altitudinem extollentem aduersus scientiam verbi semper in promptu habet deicere atque destruere siue imittendo celum: siue intendendo: quorum alterum misericordie alterum iudicii est. Utinam omnem in me extollentiam comprimant: imo deiciant et ad nihilum redigant: non accensus furor: sed infusus amor. Si ergo dominus Iesus dignetur venire ad me: vel potius in me charitate et spiritu man

suetudinis: emulans me dei emulatione. Quid nempe ita dei ut charitas? nepe et deus est: si inquam in ista venerit: in hoc cognoscam quod non sit solus si venerit et pater suus cum eo. Nam quid eque paternum? Id propter hoc nepe non tamen patrem verbi sed et pater misericordiarum est appellatus: quod innatum habeat misereri semper et parcere. Si sensero mihi aperiri sensum ut intelligam scripturas: aut sermo nem sapientie quasi ebullire ex intimis: aut infuso lumine desuper reuelari misteria: aut certe expandi mihi quasi quodam largissimum celi gremium: et vberiores de sursum influere animo meditationum imbres: non ambigo spiritum adesse. Verbi siquidem hec copie sunt: et de plenitudine eius ista accepimus. Quod si se infuderit pariter humilis quedam: et pinguis itime aspersiois deuotio ut amor agniti veritatis necessarium quoddam odium vanitatis in me generet et contemptus: ne forte aut conscientia inflaret: aut frequentia visitationum extollat me: tunc proliis paterne sentio agi mecum et patre adesse non dubito. Si autem perseverauero: huic dignationi dignis semper quam in me est affectibus et actibus respondere: et gratia dei apud me vacua non fuerit: etiam mansionem apud me faciet: tam

pater enutritiens q̄z verbū eru-
diens. Quanta putas ex hac
māfione inter aīam z verbum
familiaritatis gratia oriatur?
quanta de familiaritate sequa-
tur fiducia.

Cuomodo cognoscit aīa
q̄ diligitur a deo. Super cāt.
ser. lxxvii. Capitulum xxx.

Alma ex eo q̄ se dilige-
re sentit: etiāz diligi nihilomi-
nus vehemēter: non ambigit.
Et de sua singulari intētiōe.
sollicitudine. cura. opera. dili-
gentia. studioq; quo incessan-
ter z ardentē inuigilat quē-
admodūz placeat deo eque h
oīa in ip̄o indubitātē agno-
scit. Ergo ex p̄p̄iis que sunt
penes deum agnoscit: nec du-
bitat se amari que amat. Ita
est amor dei amorē anime pa-
rit: z illius precursus intentio
intēta z aīam facit: sollicitudo
q; sollicitā. Nescio enī qua vi-
cinitate nunc cū semel reuela-
ta facie gloriā dei aīa specula-
ri poterit: mox illi cōformari
necesse est: atq; in eandēz ima-
ginēz transformari. Agis qua-
lem te deo preparaueris: talis
oportet appareat tibi deus.
Cū sancto sanctus erit: z cū vi-
ro inocēte innocēs erit. Quid
ni eque z cuz amāte amans: z
cū vacante vacans: z cū inten-
to intentus: z cū sollicito solli-
citus? Vigilas tu: z ipse vigi-

lat: cōsurge in nocte in princi-
pio vigiliārū tuarū: accelera
quantū vis etiā ipsas anticipa-
re vigilias inuenies eū: nō pre-
uenies. Temere in tali nego-
cio vel prius aliqd tribuis ti-
bi: vel plus z magis: amat z
ante. Si h aīa scit. imo q; scit:
miraris q̄ illaz maiestātē qua
si cetera nō curantē soli sibi in-
cedere gloriētur: cui soli ipsa
postpositis curis omnibus to-
ta se deuotione custodit? Unū
dico: mirū quidē: sed verū ani-
mā deum vidētē: haud secus
videre q̄ si sola videat a deo.
Ea ergo fiducia dicit illum in-
tendere sibi: seq; illi: nihil pre-
ter se z illū videns. Bonus es
dñe aīe querētē te: occurreris:
amplecteris: sponsum te exhi-
bes: qui dñs est: imo qui est su-
per oīa deus bñdict⁹ in secula.
CDe querēdo deo. Super cāt.
ser. lxxxiiij. Capitulum xxxj.

Magnū bonum querere
deus: ego h nulli in bo-
nis anime fm existimo. Mi-
num in donis. Ultimū in pro-
fectibus est. Virtutū nulli ac-
cedit: cedit nulli. Cui accedit
quā nulla precedit. Cui cedit
que oīum magni consumatio
est? Que enī virt⁹ ascribi pos-
sit nō querenti deū: alius quis
terminus querēdi deū. Nō pe-
dum passib⁹: sed desiderijs que-
ritur deus z vtiq; nō excludit
desideriū sanctū felix intentio

sed extendit. Mungd cōsuma-
tio gaudiū desiderij cōsumptio
est? Oleū magis illi: nā ip̄um
flāma. Sic est adimplebit leti-
tia sed desiderij non erit finis.
ac per h nec querēdi. Tu ergo
cogita si potes queritādi h stu-
dium sine indigentia: z deside-
rium sine anxietate. Alterū p
fecto presentia: alterūz copia
excluditur.

ExPLICIT liber primus. In-
cipiunt capitula libri secundi.
De opere nostre p̄ditiōis j.
De rectitudine hoīs. ij.
De lapsu primi hominis a di-
gnitate status sui. iij.
De affinitate aīe cū deo. iiij.
Quod rectitudinem suaz ani-
ma perdere possit magnitu-
dinem vero non. v.
De simplicitate anime. vi.
De gradu anime quo precel-
lit cetera viuētia. viij.
De immortalitate anime. viij.
De libertate anime. ix.
Quod homo cum sit libera: ta-
men interueniente pecca-
to facit se seruū. x.
Quod prima forma anime ob-
scurari potest sed non exter-
miari. xi.
Quod libertas etiā anime
deturpari potest: non tamē
destrui. xij.
De fiducia quāz habet anima
ad deum. xij.
De incremēto anime. xiiij.
Quod temperatur nobis gra-

tia dei. xv.
De sacramēto baptisimi. xvi.
De baptisimato puuloz. xvij.
Quod sola fides absq; baptis-
mo in necessitate sufficit ad
salutem. xvij.
De sacramēto altaris. xix.
Quod impedire salutem ani-
marū sit p̄sequi christū. xx.
De medio tenendo. xxj.
De modo corripēdi. xxij.
De lumine scientie. xxij.
De cā diligēdi deū. xxij.
De mō diligēdi deū. xxv.
De p̄mio diligēdi deū. xxvj.
De statu iustorum ante aduē-
tum domini. xxvij.
Quod absq; presenti ecclesia
celestis gratia perfici non
potest. xxvij.
ExPLICIT capitula libri se-
cundi. Incipit liber secundus
de homine z anima. De opere
nostre conditionis. In sermo-
ne de natiuitatis domini.
Capitulum primum.

Al primo
opere no-
stre condi-
tionis de-
limo terre
plasmavit
hominem
deus: z in-
spirauit faciem eius spiritum
vite. Qualis artifex. q̄lis vni-
tor rerū. ad cuius nutū sic con-
glutinātur sibi limus terre z
spiritus vite? Limus quidē iā

ante creat⁹ erat quādo in prin-
cipio creauit deus celū z ter-
rā. Et spiritus sane non cōem:
sed proprias habet cōditionē.
nec de massa creat singula qua-
dam excellētia inspirat. Agno-
sce. **O** homo dignitatē tuam:
agnosce humane conditionis
humane. Est tibi cum mundo
corpus: sic enī docet eū qui cō-
stitutus est super vniuersas hu-
ius creature corporee molem
aliqua ei singuli ex parte. Sed
est tibi etiā sublimius aliquid
nec oīno cōparandus est cete-
ris creaturis. Cōpacta z conse-
derata sunt in te caro z aīa: il-
la plasmata hec ispirata. Sed
cuius interest hec cōmixtio?
cui hac vniōe predicat? Et
enī iuxta sapientiā filioz hu-
ius seculi: vbi fortia summis
inferiora: preualent qui pote-
states habent z humilioribus
vtunt^r prohibitu suo. Cōculcat
fortior minus fortē. Irridet sa-
piens indoctū: simplices fallit
astutus: potēs despiciat ibecil-
lem. Nō sic in opere tuo deus:
nō sic in tua cōmixtione: non
ad hoc sociasti spiritum limo:
sublimē humili. Dignam z ex-
cellentē creaturam abiecte z
mutili masse. Quis nō videat
fratres: quantūz corpori p̄stet
aīa? Nūquid non trōcus esset
insensibilis caro inanimata?
Ab anima enim pulchritudo:
ab aīa incrementū: ab anima

claritas visus z sonus vocis.
Deniq; sensus oīs ab anima
est: z quidē magna hec coniun-
ctio sed si stabilis p̄mansisset:
Nunc autē licet diuino fuerit
minuta sigillo: ad imaginem
quippe z similitudinē suā crea-
uit hōiem deus. Ideo diruptū
est sigillum z vnitās dissipata.
Accedēs ille pessimus latro re-
cens adhuc sigillūz fregit: sic
mutata similitudine diuina cō-
parat⁹ est miser hō iūmentis in-
spiciētib⁹ z similis fact⁹ est illis.
De rectitudine hoīs. Sup-
cant. ser. xxiiij. Capitulū. ij.
Secundū animā: nō secū-
dum terrenā z feculen-
tam materiā deus hominē fe-
cit rectū: ad imaginē quippe z
similitudinē suā creauit eum.
Ipse vō (quēadmodū p̄fallis)
rectus dñs deus noster: z non
est iniquitas in eo. Rectus ita-
q; deus: z rectū fecit hōiem si-
milē sibi. i. sine iniquitate sicut
nō est iniquitas in eo. Porro
iniquitas cordis est. nō carnis
vitium: vt per hoc noueris in
spiritali portione tui z non in
crassa luteaq; substantia dei si-
militudinē cōseruandā sue re-
parandā. Spiritus est enī de⁹
z eos qui volūt ei similes vel
perseuerare vel fieri oportet
intrare ad cor atq; in spiritu
id negocij actitare: vbi reuela-
ta facie speculātes glōrias dei
in eandē imaginē transfigure

Emur de claritatē in claritatem
tanq̄a dñi spiritu. Quāq; z
corporis staturā dederit deus
homini rectas fortitan vt ista
corporea exterioris viliorisq;
rectitudo signēti hōiem inte-
riorem illum qui ad imaginē
dei factus est: spiritualis sue
obseruāde rectitudinis admo-
neret: z decor limi deformita-
tez argueret animi. Quid enī
indecētius q̄ curuū recto cor-
pore gerere animū? Peruerſa
res est z feda luteūz vas q̄ est
corpus de terra oculos habe-
re sursum: celos libere respice-
re: celozūq; luminaribus oble-
ctare aspectus: spirituale vero
celestēq; creaturā: suos ecōtra-
rio oculus. i. internos sensus
atq; affectus trahere in terrā
deorsum: z que debuit nutriri
in croceis herere luto tanq̄
vna de suis: amplexariq; ster-
cora. Ergo querere z sapere
que sunt super terrā curuitas
anime est: z erigione meditari
aut desiderare que sursum sunt
rectitudo.

De lapsu primi hominis a
dignitate status sui. Super-
cant. sermo. xxxv. Caplm. iij.
Abitabat homo in pa-
radiso: z in signo volu-
ptatis cōuersatio eius: nihil
molestie: nihil indigentie sub-
stinebat: odoriferis stipat^r ma-
lis: fulcitus floribus. glōrie z
honore coronatus: z constitutus

tus super opera manūz plas-
matoris. Adagis autē ob infi-
gnē diuine similitudinis pre-
cebat: z erat ille: fors ac so-
cietas cū plebe angeloz: z cū
omni militia celestis exercit⁹.
Sed mutauit istam glōriā dei
in similitudinē vituli comedē-
tis fenum positū in p̄sepior:
appositū nobis tanq̄ iūmentis.
Libus hominis mutauit in pa-
bulum pecoriz: homine muta-
to in pecus. Ideo tristis z la-
chrymosa mutatio: vt hō para-
disi accola: terre dñs: celi ciuis:
domesticus dñi sabaoth: fra-
ter beatoz spiritūz: z coheres
celestium virtutūz repētina se-
cōuersione inuenerit: z p̄pter
infirmatē iacentē in stabulo:
z p̄pter pecorinam similitudi-
nem indigentēz feno z p̄pter
indomitā feritatē alligatū p̄e-
sepio. Agnosce tñ o bos pos-
sessorē tuū. cognosce pecus:
quem nō cognouisti hō: adora
in stabulo: quē fugiebas in pa-
radiso. honora p̄sepīū eius. cu-
ius contēpisti imperiū come-
de fenū: q̄ panē: z panē ange-
licū fastidisti. Sed que nam cā-
ings tante defectionis? Porro-
fecto q̄ hō cū in honore esset
nō intellexit: quid nō intelle-
xit? Dositus in honore nō in-
tellexi q̄ limus esset: honoris
fastigio delectatus. Idinc egre-
gia creatura: gregi ammixta
est: hinc bestiali similitudine

E dei similitudo mutata ē: hinc fortiter cū iumētis pro cōfortio angeloz vnita est. fugienda nobis hec ignorātia de qua tot milia maloz vniuerso nostro generi prouenerūt. Lauēda oimodis: ne forte si adhuc sine intellectu z post vexationem inuenti fuerimus: multo plura z grauioza priorib⁹ mala inuentāt nos. Adrito quidem q̄ nec vexatio dederit intellectum auditui.

C De affinitate aie cū deo. super cāt. ser. lxxix. Caplm. iiii.

A Quid aie z verbo: multū per oēm modū. Primo quidē qd naturarū tāta cognatio est: q̄ h̄ imago: illā ad imaginem sit: deinde ad cognitionē z similitudine testē. Mempe nō ad imaginē trās: sed ad similitudinē facta est. In quo similis sit queris: audi de imagine prius. Verbum est veritas: est sapientia: est iustitia: z h̄ imago. Quis: iustitie: sapientie: veritas: est enī imago hec: iustitia de iustitia sapientia de sapientia: veritas de veritate: quasi z lumine lumē: de deo deus: harū rerū nihil est anima qm̄ nō est imago: est tñ earūdem capax: appetensq; z inde fortassis ad imaginē. Celsa creatura in capacitate quidez maiestatis: in appetētia aut rectitudinis in signe preferēs. Oportet nāq; id q̄ ad imaginē est: cū imagi-

ne puenire: z nō in vacuū participare nomē imaginis: quē admodū nec imago ipsa solo vel vacuo noīe vocitat imago de deo vero qui imago est dauid audisti in psalmis cātantē. Nunc quidē magnus dñs noster z magna virt⁹ eius: nūc vero rectus dñs noster z nō est iniquitas in eo. Ab isto rectus z magno dauid habet imago eius: vt z ipsa recta z magna sit: habet z aia que ad imaginem est. Sed dico: nihil ne ergo amplius habet imago ab aia: que ad imaginē est: qz z huic magnū rectūq; assignamus? z plurimū hec ad mensurā accipit: illa ad equalitatem. An nō plus h̄ est. Aduerte z aliud. huic vtrūq; aut creatio aut dignatio cōtulit. illi generatio: atq; id magnificētius esse non dubiū est. Sed ne h̄ quidē eminetius esse quis abnuat? q̄ cū a deo huic illi z de deo vtrūq; sit. i. de dei substantia: etenim consubstantialis deo imago sua: z oē q̄ eidem sue imagini ipartiri videt: ambobus est substantiale non accidentale. Adhuc vñū attrēde in quo imago non parū eminet magnū z rectus. Ista duo a sese discrepare quis nesciat? In imagine vñū sunt z cū imagine. Imaginē enī nō modo id rectum est esse: q̄ magnū esse: sed etiā id magnū rectumq; esse q̄ esse: aie nō ita: z

magnitudo eius z rectitudo ipsius: diuerse ob ea diuerse ab inuicem sunt.

Quod rectitudinē suaz animae perdere possit magnitudinē vero nō. Ut. s. Caplm. v.

A Sicut vt supra docui eo anima magna est quo capax eternoz. eo recta. quo appetens supernoz que nō querit nec sapit que sursum sunt: sed que super terrā non plane est recta: sed curua. Cū tamē p huiuscemodi magna esse non desinat: manēs vtiq; etiam sic eternitatis capax. Neq; enim illius aliqui nō capax erit: etiā si nunq; capies fuerit: vt si quod scriptū est. Verū tamē in imagine pertrāsīt hō. Ex parte tñ ne si toto priuaret: nō supereset spes salutis. Itaq; si desinat magna esse z capax: quippe de capacitate estimat aie magnitudo. qd vero sperare posset: cuius capax non foret. Itaq; per magnitudinem q̄ retētat etiā p̄dita rectitudine in imagine pertrāsīt hō vñū quasi claudicās pede. Quātūz enī ad rectitudinē velut claudicās conturbat. Et de rectitudine quidē ex his que dicta sunt liquet q̄ diuersa z ab aia sit: z ab aie magnitudine. qm̄ qdez ea etiā nō existente: z aia manet z magna. Verū magnitudinis aie: q̄ diuersitas vñde docebit: nō enīz inde pōt: vñde rectitudi-

ne ita z magnitudine sua priuari aia possit: nō est tñ sua magnitudo alia. Itaq; si aia nō inuenit absq; magnitudine sua: ipsa tñ z extra aiaz reperitur. Queris vbi? In angelis inde quippe angeli vñ aie magnitudo pbat ex captu videlicet eternitatis. Quod si eo p̄sistat aiam discrepare a rectitudine sua: q̄ ea carere possit: quidni eque liqueat esse diuersam z a sua magnitudine quā sibi p̄pria vēdicare non possit? Cū itaq; nec illa cū omni nec ista in sola sit aia: patet vtrāq; indifferenter differre ab ea. Itē nulla forma est id cuius est forma est autē magnitudo forma aie nec ideo forma nō qz inseparabilis est illi. De siquidem sunt substantiales dñe oēs. h̄ non mō p̄prie p̄pria sed z p̄pria quedam. De etiā aie innumerabiles forme. Nō igit sua magnitudo aia: non magis q̄ sua nigredo coruis: q̄ suis candor nix. q̄ sua risibilitas: seu sua rationabilitas hō: cū tñ nec coruus sine nigredine nec sine candore niuē. nec hoīem qui nō z risibilis sit z rationabilis vñq; reperies. Ita z aia z aie magnitudo z si inseparabiles: diuerse tñ ab inuicē sunt. Quō nō diuerse cum h̄ in subiecto: illa subiectum z substantia sit?

C De simplicitate aie. Super cāt. ser. lxxx. Capitulum. vj.

Aduertat aia ex diuine ingenuitate similitudinis inesse sibi illā substantie sue naturalē simplicitatem. quā h est illi eē q̄ viuere: z si nō q̄ bñ quodue beate viuere: vt sit fili- tudo nō equalitas. Gradus p- pinquus gradus tñ. Neq; enī vnus excellētie parisue fasti- gij sunt: h habere esse q̄ viue- re: z itē habere h esse q̄ beate viuere. Ergo si verbi est istud ppter sublimitatē h aie ppter similitudinē: salua quidē emi- nētia verbi. palā est affinitas naturarū palā aie prerogati- ua. Et vt q̄ dicat planius fiat: soli deo idest esse q̄ beatū esse. Atq; hoc primū z purissimū simplex: sī aut simile est huic. h videlicet habere esse: q̄ viue- re atq; h aie est. Ex hoc z in- feriori gradu ascēdi potest: nō modo ad bene: sed etiā ad bea- te viuendū: nō q̄ vel tunc sit h esse: q̄ beatū esse illi qui eo p- uenerit. quatinus ita gloriē p similitudine: vt tñ p dispari- ter habeat semp. Unde oia of- fa eius dicat. Dñe qs filis tibi. **D**e gradu aie: quo pcedit ce- tera viuentia. Capitulum. vii.

Bonus anime gradus: ex quo z solo ad beatāz ascēdit vitā. Sup nāq; viuen- tia z hōz genera duo: que sen- tiunt z que nō sentiūt. Porro insensibilibus sensibilia prefe- runt. atq; vtrifq; vita qua viu-

tur z sentit. Nō stabūt pariter i gradu vno vita z viuēs: mul- tominus vita z que sunt sine vita. Vita aie est viuēs quidē sed nō aliūde q̄ seipsa: ac per h nō tam viuēs q̄ vita: vt pro- prie de ea loquamur. Unde est q̄ ifusa corpori viuificat illud vt sit corpus de vite presentia nō vita sed viuēs. Unde liquet ne viuo quidē corpori id viue- re esse q̄ esse: cū esse z minime viuere possit. Multominus que vite expertia sunt: ad hūc gradū assurgūt. Sed nec om- ne q̄ vita dī vel est p̄tinuo va- lebit ptingere huc. Est pecu- dum est arborū vita: sensu alte- ra iugens: altera carēs: at neu- tri tñ idē esse q̄ viuere est. cū vt gdez multoz opinio est an- te in elemētis q̄ vel illa in mē- bris: vel ita in ramis extiterit: ac sī hoc: cū deserint viuifica- re: simul viuere cessant: sed nō z esse. Nequaquā igit tali vite idē esse z viuere est. que est z q̄ nō viuūt. Porro nihil hōz quibus nō est esse q̄ viuere: sit ad bene beateq; viuēdū: q̄nq; pficiet vel emerget: quippe q̄ neq; in hūc inferiōrē gradū po- tuit peruenire. Solāq; in ipso stare cognoscit aia hōis. in eo dignitatis erecta est vita a vi- ta: simplex a simplici: imorta- lis ab immortali: vt nō sit lon- ge a summo gradu: vbi scilicet id esse q̄ beate viuere est. in-

quo solus stat beatus z solus potens rex regū z dominus dñantium. Accipit itaq; in sui cōditione aia: z si nō esse posse tñ esse beata. summo perinde gradu quantū licet appropriās nō pertingēs tñ. Nec enī vel ipsi aliquando erit hoc esse q̄ beatā esse: nec q̄n beata erit.

De immortalitate aie. Sup- cant. ser. lxxx. Capitulum. vii.

Imortalis est aia: z in- h verbo similis quidem sed nō equalis: nā intantū sup- excellit immortalitas: diuinita- tis: vt apostolus dicat de eo q̄ solus habet immortalitatem: q̄ ego reor pro eo dictū: q̄ solus sit natura incōmutabilis de⁹: vera nāq; z integra imortali- tas tam nō recipit mutationē q̄ nec finē. q̄ ois mutatio que- dam mortis mutatio sit. Om- ne enim q̄ mutat dum de vno ad aliud transit esse quodāmo- do necesse moriā. q̄ z vt esse incipiat q̄ nō est. Quod si tot- mortes: quot mutationes: vbi imortalitas est? Et huic vani- tati subiecta est creatura non volens: sed ppter eū qui subie- cit in spe. Attamen imortalis aia est. q̄n cū ipsa sibi vita sit: si- cut nō est quo cadat a se: sic nō est quo cadat a vita. Clerū cūz- consistet suis affectibus mutari eā: agnoscat ita se deo in imor- talitate similē: vt sciat sibi dees- se nō modicam imortalitatis

partē: soli cedens absolutā per- fectamq; immortalitatem: apud quē nō est transmutatio nec vicissitudinis obumbratio.

De libertate anime. Tbi. s. Capitulum. ix.

Arbitrj libertas est pla- ne diuinū quidā p̄sul- gens in aia tanq̄ gēma in au- ro. Ex hac nepe inest illi intra bonū quidē z malū: nec nō in- tra vitā z mortē: sed nihilomi- nus intra lucem z tenebras: z cognitio iudicij: z optimo ele- gendū: z si qua sunt aia que sīr- circa animi habitū sese eregio- ne respicere videant: nihilo- minus inter ipsa cēsoziorum qui- dam arbiter is aie oculus. dñi- dicat z discernit: sicut arbiter in discernēdo: ita in eligēdo li- ber. Unde z liberū notatur ar- bitriū q̄ liceat, versari in his pro arbitrio volūtatis. Unde hō ad p̄merendū potis. Om- ne q̄ feceris bonū malūne q̄ quidē facere liberū fuit meri- to ad meritū reputat: z vt me- rito laudat nō is tñ qui potu- it facere mala z nō fecit: sed z qui nō facere bona z fecit: ita malo nō caret: merito taz is q̄ potuit nō facere mala z fecit q̄z qui potuit facere bona nec fecit. Tbi autē nō est libertas: nec meritum. Propterea que sunt carētia rationis aialia: ni- hil merent: q̄z sicut delibera- tione ita z libertate carēt: sen-

B su agimur: ferunt ipetu: rapiuntur appetitu. neq; iudiciū hñt quo se dijudicēt siue regāt: sed ne instrumentū quidē iudicij. i. rōnem. Inde est q; nō iudicantur: q; nō iudicāt: quana; qp; per ratione ab his ratio exigatur: quā nō receperūt: Itāc vīz a natura solus hō nō patif. z ideo solus inter aīantia liber. **Q**uod homo cū sit liber: tñ interueniēte pctō facit se seruū. Sup. cat. ser. lxxx. Cap. x.

A **I**nterueniente peccato patif quāda; vim hō: s; a voluntate: nō a natura: vt ne sic quidē igenita libertate priuetur. Quod enī voluntariū: z liberū. Et quidē peccato factum vt corpus q; corrūpitur aggrauet aīam: sed amore: nō mole. Nam q; surge re aīa per se iā nō pōt. que per se cadere potuit: voluntas in causa est: que corrupti corporis vitio ac vitioso amore languescēs z iacēs: amorē parit iustitie non admittit. Ita nescio quo prauo z miro modo ipsa sibi voluntas peccato quidē in deterius mutata necessitatem faciat: vt nec necessitas cum voluntaria sit excusare valeat voluntatem: nec voluntas cū sit illecta excludere necessitatē. Est enī necessitas h; quodāmodo voluntaria: est fauorabilis vis que dā p̄mendo blandiēs z blandiendo premens. Unde sese

rea voluntas: vbi semel peccato p̄sentit: nec excutere iā per se nec excusare tamē vllatenus de rōne queat. Voluntas enī est que se cū esset libera seruāz facit peccati: peccato assentiēdo. Voluntas nihilominus est que se sub peccato tenet voluntarie seruiendo. Neq; enī qñ volēs voluntas tenet: voluntas enī est. Ergo q; volēs seruam seipsam nō modo fecit sed facit: ita aīa miro quodā z malo modo sub hac voluntaria quadam z male libera necessitate z ancilla tenetur z libera: ancilla propter necessitatē: libera ppter voluntatē: z q; magis miruz magisq; miserū est eo rea quo libera eoq; ācilla quo rea: ac p h; eo ancilla quo libera. **Q**uod prima anime forma obscurari potest: sed nō exterminari. Super cant. ser. lxxxj.

Capitulum. xj.

Non plane aīa naturā se induit peregrināz: illa addita nō ista perdita est: z que superuenit obscurare ingenitā potuit s; nō exterminare. **S**ancti in fundamēto p̄sus incōcussa simplicitas sed minime appareret. Duplicitate operta humane dolositatis: simulationis ypocrisis. **I**n cōgrue simplicitate duplicitas admisceat: qñ indigne tali fundamēto talis structura cōmittit. Sed perse-

uerat nihilominus in omnia aīa cū originali duplicitate generalis simplicitas: vt de collatione p̄fusio augeat. Perseuerat eque immortalitas: sed fusca z tetra irruente tenebrosa corpore mortis caligine. **N**az z si nō priuāz vita: vite tñ beneficiū suo corpori iā nō sufficit vēdicare. Quid q; ne suā quide; specialē dūtāz vitā retinet si bi? **A**īa nēpe que peccauerit ipsa moriet: nōne morte ista duplici incurante illa qualiscunq; immortalitas: qñ retentat tenebrosa satis reddit z misella? **A**ddē q; appetētia terrenorū que quidē oīa ad interitū sunt dēlat tenebras. ita tñ aīa sic viuentē nihil a parte aliqua: nisi pallidas facies z imago quedam mortis apparere cernat. **E**ur nō enī que immortalis est si multa sibi immortalia appetit z eterna: vt q; est appareat: z q; facta est viuat? **E**terū p̄traria sapit z querit: z mortalibus se se de graui cōuersione confor-

turpari potest: sed nō destrui. Super cat. ser. lxxxj. Cap. xij.

Quod nō delectat habere: id etiā perdere timet aīa: z timor color est. **I**s liber tatē dūz fingit regit z eā nihilominus reddit sibi timor diuilem: qñ dignius sua origine nihil cuperet vbi nihil matureret. **A**lper h; a serui timore istam ingenitā sibi defenderet libertatē manentē in vigore z decore suo. Sed z voluntaria illa necessarias z cōtraria lex inflicta mēbris eidē incubat libertati: z liberā naturāz creaturā per p̄p̄tā ipsius voluntatem dū allicie subicit seruituti iplens facies eius ignominia. **I**ta vt vel carne suat legi peccati: z non volens. Quia ergo nūc ergo ingenuitatē morū p biter defendere neglexit: ex victo auctoris iudicio factū est: nō quidē vt libertate p̄p̄tā nudaret: sed tamē supindueret sicut diploide cōfusione sua. **E**t bene dicit diploide: vbi veste veluti duplicata manēte libertate ppter voluntatē: seruili nihilominus cōuersatio necessitatē probat. **H**oc de simplicitate. **H**oc de mortalitate aīe aduertere est: z nihil tibi in ea si bene cōsideres apparebit: q; nō sit istiusmodi similitudinis pariter z dissimilitudinis diploide ad opertū. **A**n nō diploide is vbi non innata sed affixa: z

quadam quasi actu peccati as-
sueta est simplicitati fraus: im-
mortalitati mors. necessitas li-
bertati: Neq; eni essentie sim-
plici prescribit duplicitas cor-
dis: non nature immortalitati
mors aut voluntaria peccati
aut necessaria corporis: nō ar-
bitrii libertati necessarias vo-
luntarie seruutis. Ita bonis
nature mala aduentitia: duz
nō succedūt sed accedunt tur-
pant utiq; ea nō exterminant:
cōturbāt nō deturbant. Inde
aīa dissimilis deo: inde dissimi-
lis est z sibi. Inde cōparata est
iūmētis insipientibus z simi-
lis facta est illis. Inde hoīes
rāq; vulpes duplicitati z frau-
dem foueā habent z q; pares
vulpis se fecerunt: pares vul-
pium erunt.

De fiducia quam habet aīa
ad deū. In cāt. h. lxxxi. Ca. xiiij.

Non est apud vbu; orio-
sa aīa generosa cogna-
tio z cognationis testis simili-
tudo pfeuerans. Dignant ad-
mittatio in societate; spiritus
similem in naturā. Et certe de
ratione nature similis similē si-
bi querit. Quid enim nō tute
presumat apud eū: cuius se in-
signē cernit imagine illustrē si-
militudine nouit? Quid inq;
vereat de maiestate cui de ori-
gine fiducia datur? Tātum vt
curet nature ingenuitate; vi-
te honestate seruare; imo cele-

ste dec? q; sibi originaliter in-
est dignis qbusdā studeat mo-
rum: affectuq; venustare z de-
corare coloribus: vt quid enī
dormitet industria? Brāde p-
fecto in nobis donū nature ip-
sa est: que si minus suas exeque-
tur partes: nōne q; reliquum
habet natura in nobis: totum
turpabit: totū quasi quadā ve-
rustatis operiet rubigine. Id
quidē iniuria auctori. Et vti-
q; ad h auctor ipse deus diui-
ne insigne generositatis ppe-
tuo voluit in aīa cōseruari: vt
semp h in sese ex verbo habeat
quo admoneat: semp autē sta-
re cū verbo alius redire si mo-
ta fuerit. Aīe vero redit? puer-
sio eius ad verbū reformande
per ipsum cōformāde ipsi. In
quo? In charitate. Talis pfo-
mitas maritat aīam verbo: cū
cui videlicet similis est per na-
turam similē nihilominus ip-
si se exhibet per volūtate dīli-
gens sicut dilecta est. Ergo si p-
fecte diligit nupsit. Quid hac
cōformitate iocundius? quid
optabilius charitate? qua fit
vt humano magisterio nō cō-
tenta per temet o aīa fiduciali-
ter accedas ad verbu; verbo
cōstanter inhereas: verbum fi-
ducialiter percuncteris: cōsul-
tesq; de omni re quantū intel-
lectu capax tñ audax deside-
rio. Clere spiritualis sanctiq;
cōnubij cōtractus est iste parū

dixi cōtractus complexus est.
Cōplexus plane: vbi idem vel
le z nolle idem vnum facit spi-
ritum e duobus.

De incremento aīe. Super
cant. ser. xxvj. Capitulu. xiiij.

Necessesse est aīam cresce-
re ac dilatarī: vt sit ca-
pax dei. Porro latitudo eius
dilectio eius. Naz z aīa mini-
me cū sit spiritus corporea re-
cipit quantitātē: tñ cōstat illi
gratia: q; negatū est a natura.
Erescit quidē z extēditur: sed
spiritualiter. Erescit nō in sub-
stantia sed in virtute: crescit
in gloria: crescit deniq; z pficit
in virū perfectū in mensuram
etatis plenitudinis christi. cre-
scit aīa in tēplū sanctū in dño.
Ergo quātitas cuiuscūq; aīe
estimef de mensura charitatis
quā habet: vt verbi grā. Que
multum habet charitatis ma-
gna sit: que parū parua: que ve-
ro nihil nihil. Ergo exemplo
illius que sursum est mater no-
stra: hec quoq; que adhuc pe-
regrinat: habet celos suos ho-
mines spirituales. ita z opinio-
ne conspicuos. fide puros. spe
firmos. latos charitate. contē-
platione suspēos. Et hi plu-
tes pluuiā verbi dei salutare;
tonant increpationib; coru-
scent miraculis. Idienarrant
gloriā dei. Idienarrant sunt pel-
les super oēm terrā lege; vite
z discipline. Dīgito quidē dei

scriptā in semetipsis ostendūt
ad dandam scientiam salutis
plebi eius.

Quod tēperatur nobis gra-
tia dei. Sup ps. Qui habitat.
h. iij. Capitulum. xv.

Sicut sol iste corporeus
licet bonus sit z valde
necessarius: tñ z si feruor tēpe-
ratus nō fuerit infirmo capi-
ti: z splēdor ifirmis oculis no-
cet. Nec est solis culpa sed infir-
mitatis: sic etiā sol iustitie est.
Unde z dicitur. Noli nimis
esse iustus: nō q; iustitia bona
nō sit: sed q; dū adhuc infirmi
sumus: oportet ipsam nobis
bonā gratiā tēperari: ne forte
elationis aut etiā in discretio-
nis viriū incurramus. Quid
enī est q; incessanter orantes
supplicatesq; nō possumus ad
eam quā desideramus abundā-
tiam gratie puenire? Mutatis
q; auarus aut inops factus est
deus: ipotens aut inexorabi-
lis? Absit hoc prozsus absit sed
ipse cognouit signum nō-
strū. Nō tñ ppter ea a petiti-
one cessandū est: q; z si non dat
ad satietatē dat ad substatatio-
nem. Et si cauet nobis a feruo-
re nimio: tñ fouet nos tanq;
mater calore suo. Sicut enī vi-
dens venientē accipit rez ma-
ter expādit alas suas vt pulli
subeant: z habeāt tutū refugi-
um: sic nobis parata z quodā-
modo dilatato sinu extēta est

summa illa & ineffabilis pietas dei nostri.

C De sacramento baptismi. de cena dñi. Capitulum. xvi.

A Sacramentū dicitur sacrum signū siue sacrum secretū. Multa quidē sunt propter se tñ: alia vero ppter alia signata: & ipsa dicunt & signa & sunt. Ad h̄ enī instituta sunt oīa sacramēta: vt inuisibilis gratia signo aliquo visibili prestaret. ad h̄ eucaristie participatio. ad h̄ ipse baptismus initiū sacramentorum oīum: in quo complātur similitudini mortis christi. Que est gratia per baptismū: vtique purgatio delictorum. Quis enī pōt facere mundum de imundo cōceptū semini: nisi qui solus est mundus & in quē peccatū nō cadit deus? Huius quidē gratie sacramentum prius erat circuncisio: vt originalis rubiginē culpe que manauerat a parentibus primis cultellus eraderet. Sed veniēte dño qui agnus est totus suauis & mitis: cuius iugū suaue est & onus leue optime satis mutātū est: vt inuentā rubiginē cū vnctione sancti spiritus aqua dilueret: & acerbitas illa cessaret. Sed forte querat aliquis & dicat. si dilectus est in baptismo q̄ cōtraximus a parētibus: cur adhuc manet cupiditas fomes & valde incētium quoddā peccati? Neq̄

enī dubiū quia primis parētibus in nos traducta sit lex ista peccati. Quis siquidem in peccatrice voluntate generamur. Propterea dicit inuitū licitos quosdā concupiscentiarum motus & tanq̄ bestiales sentimus. Lauamur igit in baptismo q̄ deletur cyrographū dā nationis nostre. & h̄ nobis gratia cōfertur: vt iā nō nobis concupiscentia noceat: si tñ a sensu abstinēamus atq; tanq̄ sanies inueterati vlcis remouetur dum tollitur dānatio & rīsum mortis q̄ pri⁹ inde manebat. In baptismo abrenūciātes diabolo p̄ celestis adoptat: & in regnū filij claritatis sue de potestate tenebrarū transfert. Nimirum ipsa est stola prima quam vere cito proferre ministros paternus iubet affectus. nō oris petitionē: nō cordis desiderii expectās: sed & ipsum intellectū pueniens in benedictionib⁹ dulcedinis: & donec voluntatis vsum & facultatē de liberandī renatus quisq; recipiat a charitate dei separari oīno nō poterit. Securus interim degit sub protectione & aduocatione dñi dei sui: non est q̄ vereat ex oībus. Et vbi sanē discretionis annos ingreditur additur sibi. ceterorū vtique violentiā nec tunc quidem formidare necesse est sed a propria caueat voluntate. Preter

hāc enī nihil est qd timeamus. Ipsa est que in potestate tenebrarū denūo redigit: que nos iterū subigit mortis imperio. Lauēda p̄inde tanq̄ a vipera pessima & neglissima: & q̄ sola deiceps dānare possit aīas n̄as.

C De baptismo paruulorum ser. in ramis palmarū. La. xvij.

A Li paruulus natus est paruulus a gratia nō excludit q̄ nec pietati incōgruum: nec maiestati eius difficile est: vt suppleat minus gratie q̄ minus habet natura possibile. Porro infantū renatorum neminē carere meritis: s; christi h̄c merita. Quid enim si infans per se loqui non pōt pro quo vox sanguinis fratris sui & talis fratris clamitat ad deum de terra. Astat & clamitat nihilominus mater ecclesiastica: quid tñ infans? Nōne & ipse videt quodāmodo de fontibus saluatoris vociferari ad deum: & suis vagitibus clamitare dñe vim patior responde pro me? Flagitat auxiliū gratie: q̄ vim patit a natura. Clamat innocētia miseri: clamat ignorantia paruuli: clamat ad dicti infirmitas. Ita ergo clamant hec oīa: sanguis fratris: fides matris. destitutio miseri & miseria destituti. Et clamāt ad patrem. Porro pater seipsus negare non pōt: pater est. Nemo mihi dicat q̄ non ha-

bet fidem cui mater imputitur suā inuoluēs illū in sacramento quousq; idoneus fiat suo assensu euoluta percipere. An breue palliū est vt nō possit duos cooperere? Magna est ecclesie fides. Nūquid fide minor canance mulieris: quā & filie sufficere potuisse pstat & sibi? Sane infantes q̄ prohibente etate nō possunt habere fidem: h̄ est cordis ad deum cōuersionem: cōsequentur nec salutē si absq; baptismi pceptione moriunt. Nō q̄ vel ipsi q̄ baptizant fide oīno careant sine qua ipso possibile est vel ipsos placere deo: sed saluant & ipsi per fidem nō tamē suā sed alienā. Vignū nēpe est & ad dei spectat benignitatem: vt quibus quidē etas denegat ppriaz: gratiā prodesse cōcedat alienā. Nec enī oī potentis iustitia ppriaz putat ab his exigendā fidē quos non vit ppriam nullā habere culpam. Porro aliena opus est si de: cū sine sorde nō nascat aliena. Nec dubium q̄ macula cōtracta ab alijs aliorū quoq; fide valeat vel debeat emundari. Nec sunt quippe iudicia diuine iustitie que cū ita sint nullum preiudiciū sustinebit regenerari. De eo q̄ dictum est: sine fide impossibile est placere deo: cū sine fide nō sint qui in testimonium fidei baptismi: gratiam perceperunt.

in ep̄la ad magistrum vgonem de sc̄o victore

B

E

sup. cā. 6. lxxvii

6. lxxv.

B

E

Quod sola fides absq; baptismo in necessitate sufficit ad salutē. In epistola ad magistrum Ugonem.

Capitulum. xviii.

In maiori etate quisq; baptizari remediū renuerit iam baptizari generali originali q; macule addit et ex ppro crimine supbie duplicē secū portans iustissime dānatiōis causam: si sic de corpore exire contigerit: tū si ante exitū respuerit et voluerit et petierit baptizari sed mortis preoccupatus articulo forte obtinere nequeat: dū nō desit fides recta: spes pia: charitas sincera ppitius mihi sit deus: q; ob solā aquā si defuerit huic nequaquā oīno possum desperare salutē: nec vacuā credere fides: nec cōfundere spes: nec excidere charitatem: tū si aquā nō cōtemptus sed sola ut dixi phibeat ipso possibilitas: credo sola fide hominem posse saluari cū desiderio percipiendi sacramentū: si tamen pio adimplēdi desiderio: mors anticipās seu alia quētiq; vis in vincibilis obitauerit. Quia propter xpi. Martiriū vicem posse implere cōceditur: nō plane si facit pena: sed ipsa fides. Nam absq; ipsa qd est martirium nisi pena? Que ergo martirio prestat: ut absq; vlla dubietate p baptismo reputet

ipsa ita infirma et ibecillis per se erit ut q; dare alteri valeat: sola non valeat obtinere? Et propterea sanguinis pro christo effusio est cuiusdā magne fidei idubitam pbatio: non deo tamen sed hominibus. Pro certo cū ex aliunde martirium nisi ex fidei merito illā obtinuerit prerogatiuam ut singulariter vice baptismi secure suscipiatur: nō video cur nō ipsa eque tūdem possit: cui et sine martirij pbamēto pculdubio innotescit. Possit sane tandē dixerim quantū ad salutis spectat obtentū: nō aut ad meriti cumulū quo indubitanter martirium antecellit. Quid planius est q; volūtas pro facto reputetur: vbi factū excludit necessitas? Quod is qui alieno se teneri debito forte in extremis positus recollit: sed desit unde psoluat: sola nihilominus penitētia et cordis cōtritione obtinere credit veniā: nec iam pro eo dānetur: sic sola fides et mentis ad deū puerio sine sanguinis effusione et sine perfusione aque salutem sine dubio operetur volenti sed non valenti prohibente mortis articulo baptizari. Et sicut illi nulla penitētia remittitur peccatum: si cum possit nō restituit ablatuz: sic et huic nulla proderit fides: si cū possit nō per-

cipit sacramentū: q; et fidem cōvincitur nō habere pfectaz si negligit. Vera enim et plena fides vniuersa pcepta cōplectitur. Est aut hoc vñ ipsum q; precipuū ex pceptis. Adverto ergo nō fidelis sed rebellis plane atq; contēpto reputabitur q; qui obedire renuerit. De sacramento altaris. In sermone in cena dñi. Cap. xix.

Sacramentū corporis et sanguinis pretiosi: duo operat in nobis videlicet: ut et sensum minuat: et grauiorib; peccatis tollat oīno cōsensuz. Siquis vestrū nō taz sepe modo: nec tū acerbos sentit motus: iracūdie: inuidie: luxurie aut ceteroz huiusmodi gratias agat corpori et sanguini dominis: qm virtus sacramēti operatur in eo. Habeo verbum s; in carne: et mihi apponit veritas sed in sacramento. Angelus ex adipe frumēti saginā: et nudo saturat grano: me oportet interim quodā sacramēti cortice esse cortice esse cōtentum carnis fursure. littera palee: si dei velamine. Et hec talia sūt que gustata afferunt mortē si nō de premitijs spīritus quantumq; accipiāt cōdimentum. Veniq; absq; spū et sacramentum ad iudiciū sumit: et caro nō pderet quicq; et littera occidit: et fides mortua est: sed spiritus est qui viuificat ut viuaz

in eis. At quātalibet sane spiritus abundantiā pinguescat ista: nō pari oīno iocūditatem sumitur: cortex sacramenti et adeps frumenti. Fides et spes: memoria et p̄sentia: eternitas et tēpus: vultus et speculū: imago dei et forma serui. Nepe in oībus his fides locuplex: mihi intellectus pauper. Carne christi pascimur: ut viuamus. caro enim christi vere est cibus.

Quod impedire salutē aīarum sit persequi christum. In ser. de epy. Capitulum. xx.

Herodiana malitia et babilonica crudelitas est: nascentē velle extinguere religionē: et allidere paruulos israel. Siquid enim ad salutē pertinēs: siquid religionis ortur quicunq; resistit: quicunq; repugnat: plane cum egiptijs paruulos israelitici germinia necare conatur: imo cū herode nascentē psequitur saluatore. Veniq; si ppiū sanguinem dedit in pretiū redēptionis animarū: nō tibi videtur grauiorē ab eo substinere persecutionē: qui suggestionē maligna: exēplo pernicioso: scandalī occasiōe auertit ab eo animas: quas redemit: q; a iudeo qui sanguinē illū fudit? Quas ergo de salute aīe mee fratriq; li gratias agere possum: qui mihi ppinat detractōis venenū? Adverito detractores deo

in ca. f. xxxiii.

B

In f. 6. cōuer. sioc. f. pauli.

B

odibiles describunt: tanq̃ per
secutores. Quid z is qui exem
plo suo: ad remissius agendus
ceteros prouocat: aut singula
riter turbat: aut inquietat cu
riositate: aut impatientia sua
z murmuratiōe molestat: aut
quocunq; modo cōtristat spi
ritum dei: qui in eis est: scāda
lizans vnus de minimis credē
tibus in eum: nonne z h̄ perse
qui manifeste christū: Agno
scite dilectissimi z expauescite
confortia eorū qui salutē ipedi
unt aiarum. Horrēdum peni
tus sacrilegium q̄ z ipsoz vi
det excedere facinus quid dño
maiestatis manus sacrilegas
iniecerunt. Videbat iaz cessas
se persecutionis tēpus sed vt
palam factum est: nunq̄ deest
persecutio christiano. Et nūc
q̄ grauius est ipsi christū per
sequunt: qui ab eo vtiq; chri
stiani dicunt. Amici tui deus
z proximi aduersum te appro
pinquauerunt z steterunt. Lō
iurasse videtur p̄tra te vnuer
sitas populi xpiani: a minimo
vsq; ad maximū: a planta pe
dis vsq; ad verticē nō est sani
tas vlla. Egredia est iniquitas
a senioribus iudicib; vicarijs
tuis: qui vidētur regere popu
lum tuum. Nō enim iam disse
rentie: sicut populus sic sacer
dos: qz nec sic populus vt sa
cerdos. Deu heu dñe deus: qz
ipsi sunt in p̄secutione tua pri

mi: qui vtuntur in ecclesia tua
priuatū diligere: gerere prin
cipatum. Arcē syon occupaue
runt: apprehenderūt minutio
nes z vniuersam deinceps li
ber z potestatiue tradet in cē
diu ciuitatē. Nisi eorū cōuer
satio. plebis tue miserabilis
subuersio est: dati sunt gradus
sacri in occasione turpis lucri
z questū estimant pietatē. Co
piofissime siquidē pietatis in
ueniuntur in suscipienda imo
in accipiēda magis aiarum cu
ra. z h̄ apud eos cura minor: z
de aiarum salute nouissima co
gitatio est. An vero saluatori
animarū vlla grauior esse po
terit persecutio? Iniqui agunt
z ceteri cōtra christum multi
q; sunt nostri tps ante christi.
Adrito tamē z crudeliorem
eam censet p̄secutionē pro ac
ceptis beneficijs z grauiores
sentit pro potestate: quā pro
prijs subitiner a ministris: li
cet alij quoq; multi cōtra pro
ximorū salutē multifarie mul
tisq; modis z varijs occasiōi
bus agere videantur. Hoc vi
det christus z silet. hoc salua
tor patit̄ z dissimulat. p̄pter
ea dissimulemus z nos quoq;
necesse est: z fileamus interim
maximeq; de ministris nostris
magistris ecclesiarū. Sic nimi
rū sic placet z ipsis vt euadāt
nunc humana iudicia veniat
q̄ semel iudiciū grane his qui

presunt z potenter patiantur
tormenta potentes.
De medio tenendo. In secu
do libro de consideratione.

Capitulum. xxj.

In te confite: non infra
debes dici: nō attoli su
pra. Non euadere in longius.
non extendi latius. Tene me
dium si non vis perdere mo
dum. Locus medius tutus est.
Medius sedes modi z modus
virtus. Omnem extra modū
mansionem sapiens exiliū re
putat. Propterea non est illi
habitare in loco q̄ vltra mo
dum sit: sed ne in alto quidem
q̄ extra sit. Porro nec in alto
vel immo q̄ alterum supra al
terum infra sit. Deniq; lon
gitudō exterminij habere so
let. z dilatatio scissuram z alti
tudo ruinam: z profundus ab
sorptionem. dico hoc planius:
longum dico cum sibi homo
longiorem promittit vitam.
Latum cum in superfluas ani
mus distenditur curas. Altus
cum de se plus presumit: pro
fundum cum plus se deicit.
Qui igitur longā sibi metitur
tempora: nonne vere ingredi
tur iter exterminij: transiens
vite terminos productiori sol
licitudine? Inde est q̄ homi
nes in presentia a sese exules
per obliuionez in alia per ina
nem sollicitudinem migrant
secula: non p̄ futura immo nec

futura. Similiter animus di
stentus in multa multis lace
retur curetur necesse est. Mem
pe immoderata extensio exte
nuationē z extenuatio nimia
scissionem facit. Jam vero al
ta presumptio quid nisi ruina
sa precipitatio? Quid ergo
ne nimie pusillanimitatis de
lectio nisi desperata quedam
absorptio est? In hanc fortis
non deicietur: prudēs longio
ris vite non abducetur in in
certo. Modestus moderabi
tur curis: tēperabit a superflu
is: nō deerit necessarijs. Por
ro iustus altiora se nō p̄sumet.
De modo corripiēdi. in ser.
de pasca. Capitulum. xxij.

Moderata correctio oī
bonum datum optimum est: z
q̄ habent pauci: videas mul
tos sincera quidem dilectione
ac benigno accedant animos
leniter dicere q̄ grauius au
diatur. Violat irreuocabile
sanare debuerat: q̄ mordacius
forte videtur exasperat: z exul
cerat magis: quando neli gen
tie additur impudentia: etia
z impatientia cumulatur: vt
qui in sordibus erat sordescat
adhuc declinans in verba ma
litiē ad excusandas excusatio
nes in peccatis: ac more frene
tici non solum repellere sed z
mordere temptās medici ma
num. Adultis quoq; non sup

petit verborum copia: sed pre sermonis inopia linguam suam palato sentiunt adherere qz ipsum solet interdum audientibus obesse non parum. Alijs vero ad manum est abundantia multa sermonis: sed que dicunt minus sapiunt: minus acceperantur: z quia gratiam non habent minus efficacia sunt que loquuntur. Proinde prius peccata confitearis tua: qz ad purganda accedas aliena. Quotiens peccare videris fratrem continuo procedere debet compassio affectus tanqz cognatus humilitatis quippe quem concipis ex te ipso. Temetipsum attende vt alijs noueris compati: vt arguas in spiritu lenitatis te ipsum consideras: ne z tu tempereris. Illic compassio affectus multis quidem prodest: quia animus liberalis contristari quez pro se viderit anxium: erubescit. Sed quid agimus q nonnulli dura ceruice z attrita sunt fronte: vt quo magis eis compatimur tanto magis nostra z compassione z patientia abutuntur. Nonne sicut compatiiebamur fratri ita ipse iustitie copatiendum est: quam videmus tam impudenter abici tam imprudenter prouocari? Scio q si qua in nobis est charitas contemptum hunc dei ferre equanimiter non pos-

sumus: hic est zelus iustitie quo aduersus delinquentes accendimur tanqz pietate ducti gratia eam quam contemni videmus iustitiam dei. Verumtamen oportet vt priora sibi vendicet compassionis affectus. Alioquin in spiritu vehementi conterimus quasiatum calamum: extinguimus linum fumigans: sed cum vtraqz aderit. Videlicet z compassionis affectus z zelus iustitie: necesse est vt adsit spiritus discretionis ne forte cum oporteat hunc exhiberi ille procedat: z in discretio ipsa confundat vniuersa. Hanc igitur mensuram discretionis: vt miscens apte temporibz tepora oportune emulari z nihilominus ignoscere sciat. samaritanus sit custodiens z obseruans quando oleum misericordie: quando vinum feruoris exhibeat.

De lumine scientie. In sermone de vigilia domini.

Capitulum. xxij.

Luminem nobis lumen scientie prius qz de huius mundi tenebris exeamus ne de tenebris transeamus ad tenebras z tenebras sempiternas. Que est iam ista scientia? Profecto scire qz venit dominus: z si quando veniet scire non possumus. An inquit ista scientia omnium est: quis

eniz nesciat vel nominatenus fidelis quia venturus est iudicare viuos z mortuos z redere vnicuiqz iuxta opera sua? **N**on omnium est ista: sed nec multorum paucorum est: quia re vera pauci sunt qui saluantur. Putas quia illi qui cum male fecerint letantur z exultant in rebus pessimis vel sciunt vel cogitent: quia veniet dominus? Si dixerint ipsi: non li credere quia qui dicunt se nosse deum: z mandata eius non custodit mendax est. Non enim ita se omni impuritate polluerent si dominum venturum scirent vel formidarent: sed vigilarent vtriqz z non finirent tan grauitate perfodi conscientias suas. Scientia autem ista in primo operatur gradu penitudinem id est dolorem vt risum in luctum: tantum z planctum: gaudium in merorem conuertat z incipiant tibi displicere: que ante vehementer placuerant: z illa specialiter horreas que specialiter appetebas. In secundo vero gradu operatur correctione vt iam non exhibeas membra tua arma iniquitatis peccato: sed coherceas gulam: iugules luxuriam: superbiaz depzimas: z facias seruare sanctitati corpus q iniquitati ante seruierat. Penitudo enim sine correctione non proderit: qui enim bapti-

zatur a mortuo z iterum tangit eum: nihil proficit lauatio eius. Sed quia h diutius haberi non possunt: nisi circa se multa circumspectione mens infesta vigilet z attendat. In tertio gradu operatur sollicitudinem vt iam incipiat sollicitus ambulare cum deo suo: z ex omni parte scrutetur: ne vel in leuissima re tremende illius maiestatis offendat aspectus. In penitudine accenditur: in correctione ardet: in sollicitudine lucet: vt interius z exterius renouetur. Illic respirare incipit a tribulatione malorum z doloris z timoris magnitudinem speciali letitia temperare: ne suorum enormitate scelerum abundantiori tristitia aborbeat. hinc z si timet a iudice: sperat a saluatore: cum iam in animo timor z letitia abegrent: z obuient sibi. Merumqz timor letitiam superet: letitia sepius timorem excludat z archanus. Felix conscientia in qua luctamur huiusmodi indefinenter conficitur: donec q mortale est absorbeat a vita: donec euacuetur timor q ex parte est: z succedat letitia. q perfectum est: quia non timor sempiternus sed letitia sempiterna erit ei.

De causa diligendi deum. In sermone de diligendo deo. Capitulum. xxiiij.